

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almenyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Nissumske årbøger 1969

Nissumske årbøger

Udgivet af
Nr. Nissum Seminariums
Elevforening

Under redaktion af

VERNER OLSEN (11)
H. BERNT JENSEN (38)
KRISTIAN MADSEN (26)
KAJ HENNINGSEN (66)
H. MØL CHRISTENSEN (45)
(ansvarshavende)

1969

Indholdsfortegnelse

- 3 Året, der svandt. Beretning for bestyrelsen. Af rektor *E. Høgel*
- 9 Nr. Nissum Seminariums bestyrelse
- 11 Seminarieplanlægningen og Nr. Nissum Seminarium. Af lektor *A. Koch* (28)
- 15 HF- og lærerstuderende på Nr. Nissum Seminarium. Af adjunkt *M. Walther*

Lærerstuderende har ordet:

- 19 Alt mens stormen raser . . . Ved *Benno Møller Hansen* (IIa)
- 21 Kommunikation. Af *Henning Dahlgård*
- 22 Om ansvar. Af *P. Thingvad* (IIc)
- 23 20 pct.-reglen. Af *Verner Olsen* (IIIf)
- 24 Den bladmessige situation på Nr. Nissum Seminarium
- 27 U-landsgruppen - en ny gruppe på seminariet
- 29 Seminariets foredragsforening. Af *Svend Erik Hansen* (II)
- 30 Seminariets Jazz- og Folkeklub
- 31 KFUM og KFUK på seminariet. Af *Richard Ammitzbøll*

- 34 En god nissummit. Af *Chr. Winther* (12)
- 38 Bestyrelsesformænd 1906-60. Af forstander *P. C. Gjelstrup*
- 45 Lektor Chr. M. Christensen in memoriam. Af lektor *Jobs. Hejbol*
- 48 Johannes Hejbol 44 år ved seminariet. Af *Kr. Madsen* (26)
- 51 Lærerinde, frk. Ellen Larsen bevilget afsked fra Nr. Nissum skole
- 53 Førstelærer Jens Mikkelsen fraflytter Nr. Nissum skole
- 54 Minutportrætter
- 55 Trivsel på lærerværelset. Af *Kaj Henningsen* (66)
- 62 To små børnesange
- 64 Nogle spredte glimt fra en Israel-tur
- 69 Kr. 75.000
- 73 Linjetur til Tyskland. Af II linje
- 75 Livets flod og livets træ. Tale af rektor *E. Høgel* ved dimissionen 19. juni 1969
- 88 Af årets dagbog. Ved *J. Søndergaard Jacobsen* (06) og *G. Eriksen* (43)
- 92 Elevforeningens regnskab for 1969. Ved kassereren, lærer *M. P. Sørensen* (28)
- 93 Foreningsmeddelelser. Ved formanden, lektor *A. Koch* (28)

Året, der svandt

Af rektor E. Høgel

Beretning for
bestyrelsen
15. april 1969

Med hensyn til hovedsagen: De studerende – synes jeg, det går godt. Stort set er de vor opmuntring, også i HF. De har forsøgt sig med aktivitet for at skabe forbindelser både til presse, radio, TV, gymnasier osv. og med et vist held. De arbejder videre med kollegiebyggeriet og synes at trives helt vel. Kun med hensyn til Borgen som pensionat er der lidt knas, og vi søger at finde en vej i den sag. Det er ikke Borgens udmærkede indsats, der har forandret sig, men de unges vaner. Vi prøver det bedste, vi kan, at samarbejde på alle fronter, og jeg synes, vi alle kan stå os ved det.

Trods al søgang holder lærerne ro. Det er jeg meget taknemmelig for. Man vil jo nok forstå, at det er virkelig vanskelige tider, når det kan true med tvangsflytninger, afskedigelser, alvorlig indtægtsnedgang osv. på grund af den nye uddannelseslovs ikrafttræden.

Lektor Hejbøl har meddelt mig, at han agter at søge sin afsked pr. 1. august h. a. Han fylder 70 i december. Han vil dog gerne gøre sine klasser færdige som timelærer, hvad der er en stor hjælp. Orla Jørgensen søger over i øvelsesskolen, men beholder nogle timer i fysik her. Jeg håber, det vil vise sig den allerbedste ordning for alle parter, og vi slipper for at miste ham helt. Nyansat bliver Winnie Mejer fra det nye skoleår som timelærerinde i gymnastik. Hun får vist nok desuden nogle timer i øvelsesskolen. Igen en udmærket ordning. Brinch har – under forudsætning af et par måneders ophold

til sommer ved et sydfransk universitet – lovet at påtage sig den videre undervisning i fransk. Dermed er en stor vanskelighed løst for os på en god måde.

Afgangsholdet rummer ca. 160 studerende. Der er til nu kun 37, der søger optagelse i 1. årgang under den nye lov. Vi ønsker os 160, så der er langt igen. Hvordan dette spørgsmål skal løses for os og en halv snes andre seminarier, der heller ikke har nået minimumstallet 80, ved vi intet om.

Til HF er der indkommet godt 100 ansøgninger, og vi har i dag fra ministeriet fået tilladelse til at oprette 3 nye HF-klasser.

Vi forventer nu en ny status over for staten indført fra 1. april 1970. De studerende skal ifølge pressen kun betale 200,- kr. hver i studieafgift for tidsrummet 1. august 1969 til 1. april 1970. Derimod synes diskriminationen for HF ved ca. 7 private seminarier ikke hævet endnu. De skal betale studieafgift. Forhåbentlig findes der frem til en bedre ordning i det folketingsudvalg, der p. t. arbejder med sagen.

Det står formodentlig helt klart, at Lemvig storkommune over for staten har afgivet bindende, skriftligt løfte om at bygge en tresporet øvelsesskole for seminariet efter ministeriets ønske. Dermed er en grundbetingelse for seminariets fortsatte eksistens opfyldt. Derimod er dannelsen af skolekredsen om denne øvelsesskole stillet lidt i bero, og det er vist både hensynsfuldt og klogt. Så vidt jeg forstår det, er det stadig fra ministeriets side betingelsen, at øvelsesskolen skal ligge der ultimo 1972. Der er til planlægning af denne øvelsesskole nedsat et snævert udvalg af kommunen bestående af skolefolk, tre fra seminariet og to fra øvelsesskolerne og stillet midler til rådighed for arbejdets gennemførelse. Det er jeg taknemmelig for. Arbejdet er i fuld gang.

Endelig er der festsalsprojektet. Populært sagt er projektet under den endelige færdiggørelse efter de øgede krav i henseende til størrelse og scene vokset fra en stipuleret omkostningsstørrelse på 1,2 mill. til 2,1 mill. kr. Hele den øjeblikkelige situation, kan selvfølgelig ikke undgå at sætte meget i stå for os som f. eks. ombygningen af Akropolis, Theben og Athens ombygning til centralbibliotek, fremskaffelse af en administrationsbygning osv. Vi får fare lidt mere i mag, end det behager os.

Beretning for bestyrelsen oktober 1969

Der dimitteredes i år 159 studerende. Tilbage er der i seminariet 463 og i HF 118, i alt 581 studerende. Efter prognosen burde her have været ca. 750 i alt. Dels fik vi HF for sent og for få klasser tildelt, dels kom skadevirkningerne fra sommerens begivenheder (planlægningsudvalget), så vi fik for få ansøgere til seminariet i år, ca. 110 færre end vor normale tilgang. Resultatet er tomme værelser og svag økonomi. Imidlertid er der nok at lave for vore lærerkræfter i det store og hele, fordi de moderne studieformer stiller større krav til lærertimetallet.

Det er vort indtryk, at det går godt med HF. I al fald har de inspektører, vi har haft besøg af, og som jeg har talt med, udtrykt forbløffelse over kvaliteten. Det holder sig forhåbentlig.

Vi fik 48 ind som seminariets første årgang under den nye uddannelseslov, et lille antal i sammenligning med dimissionsholdet på 159.

Der har nu været foretaget foreløbig tegning til linjelæsning for disse. Denne tegning er faldet meget acceptabel ud, selv om det enkelte steder kniber med at holde det foreskrevne minimum i holdstørrelse. Endeligt svar fra ministeriet om godkendelse er endnu ikke modtaget. DSR har rettet henvendelse til ministeren med anmodning om at drage omsorg for, at denne første årgang ikke kommer til at lide skade ved den unormale situation, seminariet blev bragt i som følge af planlægningsudvalgets betænkning. Det kan noteres, at 15 tilmeldte trak deres ansøgning tilbage i den anledning.

Om kampagnen for seminariets beståen er man vel fuldt orienteret. Vi var meget glade for informationsmødet den 22. september med folketingsmænd, folketingskandidater, amtsråd fra Ringkøbing og Thisted amter, borgmestre og andre kommunalfolk, fremtrædende skolefolk m. v. 108 var indbudt. 90 kom, og de fraværende udtrykte interesse, selv om de var forhindrede. Det blev et overordentlig nyttigt møde. Selv om årets første efterårsstorm (den, der molesterede Skagen og Frederikshavn m. m.) i nattens løb havde væltet flere træer og lavet anden uorden, lykkedes det at få stedet pyntet nogenlunde op. Det var måske symbolsk med den storm. Vi ville dog hellere have præsenteret stedet en af de stille, solrige sommerdage. Den beslutsomhed, der kendetegnede mødet, kan måske beskrives ved at nævne, at Ringkøbing amtsråd for en dag gjorde Nr. Nissum til amtsby, idet rådet henlagde det ordinære amtsrådsmøde

til seminariets lærerværelse for at kunne deltage i eftermiddagens og aftenens seminarier. – Både amtmanden, folketingsmændene og vore kommunalfolk bragte os gode ideer og udtalte afgjort støtte til seminariet. – Bogen om seminariet var sendt ud, efter at en deputation (formanden, direktør Heick, undertegnede og lektor A. Koch) havde overbragt undervisningsministeren og hans embedsmænd de første eksemplarer. Til mødet den 22. var der udarbejdet et supplement til seminariets redegørelse, hvor der blev fremlagt andre synspunkter i relation til betænkningen i form af en principiel kritik af denne og med et tillæg af nogle af de vigtigste presseudtalelser om sagen. Der var lagt og blev lagt et virkelig stort arbejde i denne sag – fra udvalget, køkkenet og inddragne hjælpere både bl. lærere og studerende samt hele personalet. Bogen synes at blive modtaget med anerkendelse – også af folk, der står os fjernt.

I øvrigt ligger det broget på en masse punkter her i overgangstiden til den nye lov, der mangler at blive fulgt op af en del cirkulærer osv. Der skal være en ny status for seminariet fra 1. april. Det gælder alle privatseminarier. Det skal jeg ikke trætte Dem med. Det er ikke værre her end andre steder, hvor man også strider med disse ting.

Jeg er personlig inderlig taknemmelig for det sammenhold, der præger vor situation her – i lærerkorpset og i samarbejdet med de unge. Der er kun grund til tak. Men tid og kræfter er en mangelvare hos os i denne stormperiode.

Der har været stillet en hel del krav i det svundne år til alle seminariets instanser: bestyrelse, lærerkollegium og studerende, men vi mener vor sag er så god, at den berettiger til dette. Vor stemme bør ikke savnes blandt danske seminarier. Vi må også arbejde for at få overvundet eftervirkningerne af den lidte skade, men hvis vi så var slidt tomme åndeligt set, var alle bedragne. Også livet i Gud skal plejes, selv om også dette tager kræfter og tid. Det er dog den bedste investering.

Hvem ringer klokkerne for - og hvorfor ringer de?

Så vidt jeg har kunnet se, er det mange bække små, der har dannet den å, der hedder »Seminarieplanlægning, betænkning afgivet af det af undervisningsministeren under 28. marts 1968 nedsatte udvalg vedrørende seminarieplanlægning«. Rationaliseringsønsker fra cen-

traladministrationen, højnelse af seminariernes standard med hensyn til lærerkræfter og bygninger, en forestilling om værdien af store enheder knyttet til centre omkring universiteterne m. v., en anelse om, at store enheder vil billiggøre og højne produktionen, måske dertil et vist ønske om standardisering, så evt. »anderledes« ikke i for høj grad får lov til at »sidde« på uddannelsen, mange menneskers manglende forståelse for irrationelle værdier osv. Dansk Seminarieforenings formand, rektor Tage Kampmann, Hellerup seminarium, har på ingen måde aktiveret alle disse strømme, men har ikke lagt skjul på, at disse ændringer stort set har hans sympati. Betænkningens udformning har tydeligt præg af denne mands synspunkter, hvorimod enkelte andre af underskrivernes signaturer i højere grad kan undre.

De skævheder, der førte til resultatet, er mange. Allerede kommissoriets ret snævre perspektiv er betænkeligt, fordi hele vægten lægges på rationelle faktorer omkring denne planlægning. Seminarie-sektoren rives ud af uddannelsens totalitet og stilles alene i relation til et geografisk fordelt adgangsklientel, hvorimod der ikke tages hensyn til tradition, miljøpåvirkning eller *interessen hos aftagerne af seminariernes produktion for, hvad man måske kan kalde »livs- og klimafælesskab«*. Den konformitet, der f. eks. gennem massemedierne truer samfundet i disse år, synes her at være direkte tilstræbt. Selv om jeg kan tilslutte mig tanken om en højere adgangstærskel til seminarierne, følger ikke for mig deraf en forpligtelse til ikke at modarbejde en (i dårlig forstand) »akademisering«, som fjerner læreren fra hans arbejdsområde blandt børnene og deres forældre. *Tværtimod.*

At »det mål opnås, hvortil der løbes«, viser så betænkningens konklusioner, der i adskillige tilfælde virker pinlige i deres subjektive behandling af undertiden også tilfældigt opstillede præmisser. Vort seminarium er blevet bebrejdet, at vi er gået til politikerne om hjælp. Det forstår jeg ikke. Planlægningsudvalget var nedsat af ministeren, ikke af folketinget. Deraf må følge to ting:

1) Udvalget kan ikke holdes politisk ansvarligt. 2) Det må have sit referencested hos ministeren. Når dets arbejde ikke des mindre offentliggøres og af offentligheden opfattes som myndighedsafgørelser, må de ramte seminarier dog vist nok have lov at tale med de egentlige ansvarshavende. Men nå – der skal vel en Frederik d. VII til for at finde en, der frivilligt afgiver sin enevælde, og han havde den vel endda med rette?

Politikerne synes nu at mene, at klokkerne ringer for slet ingen?

Eller hvad? Vi får se. Enkelte synes endog at mene, de slet ikke burde have ringet. Der er her et meget alvorligt spørgsmål at overveje: Skal planlægning komme først – og dermed strukturere en udvikling, der drejer sig om levende liv, eller skal planlægning (hvad jeg nok kunne ønske var sket noget før) følge udviklingen og tage sig af evt. vildskud?

Ministeren har skriftligt meddelt mig, at klokkerne ikke ringer for Nr. Nissum seminarium. Det er jeg ham taknemlig for. To ting skal dog bringes i orden: 1) En tresporet øvelsesskole ved seminariet. Det har Lemvig storkommune lovet os at ordne. 2) Tilgangen må være der.

Om det sidste er der egentlig kun et par ting at sige: a) Den har i de 15 år, jeg har været her, hele tiden været på kanten af, hvad vi kunne magte, men blev forrige år ødelagt for os gennem lov og administration. b) Vi håber, den kommer igen i form af både studenter og en voldsom tilgang til vor HF-institution. Dertil kan denne artikels læsere bidrage væsentligt, og det skulle være mig kært, om de gjorde det.

Endelig arbejder vi stilfærdigt med tanken om oprettelse af et studenterkursus ved seminariet, ligesom højskolen her prøver at hjælpe unge gennem en slags forkursus til HF og desuden gør sig tanker om et kursus til opnåelse af realeksamen. Disse planer, der skal læge vore sår og hjælpe os ind i en positiv udvikling igen, er i væsentlig grad afhængig af, om kvalificerede lærerkræfter vil melde sig i tilstrækkeligt antal. Om nogen kan bidrage hertil, er vi også taknemmelige. Her ser jeg vort egentlige problem, om vi også i fremtiden skal kunne hjælpe Vestjyllands unge til en uddannelse på hjemlig grund, både geografisk og åndeligt, og skaffe lærere til børneskolen, der ikke er artsfremmede for enen.

Til sidst vil jeg gerne gøre opmærksom på, at en nylig i København udarbejdet statistik har nået samme resultat, som vores arbejdsgruppe nåede til her i sommer: De nuværende seminariers kapacitet passer både til ansøgermængdens behov og folkeskolens. De skal blot justeres bygningsmæssigt m. v., og ca. 400 ansøgere fra Østdanmark skal vandre mod vest for at kunne få læreruddannelse. Er det nogen ulykke? Tænk, hvor mange tusinde, der må søge mod øst for at få andre uddannelser.

Hvis ministeriet vil opgive tanken om mammutseminarier i storbyerne og sørge for fordelingen af ansøgere, er gåden løst, og ringeren kan afskediges.

Nr. Nissum Seminariums bestyrelse

Af forhandlingsprotokollen for den selvejende institution Nr. Nissum Seminarium fremgår, at bestyrelsen består af følgende medlemmer:

Valgt af »Kirkelig Forening for den Indre Mission«:

1. Sognepræst G. Peters-Lehm, 6251 Hellevad	valgt 14/5	1958
2. Gårdejer, sognerådsformand Mads Lind
Høgsgaard, Nr. Nissum, 7620 Lemvig	valgt 14/10	1960
3. Sognepræst J. Dalum Christensen,
4293 Dianalund	valgt 19/2	1962
4. Biskop Johs. W. Jacobsen, 8800 Viborg	valgt 10/4	1969
5. Provst Edvard Madsen, Gudum, 7620 Lemvig,
formand for bestyrelsen	valgt 10/10	1966
6. Direktør Peder Bredal, Ringgade 110,
7600 Struer	valgt 19/4	1968

Valgt af seminariet:

1. Førstelærer Kr. Madsen, Søndbjerg,
7790 Hvidbjerg, næstformand	valgt 10/10	1957
2. Fhv. folketingsmand, direktør F. Heick,
8800 Viborg	valgt 9/10	1961
3. Stadsskoleinspektør Hans Bakbo, Grønne-
gade 34, 7900 Nykøbing M.	valgt 6/4	1965
4. Skoleinspektør A. Søndergaard, Vardevej 11
6900 Skjern	valgt 7/10	1965
5. Gårdejer, amtsrådsmedlem Carl Pedersen,
Tarp, 7280 Sdr. Felding.	valgt 10/10	1966
6. Revisor Jens Chr. Pedersen, Østergade 29,
7500 Holstebro	valgt 10/10	1966

Af forhandlingsprotokollen fremgår endvidere, at forretningsudvalget for seminariet p. t. består af:

1. Provst Edvard Madsen, Gudum, 7620 Lemvig, formand.
2. Førstelærer Kr. Madsen, Søndbjerg, 7790 Hvidbjerg, næstformand.
3. Gårdejer, sognerådsformand Mads Lind Høgsgaard, Nr. Nissum, 7620 Lemvig.
4. Fhv. folketingsmand, direktør F. Heick, 8800 Viborg.
5. Revisor Jens Chr. Pedersen, Østergade 29, 7500 Holstebro.

Nr. Nissum Seminarium, november 1969.

Seminarie- planlægningen og Nr. Nissum Seminarium

Af lektor A. Koch (28)

Det er naturligt, at der i denne årbog siges et par ord om ovennævnte emne på foreningsmæssigt plan.

Som allerede bekendt for foreningens medlemmer reagerede seminariet med alle dets instanser, herunder elevforeningen, hurtigt og effektivt på planlægningsudvalgets ideer, der efter vor opfattelse var højst kritisable og i visse henseender meningsløse.

Den 11. juni med morgenposten fik vi meddelelse om udvalgets indstilling. Allerede den 13. juni kom vor første skriftlige reaktion i form af en artikel af undertegnede i Kr. Dagblads randbemærkning under titlen: Det skæve Danmark har manifesteret sig.

Ca. 1 måned senere brød det for alvor løs. Seminariets arbejdsudvalg, bestående af G. Eriksen, A. Tangsig Christensen, S. E. Abrahamsen, C. W. Lebahn og undertegnede med mig som formand, havde da sit indledende arbejde bag sig. Samtidig med at radioen tog et indslag om sagen, fremkom der i »Vestkysten« en artikel af undertegnede: Destruktiv seminarieplanlægning og en stor artikel af Lebahn i »Aktuelt« om Vestjyllands tilsidesættelse med hensyn til HF-institutioner. Da så Jyllands-Posten bragte sin store artikel, der var et resultat af redaktør O. Bolbjergs besøg her på stedet til konference med arbejdsudvalget, kom der for alvor skred i tingene. Af særlig betydning var tillige den meget gunstige TV-udsendelse, der med et slag rettede en mængde medborgeres blik mod det ret ukendte sted ved Limfjordens vestligste bredning. Nr. Nissum er ikke længer et ukendt og for mange ret ligegyldigt sted på Danmarkskortet. I lange tider var dette navn at finde på fremtrædende plads i dagspressen.

Det fremgår tydeligt af hele den store presseaktivitet, der ligger registreret i en scrapbog på 3 store bind, at offentligheden ikke forholdt sig ligegyldig med hensyn til perspektiver for lærerud-

dannelsen og dens uddannelsessteder og havde andre meninger derom end det københavnsk orienterede planlægningsudvalg, hvis betænkning man i dag kan se bort fra med hensyn til dens konklusioner vedrørende de eksisterende seminarier. Selv om vi endnu mangler resultatet af den bebudede folketingsdebat, står det klart, at betænkningen ikke har skygge af chance for at blive gennemført helt eller delvis. Politikerne har et mere realistisk syn på seminarieproblemer end planlægningsudvalget. – For at bruge en pressekommentars udtryk: man hopper med samlede ben over i Nissumfløjen.

Ved udsendelsen af seminariets redegørelse, som medlemmerne har modtaget, engagerede elevforeningen sig praktisk i sagen, og jeg mener, at foreningen også fremtidig bør være parat til at tage fat om nødvendigt. Ellers har foreningen ingen mening eller betydning.

Det ville have været ønskeligt at bringe det udarbejdede supplement til redegørelsen i optryk i årbogen, men spaltepladsen tillader det ikke.

Som sagerne står i dag og omtalt andetsteds i bogen, er det klart fastslået, at Nr. Nissum Seminarium fortsat skal bestå. Vi kan kun hilse dette med glæde og taknemmelighed. Men gennem alt det skete, vil vi også bemærke, at seminariet har fået et håndslag fra offentligheden, pressen og mangfoldige privatpersoner, så det er blevet os klart, at Nr. Nissum Seminarium har venner langt uden for de kredse, vi normalt regner for vor naturlige basis.

Om de ting, der er tilbage at ordne, vil jeg fatte mig i korthed. Det drejer sig om tilgangsproblemet under de nye vilkår og om den storkommunale opgave: at skabe den påkrævede øvelsesskole på den eneste følgerigtige måde, der tilsikrer seminariet fuld konkurrenceevne også på dette område.

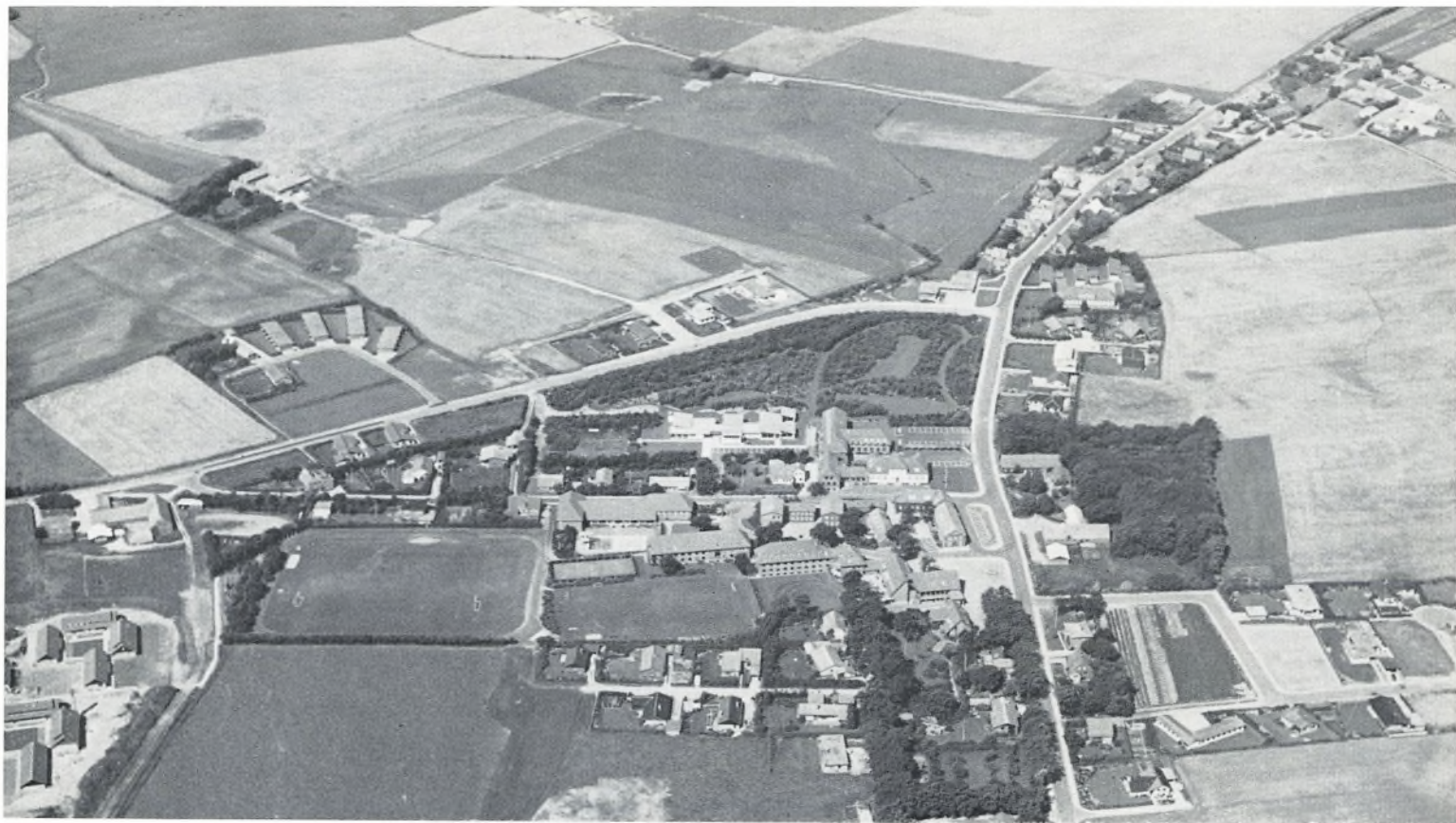
Nr. Nissum Seminarium ligger stadig som yderste forpost i det nordvestjyske område og kan kun klare sin opgave ved fortsat at satse på kvalitet i enhver henseende. Vi skammer os ikke over vor fortid, og det er vist også betegnende for hele institutionen, at hele det store lærerkollegium er fuldstændig intakt og parat til at tage enhver udfordring op.

Der er samling om det syn, at seminariet skal vedblive at bestå – ikke kun for at bestå, men fordi Nr. Nissum Seminarium stadig har en opgave netop som Nr. Nissum Seminarium med en vedkendelse af, hvad det hidtil har stået for. Elevforeningen har som organisation taget sin tårn i den foreliggende situation og vil på enhver måde fremtidig yde sin støtte i kampen for seminariets fortsatte trivsel. Dertil påkalder jeg medlemmernes aktive medvirken. Hændel-

sesforløbet i afvigte sommer siger os, at vi intet får givet. Det ønsker vi heller ikke, men vi forlanger lige ret med andre i samme sag.

Vi er blevet klar over, at man undertiden skal kæmpe for, hvad man anser for værdier, men vi ved også, at vi ikke står alene.

Seminariebyen set fra 300 m's højde

HF- og lærerstuderende på Nr. Nissum Seminarium

Af adjunkt M. Walther

Den 9. april foretog jeg en analyse over 565 lærerstuderende og 48 HF-studerende fra 5 studenterklasser, 14 normalklasser og 2 HF-klasser vedrørende deres geografiske tilhørssted.

Dette er ret vanskeligt at definere eksakt. Populært udtrykt: »Hvor boede den studerende, da beslutningen om at blive lærer eller gå i HF blev taget«. Dog må udelukkes midlertidige opholdssteder (kaserner, andre uddannelsessteder, feriesteder m. m.). Fødestedet ville ikke give det ønskede billede, da det er uvæsentligt at opgive Ribe som fødested, hvis man i 2-årsalderen flyttede til Struer og har boet der siden.

HF. De fleste er fra den »nære omegn«, dvs. et egnskursus, da eleverne ikke er ret gamle og vælger det nærmeste uddannelsessted. De få fjerntboende kan være søgt hertil, da de kan have ældre søskende gående på seminariet.

Seminariets normalklasser. Gode områder er Sydthy, Ringkøbing amt, Viborgområdet og Vesthimmerland, som følge af den korte vej til seminariet (bilalder!), ligesom det er en gammel tradition at gå på Nr. Nissum Seminarium, når man vil være lærer (i et tidligere nummer er omtalt fjerde generation på Nissum) skønt seminariet kun er 78 år gammelt. De mange fra København og Nordsjælland skyldes, at her er der flere ansøgere end pladser. Påfaldende er rekrutteringen fra det »nære opland« (sognet, Lemvig og Struer m. m.). Tilstedeværelse af andre seminarier forklarer manglen på tilgang fra sydlige Jylland og Sønderjylland, Fyn, Lolland og Sjælland.

Seminariets studenterlinje. Viser samme billede som normallinjen, dog med færre fra »nære opland« og flere fra byerne, bl. a. Århus. Medvirkende kan være for det første holds vedkommende, at seminariet sent kom i gang med at hverve studenter. Mange var allerede blevet optaget på andre seminarier.

Af samtlige studerende kommer 60 % fra 3 amter: Ringkøbing, Thisted og Viborg amter. Seks studerende kommer fra Færøerne og to fra Sydslesvig. Desuden gik 3 grønlændere her i efterårssemestret.

Nogle studerende ønsker direkte at komme hjemmefra, ikke blot fra forældrene, men også fra de steder og det miljø, hvor de har levet hele deres barndom. De ønsker at se nye omgivelser, har ønske om at modnes og udvikles.

Foruden ovennævnte faktorer kan nævnes tidssvarende bygninger, der er indrettet i overensstemmelse med moderne undervisningsprincipper, de righoldige samlinger og seminariets undervisningsprogram. Hertil føjer sig gode fritidsmuligheder ved nærliggende kunstner-,

Oprindelsessted for Nr. Nissum Seminariums HF-studerende 9/4 1969. En prik = en studerende. Bornholm og dele af Færøerne er indsat.

Oprindelsessted for
 Nr. Nisum Seminariums
 studenterklasser $\frac{3}{4}$ 1969
 En prik = en studerende
 Bornholm og dele af
 Færøerne er indsat.

Oprindelsessted for
 Nr. Nisum Seminariums
 normalklasser $\frac{3}{4}$ 1969
 En prik = en studerende
 Bornholm og dele af
 Færøerne er indsat.

musik- og teatercentre samt hele kollegiemiljøet. Boligproblemet er løst.

En ikke uvæsentlig faktor er det humane miljø med veludviklet demokrati samt seminariets livsholdning.

Undersøgelsen viser, at seminariet ikke blot er et egnsseminarium, men et landsdelsseminarium.

Amt	HF		IS IIS IIIS			Ialt		I II III IV				Ialt	
	antal	i pct.	antal			antal	i pct.	antal				antal	i pct.
Ringkøb.	25	52,0	12	14	6	32	24,0	43	37	36	47	163	37,8
Thisted	7	14,5	8	7	5	20	15,0	8	13	18	19	58	13,4
Viborg	2	4,2	8	5	0	13	9,8	5	11	17	13	46	10,7
Ålborg	0	0	2	1	1	4	3,0	5	4	9	6	24	5,6
Randers	1	2,1	2	5	1	8	6,0	3	3	10	4	20	4,6
Vejle	2	4,2	0	2	0	2	1,5	2	4	4	8	18	4,2
Ribe	0	0	1	4	1	6	4,5	3	3	5	6	17	3,9
Hjørring	1	2,1	2	1	0	3	2,3	5	3	2	5	15	3,5
København	0	0	7	4	0	11	8,3	5	3	3	4	15	3,5
Skanderbg.	2	4,2	1	0	1	2	1,5	1	2	1	3	7	1,6
Odense	1	2,1	0	2	2	4	3,0	2	2	1	2	7	1,6
Åbenrå	1	2,1	1	1	0	2	1,5	3	0	0	3	6	1,4
Århus	0	0	3	2	7	12	9,0	4	2	0	0	6	1,4
Frederiksbg.	0	0	0	3	0	3	2,3	2	0	3	0	5	1,2
Assens	0	0	0	0	1	1	0,8	0	0	2	2	4	0,9
Holbæk	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	3	0,7
Færøerne	2	4,2	1	0	0	1	0,8	1	0	2	0	3	0,7
Sønderborg	2	4,2	0	1	0	1	0,8	0	0	0	2	2	0,5
Svendborg	0	0	0	0	1	1	0,8	1	1	0	0	2	0,5
Bornholm	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	2	0,5
Præstø	0	0	1	1	0	2	1,5	0	0	2	0	2	0,5
Roskilde	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	2	0,5
Haderslev	2	4,2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0,2
Maribo	0	0	2	0	0	2	1,5	1	0	0	0	1	0,2
Sorø	0	0	1	1	0	2	1,5	0	1	0	0	1	0,2
Tyskland	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0,2
Tønder	0	0	1	0	0	1	0,8	0	0	0	0	0	0
I alt	48	100,0				133	100,0					431	100,0

Lærerstuderende har ordet

Alt mens stormen raser . . .

De studerendes Råd 1969 ved Benno Møller Hansen (IIa)

DSRs arbejde har i det forløbne år været stærkt præget af en indre uro. Dette har gennem kraftig udskiftning af repræsentanter bevirket, at det har været yderst vanskeligt at opretholde en tilfredsstillende kontakt med samtlige studerende. December 1968 ønskede Anders Kveiborg at trække sig tilbage fra formandsposten. En ekstraordinær generalforsamling vedtog nye love, og Ole Kappel valgtes af rådet til formand. September 1969 trak Kappel sig tilbage, hvorefter undertegnede blev valgt for studieåret 1969-70.

Trods intern ustabilitet er der dog blevet gjort et stykke arbejde i det forløbne år. I januar måned oprettedes en direkte kontakt til lærerrådet, hvilket er af stor betydning, da vi her igennem har mulighed for at få det samlede lærerkollegium i tale. Dette indebærer også, at alle lærere vil mærke nødvendigheden af, at de forskellige problemer bliver drøftet lærere og studerende imellem, hvilket også gør sig gældende i funktionen af de fagudvalg, som hen på studieårets slutning blev sat i gang efter nærmere udarbejdede retningslinjer. Disse udvalg, hvori vi fælles med faglærerne drøfter tilrettelæggelse af pensum og timer, er kommet godt i gang i en del klasser. Mit håb er, at såvel lærere som studerende vil få øjnene op for, at der i disse udvalg er noget at hente for begge parter.

Nogle sager ligger endnu i støbeskeen. Således den ønskede direkte kontakt med seminariets bestyrelse og dennes forretningsudvalg. Men vi har hos bestyrelsens medlemmer mødt en sådan forståelse for denne sag, at jeg ikke tvivler på, at vi i løbet af indeværende studieår får en fast aftale om en ordning, som vil bevirke, at vi hele tiden kan være orienteret om, hvad der foregår rent internt.

Forsøget med at køre en bogbar – med hovedvægten lagt på ombytning af brugte bøger – er kommet i gang. Nogle få studerende gør et prisværdigt arbejde for at klare den daglige drift, og nu

afhænger succesen således ene og alene af de studerendes interesse i at benytte dette fælles aktiv, der brugt på den ideelle måde vil kunne betyde en væsentlig økonomisk aflastning af den enkeltes budget.

Også på det studiefinansielle område dukker der immer væk problemer op. Efteråret 1968 kørte vi gennem Lærerstuderinges Landsråd en aktion for afskaffelse af studieafgiften ved privatseminarierne. Vi fik ved den lejlighed udvirket, at studieafgiften helt bortfalder pr. 1. april 1970. Man må håbe på snarlige ændringer af fordelingsreglerne for Ungdommens Uddannelsesfond, da der år for år blandt studerende bliver flere eksempler, som understreger, at denne lov trænger til en grundig revision. Det er desuden med nogen spænding, vi imødegår en ny statusordning for seminarierne, men lad os håbe, at den ikke binder privatseminarierne på hænder og fødder.

Nu er vi så kommet i gang med Lærerruddannelsesloven af 1966. Det er givet, at denne lov vil få konsekvenser for rådsarbejdet, idet det længe har kunnet mærkes, at unge under uddannelse har en udpræget tendens til at lade sig transportere gennem de forskellige uddannelsesstrin og således ikke gør meget for at forbedre uddannelsen, da resultater af dette arbejde sjældent vil komme så hurtigt, at det kommer den enkelte til gode i studietiden. Bl. a. derfor er det glædeligt, at lærerruddannelsen nu også bliver inddraget i den studieorientering, der hvert år gives på landets gymnasieskoler, studenterkurser og HF-kurser. Desværre har manglende cirkulærer m. v. på en del områder været årsag til at denne nye uddannelse har fået et endnu dårligere startgrundlag, end man oprindeligt forudså, den ville få.

Den noget spegede debat om seminarieplanlægningen og udsivningen af nedlæggelsesrygterne gjorde ondt værre. Nu må vi støtte den lille første-årgang under den nye lov så godt, det kan lade sig gøre. I øvrigt må vi så håbe, at tilgangen hurtigst muligt får lov at komme tilbage til normale forhold. Ved udarbejdelsen af »Redegørelsen for Nr. Nissum Seminarium« deltog vi aktivt i udvalgsarbejdet, og i denne forbindelse skal lyde en speciel tak for godt samarbejde til bestyrelsen og de lærere, som var direkte impliceret i arbejdet. Nu, november 69, venter vi spændt på folketingets uddannelsesdebat i håbet om, at der ved denne lejlighed vil komme nogen klarhed over fremtiden inden for seminarieverdenen.

I foråret havde vi besøg af studerende fra Strängnäs i Sverige og Den frie Lærerskole i Ollerup, samtidig med at vi havde et hold

på Fyn. Her i efteråret har vi haft et hold på genvisit i Strängnäs. Udvekslingsarrangementerne fik et yderst vellykket forløb, hvilket ikke mindst skyldes de lærere og studerende, som var direkte impliceret.

Sluttelig skal lyde en tak til bestyrelsen, lærerkollegiet og pedellerne for samarbejdet i det forgangne år. Jeg er klar over, at vores manglende kontinuitet kan blive hæmmende for samarbejdet, men det skyldes ikke mindst lærerkollegiet, at dette faktisk ikke har været tilfældet.

Kommunikation

Af Henning Dahlgård

Som medlem af De studerendes Råd føler jeg det som en personlig kritik, når det påstås, at bindeleddet mellem Rådet og de studerende svigter. Det vigtigste bindeled må være klasserepræsentanten. Han deltager i møderne, og han har ansvar for, at klassen bliver behørig underrettet om DSRs arbejde.

Nuvel, jeg indrømmer, at klasserepræsentanterne kunne gøre mere for at fremme kommunikationen, men jeg tror, at vi først og fremmest må bestræbe os på at arbejde mere effektivt som råd, så kommer forbedring af kommunikationen som en naturlig følge deraf.

Kommunikation er et mærkeligt »uhyre«. Enhver, der har arbejdet med nyhedsformidling eller lignende, ved, at det kan være forbistret svært at få en eller anden almindelig oplysning ud til blot tilnærmelsesvis alle de studerende, mens et lille løst rygter, der virkelig vedkommer den enkelte (f. eks. udbetaling af U.U.) kan nå ud i alle kroge i løbet af utrolig kort tid.

Hvis man havde et barometer, der kunne registrere kommunikationsvanskeligheder, ville DSRs effektivitet og relevans kunne aflæses direkte deraf. Jeg mener dermed, at hvis Rådet virkelig varetog de studerendes interesser på en dygtig og effektiv måde, så ville den enkelte studerende selv være interesseret i at vide besked om Rådets arbejde, og derved ville klasserepræsentantens opgave som bindeled og kommunikationsformidler blive meget lettere og samtidig mere tilfredsstillende. Dog kan man ikke regne med, at oplysningerne kommer ud til klassen af sig selv, der må stadig gøres et stykke arbejde af klasserepræsentanten. Her må det være

op til den enkelte at bruge sin fantasi og sine evner i arbejdet, så han eller hun virkelig får klassen gjort aktiv. Det kan være svært, det har jeg følt på min egen krop, men jeg tror, det kan gøres, hvis rådsarbejdet bliver så effektivt og udbyttegivende, at den tillid, vi er ved at miste, kan genoprettes.

Påstanden om, at nogle af repræsentanterne sidder som »små diktorer« i Rådet er vel desværre heller ikke helt ubegrundet. Til forsvar mod dette vil jeg dog sige, at det er svært at gå ind i en principiel diskussion, hvis man hele tiden skal diskutere ud fra klassens synspunkter. I valget af klasserepræsentant må der simpelt hen ligge en tillid til, at den pågældendes meninger falder sammen med ens egne. Repræsentanterne bør blot holde sig for øje, at de er klassens repræsentant i DSR, og ikke DSRs repræsentant i klassen.

Dette kan lyde som et harmfuldt angreb på det råd, som jeg selv sidder i, men jeg vil dog gøre opmærksom på, at jeg her kun har behandlet en svaghed ved Rådet. Der kunne siges meget positivt om elevråd i det hele taget og specielt om det råd, vi har her ved Nr. Nisum Seminarium.

Om ansvar

Af P. Thingvad (IIc)

Vælger man et eller andet, må man stå til ansvar for sit valg. Vælger man en læreruddannelse, giver også dette et ansvar. Motivationen for dette valg er naturligvis for os alle et ønske om at have med børn at gøre, et ønske om at forbedre forholdene hvor vi kan, inden for opdragelse og uddannelse. Det er åbenbart for enhver, at der er nok at tage fat på.

Kendte man ikke noget til lærerstuderende og seminarielærere måtte man sikkert forvente at finde mere idealisme og initiativrighed hos sådanne personer end hos de fleste andre mennesker i samfundet. Men virkeligheden forekommer som så ofte at være absurd.

Nu har vi et seminarium – for det er vores, brugernes – og vi præger det med vores holdning. Ansvar er vort, hvad enten vi ønsker dette ansvar eller ej. Inden for lovens rammer er dette sted, hvad vi gør det til. Og for den sags skyld er også loven, hvad vi og flere med os gør den til. Forholdene er altid gjort til.

Ikke to seminarier er ens. Hver for sig har de et præg i en bestemt retning – en tone, men det vil være meget forkert at tro, at dette forhold er noget statisk. Bygningerne er dog vel det eneste, der består gennem længere tid. Menneskene skiftes stadig ud, og med dem en del af idealerne og traditionerne.

Det er godt, at vort seminarium lever, og at her er plads for enhver, og det er godt, hvis det aldrig bliver en lærerfabrik, men et sted, hvor man uddanner de bedste pædagoger. Men kvaliteten sikres ikke ved, at man passivt lader sig transportere gennem fire seminarieklasser for at modtage sit eksamensbevis. Vi får foræret økonomisk støtte, et vel udstyret seminarium og lærere til at betjene os. Hvad vil vi her, om ikke vi udnytter dette?

Vi har uanede muligheder i De Studerendes Råd og i Lærerstuderendes Landsråd, men det er en uoverkommelig opgave for vore betroede folk at arbejde for os andre, hvis vi ikke indtager en positiv holdning. Det er dræbende for en klasseformand eller klasserepræsentant at mærke ligegladheden (ligegyldighed) omkring sig, eller måske endda utilfredsheden.

Seminarieret, det er os, og lærerne er ansat for vores skyld og bør honorere de krav, vi med rimelighed stiller dem. Men så længe vi ikke er blevet os selv bevidst, så længe vi ikke føler, at ansvaret for vor uddannelse påhviler os selv, så længe forbliver vi mere eller mindre umyndiggjorte, og dette med god grund.

Den indstilling, vi finder hos seminariets ledelse og lærere, lover gode fremtidsmuligheder. Lad os give DSR 100 % støtte og det incitament, der mangler, for at vor styrke kan realiseres.

20 pct.-reglen

Af Verner Olsen (III B)

1969. Et begivenhedsrigt år i seminariets historie. Året vil for eftertiden stå som året, hvor seminarieret opnåede at blive »slagtet« af den af undervisningsministeren nedsatte kommission. Endvidere er 1969 året, hvor den nye læreruddannelseslov af 1966 holdt sit indtog. Denne lov, hvorom dette indlæg drejer sig, har skabt visse »komplikationer« for os, der stadig går efter den gamle lov af 1954.

Efter den nye læreruddannelseslov er der indført en skærpet kontrol med de studerendes forsømmelser af visse undervisningstimer.

Formålet hermed er ret indlysende af præventiv karakter. Man vil modvirke de studerendes systematiske pjæk i omtalte fag. Efter den nye lov er der ikke længere mødepligt i eksamensfagene, hvorimod der i de ikke eksamensførende fag er indført en 20 0/0-regel, der ganske kort går ud på, at en forsømmelsesprocent over de 20 vil medføre, at den studerende vil blive sat et år tilbage i studierne. Denne ordning har man fra seminariets lærerråds side ønsket overført til os fra den gamle lov. En overføring, der for mig at se, er ganske og aldeles forkert, man kan ikke begynde at blande to uddannelseslove sammen, der er så væsensforskellige som 1954- og 1966-lovene.

Siden sommerferien i år har lærerrådet og DSR forhandlet om en vis koordinering af de to linjer. Resultatet blev en 20 0/0-regel for 1954-lovens studerende. En regel, der skal forstås således: »En forsømmelsesprocent på 20 eller derover, udregnet på årsbasis, i et ikke-eksamensfag skal normalt medføre, at den studerende må gå om. I frilæsning vil en sådan forsømmelsesprocent dog blot medføre, at der ikke gives en udtalelse i faget« (citat fra udskrift af protokol v. lærerrådsmødet den 10. oktober 1969). Ovenstående resultat har skabt et voldsomt røre blandt de studerende. Hvorfor dog? kunne man fristes til at spørge. Personligt synes jeg, resultatet er meget fordelagtigt for os. Da der nu er givet grønt lys for den pjæk, vi alle mere eller mindre har praktiseret i vor seminaritid. Efter den gamle lov var der mødepligt, den er altså hermed afskaffet. Men kan man rent principielt fra seminariets side tillade sig en så åbenlys tilsidesættelse af eksisterende lov? Førhen var det ganske vist også tilladt at pjække i 20 0/0 af timerne taget under et, men denne lov var uskrevet, og dermed havde lærerrådet, for mig at se, langt større mulighed for at skræmme og for at få de studerende til at møde, end nu, hvor vi på tryk har fået tilladelse til at blive væk fra hver 5. time i de eksamensfrie fag.

Mødepligt eller ikke burde ikke være noget problem.

Den bladmæssige situation på Nr. Nissum Seminarium

I årbogen sidste år kastede Mogens Ipsen en buket visne roser på gravstedet over »Helleneren«.

Dødsårsag: love og repræsentanter fra alle klasser. »Facetten« startede, men havde ikke først analyseret dødsårsagen fuldt ud, man

startede straks med at udarbejde love. Resultatet lod ikke vente på sig, »Facetten« skulle udkomme i mindst 4 numre (for annoncørerne havde betalt derfor), men udkom kun i 3 rigtige numre og 1 nr. som »den blå bog«, der er en flok dødstriste karakteristikker af de afgående 4. klasser. »Facetten« er afgået ved døden. Har du en buket roser, hvis ikke gravstedet hemmeligholdes?

(I parentes bemærkes, at både Facetten og Helleneren var trykt på bogtrykkeri, i formatet som årbogen).

Man skulle ikke tro, at det var muligt for et blad at overleve efter disse to triste dødsfald. Ingen af vore studerende troede på muligheden for et blad, selv om de forskellige foreninger og De studerendes Råd vel nok kunne bruge et blad som meddelelsesmiddel.

Men ikke alle var overbevist om umuligheden i at lave et blad. Henrik Jensen, der havde skrevet flittigt i »Helleneren« og været i »Facetten«s redaktion, foreslog nogle aktivister at lave et blad, men ikke som de to afdøde. Det nye blad skulle ikke trykkes af et bogtrykkeri, men skulle trykkes her på stedet og på duplikator, og de skrivende måtte selv forfatte sig på en stencil. Redaktionen skulle selv trykke bladet, og bladet skulle ikke sælges gennem abonnement, men skulle bare lægges i klasseværelserne. Der var straks en del interesserede, mest politisk bevidste, venstreorienterede – den slags er jo de mest aktive – og 14. april var »AGIT-PROP« sprøjtet ud på klasserne. Redaktionen havde overlevet en aftens slid med at trykke bladet og var spændt på reaktionen. De fleste reaktioner var positive over for ideen, om end ikke over for indholdet og argumenterne i artiklerne.

Hvem er nu disse mennesker – for »agitprop« døde ikke, men udkom igen i september (derom senere)? – Navnene er: Bent Lund Madsen, 4b, Verner Seneca Pedersen, 4a, Klaus Smedmann, 4b, Birgitte Amdisen, Henrik Jensen og Viggo Bertelsen, 4b.

I nummer 2 skrev desuden Birgitte Rasch (der nu er i redaktionen), Flemming Retbøll og Anders Beck Madsen.

Hvad skrives der om i »agitprop«? Jeg kan referere overskrifterne:

Nr. 1: fra et oprør (digt), jeg er træt af jer! (analyse af nissummitten 69), støt Nord-Vietnam, den militærpolitiske situation i Syd-Vietnam, Bang, Hyl (Allen Ginsberg), anmeldelse af »The War Game« m. m.

Nr. 2: forsøg på DSR-pression over for »agitprop«, propaganda (digt af Knud Holst), en klup? der er i vælten »bisykkelkluppen«, oplevelser i en skraldespand, tag standpunkt (støt indsamlingen til Nord-Vietnam og befrielsesbevægelsen), status, forsynet, viggø nixon

nix in memoriam, en krigsforbrydelse (Vietnam), Vietnam-suite (digt af Ole Wivel), problemspalten, vil du i seng med en u-landsfrivillig?, nedlæg nissum sem., ord (digt), Bogø, rapport fra en bibeltime om »u-landshjælp og mission«, dukketeater, hindbærbrus og krage-tæer, Befrielsesbevægelser nr. 1: Eritrea, digt: År 67, Hyl (Allen Ginsberg), amerikanske soldaters kamp imod Vietnam-krigen, jødeforfølgelse i Israel, de mægtiges døtrin (Erik Stinus), åbent digt til Nixon, nekrolog over Ho Chi Minh, pas på kammerater, solidaritet med det kæmpende vietnamesiske folk.

Hvor stort er »agitprop«? nr. 1: 30 A 4-sider, nr. 2: 52 sider

Hvor mange numre laves? Nr. 1: 153 stk., der uddeltes med 6 i hver klasse, og 20–30 sendtes enten til mennesker, som vi gerne vil vise, hvad vi laver her, eller til andre, som vi ville provokere, f. eks. general Erik Krag, kong Frederik m. fl.

Nr. 2: 250 numre, hvoraf en del blev udleveret til lærerstuderende, der havde tegnet subskription (pris: 1 kr., og papir for 1,50 kr.). Vi vil ikke kunne trykke mere end ca. 200, fordi redaktionen simpelt hen ikke orker at trykke flere. Det ringe antal begrundes også med, at man tidligere lånte sig frem, når man læste de gamle blade.

Ja, si'r De så, alt dette er måske meget godt, men »agitprop« er da vist ikke noget skoleblad. Nej, det er det ikke og heldigvis! Redaktionen opfordrer alle lærerstuderende til enten selv at skrive indlæg på stencil, som så kan optages i »agitprop«, eller andre lærerstuderende kan selv lave deres »agitprop«, eller CIA-News, hvis man vil udtrykke noget, men ikke sympatiserer eller vil samarbejde med »agitprop«. Det skal her nævnes, at der efter sidste nummer af »agitprop« udkom et kontrabrev som svar til »agitprop«, skrevet af nogle spartanere, der må være blevet provokeret så meget, at de endelig kunne vågne op til at lave et brev, der blev trykt i 100–200 eksemplarer. »agitprop«s redaktion er meget stolt af at have vækket en del lærerstuderende. Eller måske er de lærerstuderende ikke så sløve, som vi havde troet, altså en positiv overraskelse.

Efter »agitprop«s succes vågnede tanken om et »rigtigt« skoleblad igen. Foreningerne og DSR mangler nemlig stadig et kommunikationsorgan.

»Kommunikation« er måske løsningen. Det vil blive lavet i 8–9 numre pr. år, pr. nummer 30 sider, pris 5 kr. pr. år. Man håber på stor tilslutning, for at man kan have et organ, hvor igennem man kan meddele sig til de fleste lærere og studerende, men alligevel er der stor risiko for at »Kommunikation« bliver et tandløst blad,

uden hårde, skarpe meninger, der netop er årsagerne til »agitprop«s succes. Men »Kommunikation« skulle have fordele, bl. a. ved at blive trykt på stedet (duplikator), og ved at forfatterne selv må møde op med stencils, hvorpå udgydelserne eller oplysningerne er skrevet. Redaktionen skal kun redigere stencils, og organisere trykningen af bladet, men ikke selv trykke det. Man må håbe på succes for »Kommunikation«, det er nemlig ikke i skrivende stund (8. oktober 1969) udkommet i første eksemplar endnu.

Skoleblade er efter min mening af yderste vigtighed for en læreanstalt. Hvis der ikke kan eksistere et blad, tyder det på, at de studerende faktisk ikke er modne til at studere. Hvis der kan eksistere flere blade, tyder det på større modenhed, engagement, aktivitet osv. Hvis der kunne eksistere 100 blade, var undervisning sikkert unødvendig. Seminariets liv kan indirekte måles gennem skolebladene.

Viggo Bertelsen

I »Agitprop«s redaktion

og i repræsentantskabet for »kommunikation«

U-landsgruppen - en ny gruppe på seminariet

I gennem de sidste år har der været stor interesse for problemer i den såkaldte »tredje verden«. De væsentligste årsager kan være humanisme samt interesse for andre mennesker og deres problemer.

Kort før sommerferien, maj 1969, blev der dannet en u-landsgruppe her på seminariet.

Om dennes »historiske« baggrund skal følgende nævnes: 1) gruppeabonnement på bladet »kontakt« fra Mellempfolkeligt Samvirke siden 1968 (90 abonnenter), 2) aftenskole om Tanzania (lærer: Peder Ibsen) og Mexico (lærer: Viggo Bertelsen), efteråret 1968 og foråret 1969 med henholdsvis 20 og 35 deltagere.

Især gennem de to aftenskoler havde der vist sig interesse for at lave en fastere organisation til at varetage den lokale oplysning om u-landene. Derfor dannedes U-LANDSGRUPPEN. På mødet i maj blev der nedsat et arbejdsudvalg med 7 medlemmer. Der startedes med ca. 30 medlemmer i gruppen. Arbejdsgruppen bestemte på et møde før sommerferien med Mellempfolkeligt Samvirkes rejsesekretær John Svenningsen at prøve at arrangere en foredragsrække og en u-landsudstilling i efteråret 1969.

Først: U-LANDSUGEN 6.-14. september 1969

Fra Mellemfolkeligt Samvirke lånte vi en stor etnografisk udstilling, fra U-landsfonden af 1962 og fra kunstmaler Knud Mariboe, Møldrup, fik vi etnografica til at sælge videre. Udstillingen afholdtes i den lille gymnastiksal på seminariet. U-landsgruppen dannede undergrupper: 1) reklamegruppe, 2) filmgruppe, 3) festgruppe, 4) opstillingsgruppe og 5) salgsgruppe. Disse grupper gik så i gang. 1) reklamegruppen underrettede 30 aviser, opstillede 20 plakater, uddelede 1200 programmer i Holstebro, Struer og Lemvig osv. 2) filmgruppen viste 30 film, der var lånt forskellige steder. 3) festgruppen planlagde u-landsfest, der skulle dække de økonomiske udgifter (den gav et overskud på ca. 2000 kr.). 4) opstillingsgruppen arrangerede den etnografiske udstilling fra Tanzania (køkkenredskaber, beklædningsgenstande, afgrøder o. m. a.) + en plancheudstilling. 5) salgsgruppen varetog salget. Der blev solgt varer for over 10.000 kr., og u-landsugen skaffede i alt ca. 2500 kr. til et landsbyprojekt i Kenya. Udstillingen blev i alt besøgt af ca. 2500 mennesker. En rapport på ca. 10 ark fortæller nærmere om forløbet. Denne kan rekvireres fra U-landsgruppen, nuv. adresse: Svinget 7, Seminariet, 7620 Lemvig.

Efter u-landsugen, der må betegnes som en kolossal succes – og et kolossalt slæb – fortsatte vi med foredragsrækken om »Den tredje Verden«. Denne foredragsrække, der bliver støttet gennem den ny fritidslov, består af 4 foredrag. 25. september: »USA's negre« – chefred. Torben Krogh, 30. oktober: »Kina« – Ellen Brun, 13. november: »Latinamerika« – Halldór Sigurdsson, 28. november: »Det sydlige Afrika« – Sven Skovmand. Da dette skrives 8. oktober, kan der kun siges noget om 1. foredrag. Trods andre arrangementer var der 80 tilhørere, der stillede spørgsmål og overværede et spørgepanels udspørgen af foredragsholderen. Hovedemnet for foredragsrækken er problemet: »revolution eller evolution« (rolig udvikling). Et kompændigt omfattende foredragene og artikler om nogle befrielsesbevægelser vil blive lavet.

Til slut skal bemærkes, 1) at u-landsgruppen træffer sine beslutninger på almøder, hvor alle medlemmer har stemmeret, 2) at alle politiske afskygninger, fra Venstresocialisterne til Konservative, er repræsenteret, 3) at u-landsgruppen har som formål: at øge kendskabet til u-landene og dermed bidrage til en bedre forståelse af disses problemer, 4) at u-landsgruppen blev dannet, fordi den hid-

tidige oplysning om u-landene var blevet distribueret gennem lærer-studerende, der forlader seminariet til sommerferien, 5) at u-landsgruppen kunne fylde hele årbogen, hvis den måtte, 6) at man trænger til at blive stillet over for verdensproblemer, 7) at vi burde give langt mere end den 1 % i u-landshjælp, der er det nuværende mål, 8) at vores handelspolitik er direkte u-landsfjendtlig og at den medvirker til, at Danmark har større fordele af u-landene, end disse har af Danmark.

Vedtaget ved u-landsgruppens almøde 8. oktober 1969.

Seminariets foredragsforening

Af Svend Erik Hansen (II)

Seminarienedlæggelse har længe været et meget debatteret emne her på stedet, og som sande lokalpatrioter er det store flertal for en bevarelse af vores seminarium. Derfor vil jeg benytte denne lejlighed til at fremdrage en enkelt stor fejl ved dette uddannelsessted:

Nr. Nissum Seminarium er, hvad enten man erkender det eller ej, en »ø«. Isolerede lever vi i vores egen lille studieverden uden kontakt med livet, som det leves omkring os, uden førstehåndskendskab til nogen af de begivenheder, der sætter sindene i bevægelse andre steder. Det er klart, at en sådan situation er uheldig for kommende professionelle opdragere.

Blandt andet af den grund er foredragsforeningen »ej blot til lyst«. Vi har et ansvar som formidlere af mere eller mindre nye nyheder fra den store verden, et ansvar, der kan være svært at klare på grund af seminariets placering i forhold til landets kulturcentre.

Men ellers har den forløbne sæson som sædvanlig været udmærket. Vi har bestræbt os på at tilrettelægge et alsidigt program, dog således, at hovedvægten blev lagt på de emner, vi af erfaring ved, er de mest populære: litteratur og politik. At det er lykkedes ganske godt, fremgår af den store tilslutning, der har været til de fleste arrangementer. En enkelt gang var der simpelt hen ikke plads til de sidst ankomne. Retfærdigvis må det så også indrømmes, at der har været en eller to publikumsfiaskoer imellem.

I forbifarten skal lige nævnes, at foredragsforeningen i år som tidligere har arrangeret det kollektive medlemskab af Nordvestjysk

Teaterkreds i Holstebro, og at medlemstallet fortsat er stabilt: ca. 200.

Foredragsforeningens program 1968–69:

Lærer Gunner Nissen: Østeuropa i dag.

Forfatteren Vagn Steen.

Pianisten Børge Roger Henriksen: »Klassisk og jazzisk«.

Museumsinspektør Thorkild Ramskov: »Vikingernes veje«.

Prof., dr. theol. P. G. Lindhardt om kirkens verdensliggørelse.

Redaktør Adolf Rastén om Tyskland, Frankrig og USA.

Mag. art. Kirsten Rønblø: »Maokina i dag«.

Cand. agro. Jens Lohman om Cuba.

Thyge Christensen om Abbe Pierres arbejde.

Maleren Helge Ernst: »Det moderne maleri«.

Redaktør, mag. art. Bente Hansen.

Forfatteren Benny Andersen.

Skuespilleren Elith Foss: »Fra Holberg til Storm P.«.

Sem. Jazz- og Folkeklub

Som de fleste sikkert ved, eksisterer der en jazz- og folkeklub. Den nuværende jazzklub har kun et år på bagen, men har allerede på grund af den store interesse svunget sig op til at blive en af seminariets største foreninger.

Det har adskillige gange før været forsøgt at oprette en jazz- og folkeklub, men det er altid mislykkedes, hvad enten det var af økonomiske årsager eller p. g. a. manglende tilslutning. Det må dog siges i denne forbindelse, at vilkårene for en sådan klubs trivsel har været trange og stadig er det. Vi må både kæmpe med den økonomiske side af sagen og med dårlige pladsforhold. Vi er stadig henvist til at skulle benytte opholdsstuen, som for en pris af 100 kr. pr. gang udlejes af DSR. Hermed skal ikke være sagt, at vi er utilfredse med opholdsstuen, men i visse tilfælde kunne vi dog ønske et større lokale. På visse aftener har interessen været så enorm, at vi i bogstavelig forstand stod på nakken af hinanden. Det gik både ud over orkestrets udfoldelser, da det blev presset sammen i et hjørne, og ud over publikums muligheder for at få noget ud af musikken.

Jazz- og folkeklubben er bygget op som et kollektivt foretagende, hvor alle har lige meget at sige. Den består af en otte mands be-

styrelse uden nogen formand. Af praktiske hensyn har vi dog udpeget en fast kasserer, som er ansvarlig for alt det økonomiske.

Vi prøver i vid udstrækning at opfylde de flestes ønsker, men det kan ofte være svært, da vi skal tage hensyn til økonomien. Da vi har underskud, hver gang vi har et orkester, er vi nødt til indimellem at afholde diskotek og afkræve en beskedne entreindtægt. Der er godt nok klaget over den beskedne entre, men et sted skal vi have pengene fra.

Vi har gennem året haft arrangementer med passende mellemrum og skiftevis med orkester og diskotek. Virkelig gode traditionelle jazzorkestre har vi formået at få til Nr. Nissum, og dermed lagt grunden for en fornøjelig og festlig aften.

P. b. v.

Henry Adrian Nielsen

KFUM og KFUK på seminariet

Af Richard Ammitzbøll

I skoleåret 1968/69 kunne foreningen notere en mærkbar tilbagegang i medlemstallet, hvilket bl. a. skyldes strukturændringer i læreruddannelsen.

Årets arbejde indledtes med generalforsamling den 3. september. Samme aften startede vi på bibelkredsarbejdet med en indledning ved provst Madsen, Gudum, der talte om vor opfattelse af Bibelen. Der blev dannet 10 bibelkredse.

Den 1. oktober havde vi hyggeaften på Borgen med god tilslutning. Lektor Tangsig holdt festalen, og desuden medvirkede 3. linjekor, studieorkestret, Egon Lindegård (oplæsning) og pastor Juul-Jensen.

Den 5. november var der ikke særlig stor tilslutning. Aftenens taler var sudanmissionær Poul Trane, der talte over emnet: »Kristendom contra muhamedanisme«.

Den 25. november fortalte Åge Falk Hansen, København, om sit arbejde blandt de arbejdsløse i København. Emne: »Brogede minder fra et broget liv«.

Julearrangementerne i december fulgte traditionerne med aften-sang de 3 første adventssøndage. Pigernes adventsfest holdtes den 6. december, og ca. 300 af seminariets kvindelige indbyggere var

mødt op. Julefesten afholdtes den 19. og 20. december. Først samledes man i Nissum kirke, hvor juleevangeliet blev vist i en lysbilledserie sammen med tekstlæsning. Bagefter var der samvær på Borgen, hvor der var kaffe, musik og festtale ved lektor Hejbøl den 19. og lektor Koch den 20.

1969 indledtes med fællesbibeltid på Borgen den 14. januar. Provst Madsen indledte.

Man havde fra bestyrelsens side sporet en ligegyldighed over for og utilfredshed med KFUM og KFUK. Derfor blev det nu besluttet, at der skulle ske noget nyt. Der skulle være møde hver tirsdag på Borgen. Der skulle serveres kaffe til hvert møde. Bibelkredsene sløjfedes og i stedet skulle hvert andet arrangement være fællesbibeltid. Ved samme lejlighed holdt vi op med at holde aftenandagter, da der næsten ingen tilslutning var til disse. Formålet med strukturændringen var, at skabe et bedre klima for fællesskabet mellem foreningens medlemmer, bl. a. ved hjælp af de hyppige arrangementer og samværet under kaffen.

Den 11. februar talte Niels Ove Rasmussen, Charlottenlund over emnet: »Er kristendommen virkelighedsfjern og irrelevant?« Der var livlig diskussion efter foredraget.

Den 25. februar. Bibeltid ved pastor Mandrup, Bøvling. Emne: »Guds nåde – Guds retfærdighed«.

Den 4. marts. Hyggeaften med folkedans og fortælling og afslutning ved rektor Høgel.

Den 11. marts. Bibeltid ved pastor Juul-Jensen, Nr. Nissum. Emne: »Personlig andagt – bøn og bibellæsning«.

Den 18. marts. Foredrag med lysbilleder ved seminarieadjunkt Georg Nielsen. Emne: »Ekspressionismen i kunst og litteratur«.

Den 25. marts. Bibeltid ved pastor Rosendahl, Lemvig. Emne: »Forholdet mellem dåb og omvendelse«.

Den 15. april. Ekstraordinær generalforsamling. Der blev vedtaget nye love i forbindelse med strukturændringen. Derefter var der foredrag ved pastor Poulsen, tidligere Grindsted, om salmeforskning.

Den 22. april. Bibeltid ved pastor Sevelsted, Holstebro. Emne: »Tro – på hvad? til hvad? og hvordan?«

På grundlag af spørgeskemaer til foreningens medlemmer, har vi konstateret, at man er godt tilfreds med den nye arbejdsform. Vi vil gerne sige tak til medlemmerne for tilliden til vort arbejde og tak, fordi I slutter op omkring det.

Glimt fra Ad. L. Hansens kollegium

En god nissummit

Af Chr. Winther (1912)

Den elev, jeg bedst husker fra øvelsesskolen i Nr. Nissum, var Jens Lind Høgsgaard. Han var hverken den største eller den ældste (født 4. maj 1899), men absolut den mest fremragende i afgangsklassen, hvor vi 35 elever havde vor daglige praktiktime hos førstelærer J. S. Jensen (1895), og i Jens Lind havde jeg mit første eksempel på, hvor inspirerende en elev af den rigtige slags kan virke på sin lærer eller på den, der underviser ham.

I juli 1912 havde vi klassen for sidste gang til praktikeksamen, og så skulle der gå 48 år, inden jeg igen havde et kort møde med ham, men jeg ved, at han som ikke helt få andre højtbevagede bondesønner blev sendt til Ribe Katedralskole. Faderen, sognefoged Chr. Høgsgaard på gården Tovborg var en stilfærdig velbegavet mand, og moderen, af slægten Lind, var sikkert en meget betydelig kvinde. Jeg er ikke klar over, om der var andre søskende, men jeg har ingen lagt mærke til.

Ribe Katedralskole havde dengang to afdelinger – den klassisk-sproglige og den matematisk-naturvidenskabelige (den nysproglige kom først senere til). Man skulle have ventet, at Jens Lind var blevet klassiker – rektor Julius Nielsen var en meget betydelig sprogmand (græsk, latin, tysk) – jeg har gode minder om ham fra Danmarks Lærerhøjskole.

Der var ikke så store hold i krigsårene, men af dem var mange, man senere lagde mærke til. Vi nævner enkelte – fra 1916 Jørgen Bukdahl, fra 17 nuværende stiftsprovst K. L. Aastrup, en af vor tids få salmedigtere, og N. Aage Nielsen fra Rom skole, en kendt bankmand, der fik videreuddannelse i USA, inden han gik ind i en topstilling i Handelsbanken, og så var der i 1919 Chr. Madsen Lind fra Fabjerg, der som cand. polit. senere blev rigsdagsstenograf.

Men i 1918 klarede Jens Lind matematisk eksamen med glans – med kvotient 5,75 (efter 6-skalaen) langt foran de andre 12. Nr. 2

havde 5,42, så også her var han primus inter pares. Af de 5 klassikere var der også en med 5,75 – det var den lektor Ibsen i Slagelse, der under besættelsen blev skudt af tyskerne. Men Høgsgaard, som vi nu må kalde ham, har alligevel valgt det teologiske studium. I 1925 blev han cand. teol. fra Københavns Universitet med laudabilis – og så havde han som matematiker først måttet klare tillægsprøver i latin og græsk. I 1926 blev han ansat som residerende kapellan i Sønderborg, men to år senere blev han antaget af DMS, og efter studieophold i England udsendt til Manchuriet i 1929. Så fulgte først sprogstudier, og fra 1931 virkede han ved Danish Lutheran Mission i Hsinking. I øvrigt var en af hans studenterkammerater fra Ribe – Aksel Julius Sørensen – efter teologisk eksamen i 1924 af DMS blevet sendt til Manchuriet i 1925.

Men den politiske udvikling i Kina umuliggjorde efterhånden at føre missionsarbejdet videre; nye missionærer fik ikke indrejsetilladelse, og i 1947 måtte de danske missionærer derude vende hjem, uden at der var mulighed for senere udrejse. Efter et par år herhjemme blev Høgsgaard, der nu havde passeret de 50 år, i 1950 ansat som sognepræst i Bjolderup i Åbenrå Amt, og her blev han så, til han med udgangen af 1968 fik bevilget afsked, og han bor stadig væk i sognet i stationsbyen Bolderslev, og her holdt han den 4. maj sin 70-års fødselsdag. I 1935 var han blevet gift med Anne O. Meinertsen fra København.

Fra sin kapellantid i Sønderborg havde han noget kendskab til sønderjyske forhold, men det har sikkert været en stor overgang fra skole- og missionsarbejdet i Manchuriet til præstegerningen i det sønderjyske landsogn. Bjolderup – i Rise herred – er på godt 5600 ha; i 1960 var der 1737 mennesker i sognet, deraf 691 i stationsbyen Bolderslev nord for Tinglev. Der har været og er stadig nogen tyskhed i sognet; ved folketingsvalget i 1964 blev der afgivet 123 tyske stemmer mod 782 danske; men i 1939 havde tyskerne 141.

Vi havde således vor gerning i samme landsdel, men som nævnt er vi kun mødtes én gang siden. Det var i foråret 1960. Vores sognepræst – Alfred Hansen – var død og blev begravet her i Rødding. Han var en gammel Kina-missionær, og ved begravelsen bragte pastor Høgsgaard en hilsen fra DMS. Han sagde, hvad der skulle og burde siges ved en sådan lejlighed, og bagefter havde vi en kort samtale, hvor vi snakkede Nissum. Han havde jo nok forandret sig lidt, men jeg syntes, han lignede sig selv godt. Han havde sikkert let kunnet blive forflyttet efter nogle års præstegerning i Bjolderup, men han valgte at blive hos sin menighed. Der er ganske vist

ikke nogen let eller direkte forbindelse mellem Rødding og Bjolderup, men jeg er ked af, at jeg ikke benyttede muligheden, mens tid var, og var mødt op i Bjolderup kirke en søndag morgen.

Jeg kan således ikke sige meget om Jens Lind (det som falder naturligt for mig) i forhold til kinesisk mentalitet og kinesiske skrifttegn og til hjemmetyskere i Bjolderup, men jeg trøster mig med, at englænderne siger, at barnet er mandens far (Wordsworth: *The child is father of the man* – og Milton: *The childhood shows the man, as morning shows the day*), og jeg skal sige lidt om Jens Lind ud fra det billede, jeg har af ham fra skoleåret 1911–12. Vi havde vor daglige mønster-tid i »Østre« med tre opgaver med efterfølgende kritik og vist nok også private indstillingskarakterer. Meget afhæng af eleverne – det gjaldt om at komme i kontakt med dem, og her betød Jens Lind meget – det var gerne ham, man sluttede med i vanskelige tilfælde, men han virkede ved sin nærværelse – det intelligente, åbne ansigt, de venlige øjne med et udtryk af forståelse og forventning. Og som han kunne sætte tingene på plads – flere gange reddede han en præstation i land. Et enkelt eksempel. Det var i »Kong Harald og Islændingen« med passagen – Kong Harald lod dem hente – det gottede hans sind – da bjørnen han så træde – i hallen høvisk ind. Praktikanten lod til at ville lade ordene virke ved deres egen vægt, men lærer Jensen ønskede en fortolkning. Her var et udmærket eksempel på akkusativ med infinitiv, men det opdagede vi nok først senere – forståelsen skulle blot sikres, og så blev det naturligvis Jens Lind, der fik det forløsende ord. Jo – sagde han med sin høje, lyse stemme – ved sådanne lejligheder brugte han rigssprog, hvor ingen stavelser blev borte – med den rigtige betoning – det vil sige, at bjørnen trådte ind i hallen med en vis værdighed. – Det var jo genialt – en forklaring skabt i øjeblikket af den tolvårige landsbydreng – den kunne have gået lige ind i Dansk lærerforeningens (over)-kommenterede udgaver. En anden gang var det hønen, som hver dag lagde sit reglementerede æg, som han reddede i land.

Der var jo temmelig mange kokke (1+35) om tillavningen og serveringen, og suppen var ikke altid helt vellykket. Man var ikke dengang nået så vidt i pædagogikken, at der blev stillet krav om, at eleverne skulle medvirke ved censuren, men det ville have været interessant at høre Jens Linds bedømmelse af nogle af præstationerne. Han var sikkert ikke uvidende om sit eget værd, men han var aldrig vigtig eller overlegen over for dem med det ene talent; han færdedes naturligt og taktfuldt iblandt dem – nogle var sikkert glade for, at han sad der, for når han svarede, så slap de fri.

Det får mig til at tænke på en af mine gode, gamle drenge fra nabosognet her – i dag er han major i flyvevåbnet og borgmester i en af villakommunerne i hovedstadsområdet – for resten den eneste af mine elever, der fik rent ug i dansk stil til præliminæreksamen. Faderen var især interesseret i de to øverste trin på Ørsted-skalaen, og han var derfor ikke tilfreds, da sønnen, der havde haft en »off-day«, kom hjem med et mg+ (det eneste!), men han skal have sagt til faderen, at man jo også somme tider skulle tænke lidt på de andre!

Jens Lind tænkte på de andre – han var en god og respekteret kammerat. Der var mange flinke og velbegavede børn i Østre – jeg mindes således søstrene Grusgaard og Ester Kirkegaard, der var et par år yngre, men af drengene husker jeg i dag faktisk kun Jens Lind. – Ja, så var der en vis Thomas, der gik i første, da jeg var i »forberedelsen« 1908–09. Han fik – vist nok? – med tiden lært at læse, men han havde sin styrke i det levende ord. En vinterdag mødte jeg ham med træskoene i hænderne – han havde stumphoser på. Nå, Thomas, er det ikke koldt? spurgte jeg. – Nej – kom det med overbevisning – de ær ski warm!

Jeg har i nogen tid gået og tænkt på, at der kunne fortælles en del om, hvad vi »plovmand« oplevede i den lille skole, og lige da jeg fik begyndt, meldte højtaleren ved siden af, at Nr. Nissum Seminarium skulle nedlægges. Det er jo ikke første gang, de toner har lydt, men forrige gang det var i farezonen, blev det imødegået med projekteringen af en ny tidssvarende øvelsesskole, og det sidste ord i den sag om nedlæggelsen er sikkert ikke sagt. Det er ikke til at forestille sig, hvordan verden vil se ud i 1992, men vi håber, at Nr. Nissum Seminarium må opleve sit hundredeårs jubilæum med de bedste traditioner i behold. Da er vi gamle jo ikke mere, men vi må have lov at minde om den tid, som min kammerat og ven Poul Moustgaard fandt det rammende digteriske udtryk for i ordene »Småt blev der syldet i Tiden« – i den tid, da vi under beskedne ydre forhold mødte så store værdier hos kammerater, lærere og elever.

Bestyrelsesformænd 1906-60

Af forstander P. C. Gjelstrup

Når man nærmer sig seminariet, er det let nok at få øje på de studerende; de myldrer i hundredvis alle vegne. Det er heller ikke svært at opdage lærerne; hver gang skoleklokken ringer, ser man dem haste til deres time, og falder man en aftenstund ind på lærerværelset, kan det hændes, at man finder hele kollegiet samlet til drøftelse af de foreliggende problemer.

Men så er der en tredje gruppe: bestyrelsesmedlemmerne. Dem ser man ikke meget til; der er kun tolv; de bor andre steder og viser sig kun sjældnere på seminariet. Alligevel hører de med i kredsen, ja er en vigtig faktor i helheden. Bestyrelsen tager sig af sådanne sager som økonomi, byggeforetagender, lærerantagelser m. m. Udadtill, i seminariets interesseområde, søger den at værne om stedets gode omdømme og fremme forståelsen for gerningen. Og alt dette ganske uselvvisk, uden noget vederlag.

Der er således god grund til nu og da at drage denne kreds frem i lyset, og som et bidrag dertil skal der i det følgende fortælles om bestyrelsens formænd gennem de skiftende tider. Skildringen kommer ikke til at dække hele seminariets levetid. De første 14 år var der ingen bestyrelse; det hele, også højskolen, ejedes af enkeltmand, først stifteren, Ad. L. Hansen, derefter J. Andreassen. Ligeledes går den sidste halv snes år fra; de kan ikke endnu siges at være gået over i historien.

Tilbage bliver tiden 1906-60 med i alt seks forskellige formænd, som jeg allerførst her præsenterer i tidsfølge: Pastor Asschenfeldt-Hansen, Nr. Nissum, pastor Iversen, Resen, provst Vibe-Petersen, Hygum, provst Th. Møller, Spentrup, førstelærer Hoppe, Barslev, provst Steffensen, Struer. Som man ser, næsten alle kendte mænd inden for menigheden, en enkelt skolemand og ellers gejstlige, hvorved den kirkelige tilknytning markeres; den understreges i øvrigt

også derved, at halvdelen af bestyrelsen vælges af Indre Missions bestyrelse. Og nu til sagen – de seks formænd.

1. C. Asschenfeldt-Hansen (1906 og 1915–22)

Da Asschenfeldt-Hansen 1904 efterfulgte Ad. L. Hansen som sognepræst i Nr. Nissum, var han både som taler og skribent en kendt og påskønnet mand i Indre Missions kredse ud over hele landet. Kendt var han også i andre lejre, men næppe videre påskønnet; det ser man f. eks. i det store værk *Den danske Kirkes Historie*, hvor professor Lindhardt på sin æggende, ofte vel tilsigtede ensidige måde karakteriserer ham som en af Indre Missions mest »dømmende« præster.

Hans gerning er imidlertid så betydningsfuld, at jeg, inden jeg kommer til hans indsats for Nr. Nissum Seminarium, må søge at tegne hans billede, bl. a. som et korrektiv til ovennævnte, ugunstige dom.

Asschenfeldt-Hansen er født 1856 i Bov som søn af sognepræst Peter Hansen, en borgersøn fra Flensborg, gift med en datter af provst Asschenfeldt ved Nicolaj-kirken sammesteds. Forældrene var tysktalende, men dansksindede; faderen blev da også af den slesvigholstenske oprørsregering i Kiel 1848 forjaget fra hertugdømmerne og kunne først vende tilbage efter fredsslutningen.

Da provst Asschenfeldt døbte sin dattersøn i Bov kirke, sagde han: »Nu giver jeg dig, lille barn, alle mine navne.« Det blev: Carl Christoph Julius Asschenfeldt Hansen. Et par af disse navne lyder tyske; det er de også; provsten og hans slægt var tysktalende, men sindelaget var dansk. I krigsårene 1848–50 sluttede hertugdømmernes tyskdannede embedsstand sig til oprørsregeringen; men provst Asschenfeldt blev den danske konges tro, hvorfor den danske regering efter fredsslutningen konstituerede ham som superintendent (biskop) for det tysktalende Sydslesvig. Provst A. var af den gamle, lutherske tro, upåvirket af rationalismen; han havde også en digterisk åre; endnu kan man i tyske salmebøger støde på salmer med hans navn under.

»Vor« Asschenfeldt Hansen (bindestregen kom til senere) tilbragte sin barndom i Højslev ved Skive, hvortil faderen var forflyttet 1861. Student blev han fra Viborg, »næsten med udmærkelse« fortæller han i sine erindringer; den manglende tredjedel tilskriver han Guds omsorg for at holde ham nede i ydmyghed; han får dog fortalt læserne om den fine eksamen; en sympatisk naivitet! Efter 4½ års

studium blev han cand. theol., kun 22¹/₂ år gammel. Så fulgte et årstid som huslærer i Refsnæs præstegård, hvorunder han oplevede sit kristelige gennembrud. Derefter en kapellantid i Halsted; resten af sin tid var han sognepræst i Sæby, Slemminge, Nr. Nissum og sidst i Gjern. Død som emeritus 1934.

Bag disse data ligger en ualmindelig nidkær præstegerning, kendetegnet ved en kristocentrisk, stærkt vækkende forkyndelse, forbundet med megen flid i sjælesorgen; thi Asschenfeldt-Hansen var først og sidst i alt, hvad han foretog sig, *præsten*.

Selv besad han en dyb og barnlig fromhed. Man skulle ikke have meget med ham at gøre, før man mærkede, hvilken bønnens mand han var; et andet, iøjnefaldende træk i hans fromhedsliv var hans store taknemmelighed over for Gud. Den kommer frem i hans erindringsbog fra første til sidste blad. Den er allerede anslået i titlen »Nåde over nåde«, hvorom han i fortalen siger, at det gennem mange år havde været hans bestemmelse, at sådan skulle bogen hedde, hvis han nogen sinde kom til at skrive en levnedsbog. Den er da også blevet en i god forstand opbyggelig bog.

Det opbyggelige er i det hele taget meget fremtrædende i alt, hvad han har skrevet, og det var meget; for han var uhyre flittig og hans pen en hurtigløber. Foruden den ovennævnte erindringsbog, som jeg anser for den bedste fra hans hånd, standser jeg her ved de to mest omfattende: kirkehistorien og bibelværket Fra Guldgruben. De stod begge på min faders reol; det første hørte til min barndoms, det andet – dog kun lejlighedsvis – til min tidlige ungdoms læsning. Kirkehistorien var sådan indrettet, at der først kom en fortællende skildring af vedkommende person eller bevægelse; derpå fulgte til opbyggelse eller advarsel en pegepind i form af et stykke om det rigtige eller skæve hos pågældende; sådan skiftede rytmen. De fortællende afsnit læste jeg; de opbyggelige sprang jeg over; på den måde fik jeg en bog ud af det. Guldgruben tyede jeg undertiden til, når jeg ønskede et eller andet problem i bibelen belyst; men så var Guldgruben som regel tavs. Den havde sin styrke i det opbyggelige, hvad jo også var meget godt, men ikke var nok for alle og altså heller ikke for mig.

Som det fremgår af det foregående, møder vi hos Asschenfeldt-Hansen en udpræget koncentration om det direkte kristelige; den er så stærk, at vi må forvente en tilsvarende begrænsning med hensyn til det menneskelige og kulturelle; hvor en mand har sin styrke, får han oftest også sin begrænsning. Sådan også her; men derved har Assch.-H. næppe følt noget større savn, da han vist nok må

kaldes en asketisk natur. I den henseende var han meget forskellig fra sin læremester og ven Vilh. Beck, der som bekendt ikke mente, at de ugudelige skulle have al lammestegen.

Alligevel spejder man efter, om der dog ikke skulle findes visse spor af interesse for den verden, der ligger i det mere menneskelige og kulturelle. Sådanne spor er da heller ikke vanskelige at få øje på.

Jeg nævner først den venlighed, der lå i hans væsen. Noget sentimental kunne han nok virke, og menneskekender i særlig grad var han næppe; men det tilgav man ham gerne. Han havde det, der var mere værd, sympati og hjertelag over for mennesker. På en smuk måde kommer det frem i en lødigt artikel, han skrev i Nissum-årbogen 1918 om sine forstanderår på Nr. Nissum Seminarium; klogt og rigtigt siger han her bl. a., at et hovedpunkt for en lærer er, at han må holde af børnene eller de unge, endvidere at man ikke skal bedømme dem i flok; man skal se dem enkeltvis.

En anden ting: det nationale. Asschenfeldt-Hansen var en varmtfølelse dansk mand; ikke for intet var han født i Sønderjylland. Han kan i biografien tale om ubehaget ved at mærke det tyske tryk, når han i hin tid kom til sin hjemstavn; omvendt udtrykker han sin glæde over, mens Dannebrog vajede overalt, at rejse gennem Sønderjylland til Bov for at være med til at stemme det tabte land hjem; kun beklager han, at Flensborg, forældrenes hjemby, ikke kom med.

Også naturen, dens skønhed og særpræg, lå inden for hans synskreds. I skildringen af Højslev-tiden glemmer han ikke udsigten til Skive med morgensolen over de røde tage og fjordens blinkende bølger. Eller hvad siger man til følgende situationsbillede, taget fra erindringsbogens beskrivelse af afskedsscenen ved havnen, når Indre Missions venner i Sæby havde haft besøg af deres trosfæller fra Læsø og om aftenen fulgte gæsterne til deres kuttere:

»Salmetonerne fra os, der stod på kajen, mødtes med salmetonerne fra vennerne på de bortsejlende fartøjer... Ofte lyste månen hen over de glitrende bølger, og vi stod der og vinkede, mens sangen tonedede mere og mere dæmpet fra dem derude på vandene.«

Når man kun har kendt Asschenfeldt-Hansen som den nærsynede, lidt duknakkede skikkelse, noterer man med et tilfreds nik, stadig ud fra erindringsbogen, at han i sine yngre dage nød at færdes i naturen; som dreng kælkede han i Højslevs bakker; i latinskole-tiden var han så samlevet som en kosak med sin hest, når den på

sin ryg bragte ham til Højslev station, og i studentertiden var han medlem af Akademisk skytteforening.

Og endelig: den vigtige ingrediens i menneskeligt samliv, som hedder lune, havde han den? Ikke i særlig grad, så det ud til; men det hændte dog, at den listede sig frem fra sit skjul. Jeg husker, hvordan han engang efter et bestyrelsesmøde havde overnattet i forstanderhjemmet. Da han næste dag tog afsked og sagde tak, føjede han til, at han havde befundet sig vel hos os, »og det kan De godt få skriftligt,« sluttede han. Min søster svarede omgående »Tak, det vil vi gerne,« hvorpå han satte sig til skrivebordet og udfærdigede »attesten«, som vist nok eksisterer den dag i dag.

Vi er under denne lange vandring nået til Nr. Nissum; der vil vi blive og i det følgende beskæftige os med Asschenfeldt-Hansens indsats for de to ungdomsskoler, især seminariet, som ved hans komme 1904 stod over for en vanskelig situation. Skolerne trængte til modernisering, hvad der let ville koste mere, end en enkelt mand kunne magte. Problemet blev akut i 1905, da Haslev Seminarium blev oprettet. Ejeren af de nissumske skoler, Janus Andreassen, blev med god grund ængstelig for, at det nye seminarium skulle trække en del af hans hidtidige klientel østerpå, til Haslev. Alt var således moment til, at der blev skaffet en støttekreds, som kunne overtage Andreassens skoler og rejse de nødvendige midler til deres modernisering. Planen var at søge oprettet et aktieselskab med hundreder af aktionærer og små, overkommelige aktiebeløb; sådan havde man gjort i Haslev og andetsteds. Her var Asschenfeldt-Hansen manden; ham havde man tillid til, og han ejede den ild, der fængede.

I den følgende tid rejste han rundt i jyske Indre Missions kredse, gjorde rede for sagen og bad tilhørerne tegne aktier. Om renter sagde han, at de var sandsynlige, men føjede dog forsigtigt til, at de åndelige renter var de vigtigste. Også lærerne ved de to skoler var ude i samme ærinde.

Det var en stor indsats, der i løbet af få måneder blev gjort. Som eksempel kan nævnes, hvad Assch.-H. fortæller fra mødet i Ansager. »Lige så hurtigt, som min pen kunne løbe, fik jeg lov til dér at tegne 28 aktier à 100 kr. Det var visseligt et godt sind over for den sag.« Det samlede udfald af hele denne omfattende vådtagning blev 70.000 kr. – et imponerende beløb, når man tænker på pengenes daværende værdi og givernes beskedne sociale position. Man kan roligt sætte et nul bag de 70.000 og endda lægge en god sum til for at få en forestilling om, hvad dette resultat ville svare til i vore dages mønt.

Efter forskellige forberedelser var alt snart modent til at danne det påtænkte selskab. Det skete ved en generalforsamling 4. april 1906 under Asschenfeldt-Hansens ledelse. Her stiftedes »A/S Nr. Nissum Seminarium og Højskole«; der blev vedtaget love og valgt bestyrelse.

Næste dag trådte bestyrelsen sammen, valgte sin formand, der som en selvfølge måtte blive Assch.-H., og afkøbte Andreassen de to skoler til den i forvejen aftalte pris, 96.000 kr. Med en stor støttekreds i ryggen, med Assch.-H. i formandsstolen og Andreassen fortsat som forstander tegnede fremtiden sig betrygget som aldrig før for de to skoler.

Det blev imidlertid et formandsskab på kun 80 dage. Der skete nemlig det meget forståelige, at Andreassen, som hidtil havde været den suveræne ejer, men nu skulle være en slags tjenestemand under bestyrelsen, blev betænkelig og sagde op. Der blev nu hurtigt antaget en forstander for højskolen og samtidig indledet en energisk jagt for at finde en leder til seminariet. Da jagten intet bytte gav, måtte Asschenfeldt-Hansen, presset af bestyrelsen ved dens møde i juni 1906, gå ind på »foreløbigt«, som det hed, at overtage seminarieforstanderposten, utvivlsomt et offer fra hans side, da han stadig var sognepræst, havde hænderne fulde af litterært og udensogns arbejde og i det hele taget ikke følte sig som skolemand. Det blev et langt »foreløbigt«, ikke mindre end otte år; imens måtte andre tage sig af formandshvervet. 1914 blev han forflyttet til sit sidste embede, Gjern, og A. Krogsøe afløste ham som seminariets forstander.

Nu overtog Asschenfeldt-Hansen igen formandsposten, og det blev til andre ca. otte år, 1915–22. Gennem forstandergerningen, der havde haft sin store betydning, hvad jeg ikke skal komme ind på her, havde han bevaret den allernærmeste kontakt med seminariet; det faldt derfor ganske naturligt, at han nu igen indtog formandspladsen i bestyrelsen. Skønt han var nær ved de 60, havde han stadig sin energi i behold. Der var også nok at bruge den til. Især må to betydningsfulde spørgsmål fra disse år fremhæves.

Det ene er knyttet til året 1919. Da blev seminariet ifølge et ministerielt krav skilt i økonomisk henseende fra højskolen, og samtidig fik hver af skolerne sin egen forstander. De foregående 4 forstandere havde tillige ledet højskolen eller været sognepræster eller begge dele. Nu, i 1919, fik seminariet for første gang en hel forstander, og det var på tide. Om min antagelse nævnte år og Assch.-H.s medvirken dertil har jeg fortalt andetsteds (Nissum-årbogen 1965) og henviser dertil.

Det andet er knyttet til året 1922: højskolens totale adskillelse

fra seminariet. I mange år havde de to skoler faktisk trykket hinanden; det gik især ud over højskolen, men medførte også pladmangel m. m. for seminariet, der stadig var i vækst. Det var en vanskelig og omstændelig sag at få løst; men 1922 var alt i orden; seminariet købte højskolen ud af aktieselskabet; et nyt og selvstændigt selskab for højskolen blev dannet; seminariet fik således rådighed over hele det gamle kompleks, og højskolen byggede fra nyt på kirkebakken, hvor den så rykkede op i 1923.

Da alt dette var afklaret, fandt Asschenfeldt-Hansen, at tiden var inde, da han kunne lægge formandsbyrden fra sig; i efteråret 1922 trådte han tilbage, men blev siddende i bestyrelsen til sin død i 1934. Jeg har således haft et mangeårigt samarbejde med ham, og når jeg tænker på hine fjerne år, står han trods tidsafstanden levende for mig, og den agtelse, jeg altid har næret for ham, er kun blevet større. Lad mig derfor slutte denne skitse med at give ham selv ordet med nogle for ham karakteristiske linjer af den førnævnte artikel i Nissum-årbogen, hvor han fortæller følgende i forbindelse med omtalen af en missionsuge i Nr. Nissum:

»Ved midnatstid sad jeg ved mit skrivebord med megen tak til Gud. Da hører jeg med et et brus af unge, friske, jublende stemmer. I taktfast march kom en stor skare i den stille frostnat, hvor stjernerne funkede på himlen, vandrede fra Korinth op efter mod seminariet under sangen: »Kristi stridsmænd, ser I mærket«. Hvor var det dejligt at mærke dette åndens vejr! Guds engle glædedes, men også mit hjerte frydede sig.«

I disse jævne linjer har vi faktisk den hele Asschenfeldt-Hansen. Sådan skrev han, og sådan var han. Det er en røst fra en svunden tid; men den er vel værd at lytte til for os, der lever i en på så mange måder anderledes verden.

Lektor Chr. M. Christensen in memoriam

Af lektor Jobs. Hejbøl

»Den gamle garde kan dø, men den overgiver sig ikke« – det ord kommer man naturligt til at tænke på i forbindelse med lektor Chr. M. Christensen.

At han hører til seminariets gamle garde, er oplagt. Han var elev her 1914–17, altså i slutningen af seminariets første 25-års periode, og derefter lærer fra 1921–68, dvs. i næsten hele den efterfølgende 50-års periode. Hans livshistorie udgør følgelig en væsentlig del af Nr. Nissum Seminariums historie.

Perioden betegner som bekendt flere epoker i dansk læreruddannelse, epoker i en gennemgribende omdannelsesproces. Indtil 1931 gjaldt den »gamle« 3-årige uddannelse, derefter startede den 4-årige, som i ændret form fortsatte efter 1954-loven. Den sidste gennemgribende ændring i 1966 nåede han kun at se på papiret. Men hver ny lov skærpede kravene til uddannelsen og dermed til lærerne. Her gælder det om lektor Christensen, at han målbevidst gik ind under de stadig voksende krav. Han »overgav« sig ikke. Derom vidner hans store indsats for fortsat dygtiggørelse. »Nissum-staten« meddeler: årskursus i gymnastik, 3 feriekursus i tegning, 3 i tysk, endvidere i sløjd og idræt, studieophold ved universiteterne i Berlin og Jena i 1½ år. Denne trang til stadig at holde sig på højde med sine fag (gymnastik, tegning og tysk) fortsatte, så længe kræfterne nogenlunde strakte til.

Og som ordene gælder med hensyn til hans egen dygtiggørelse, således også hans undervisning. Selv om han allerede i 1961 blev stærkt hæmmet i sin virkestrang af en delvis lammelse, fortsatte han energisk sin undervisning. I 1966 »faldt« han for aldersgrænsen; men selv om hans helbredstilstand mere end berettigede ham til at holde hviledag, fortsatte han med nedsat timetal endnu et par år,

selv om han til sidst blev nødt til at tage eleverne (et frilæringshold) hjem til sig og undervise dem der. »Den gamle garde kan dø, men den overgiver sig ikke«.

Var hans ansvarsfølelse således stor over for den institution, han tjente, var hans forhold til kollegerne ligeledes det bedste. Det hjem, han opbyggede sammen med sin hustru Karen, født Smed, var tit rammen om hyggeligt selskabeligt samvær.

Endvidere må hans ansvarsfølelse over for seminariets åndelige særpræg nævnes. Her var han helt på linje med den ånd, i hvilken seminariet var oprettet, og han stod som en trofast værner om denne linje, hvor han kunne.

Men hans virkestrang kunne ikke nøjes med det hjemlige forum. Mange lærere i amtet vil mindes ham som assistent ved gymnastikinspektionen og som formand for amtsudvalget for skoleidræt. Længere ud blev han kendt som medredaktør af »Tidsskrift for Lægemsøvelser« og 1943–47 redaktør af »Nissumske Aarbøger«. I sognet har han i en periode været medlem af menighedsrådet og senere formand for Indre Missions samfundsråd.

Og så var han jo forfatter. I 1949 overraskede han alle ved (som debutant!) at vinde den hjemlige pris og halvdelen af den nordiske for den bedste religiøse roman. Det var romanen »Den hvide Mønt« (Lohses forlag), der senere blev fortsat med romanen »Lætias Rose«. Året efter blev han dansk vinder i en nordisk konkurrence om den bedste roman med emne fra hedningemissionen. Romanen hedder »En Stjerne i Natten« (DMS's forlag) og handler om sønderjyden Andreas Riis og hans arbejde som missionær for brødremenigheden på Guldkysten. Såvel denne som de først nævnte romaner bygger på flittige studier i Brødremenighedens arkiv i Christiansfeld. Og endnu i sit sidste leveår arbejdede han ihærdigt – bundet til sengen eller en lænestol – med en roman om tyskeren Ziegenbalg, der blev Danmarks første missionær i Trankebar, men den nåede han altså ikke at få færdig.

Om den første af romanerne, »Den hvide Mønt«, vil jeg tillade mig at citere, hvad jeg skrev i et »Strejftog« om »Religiøse romaner fra de sidste år« i Aarhus Stiftstidende den 17. april 1950:

»På denne roman gælder i hvert fald ikke den gængse kritik af genren, at den opbygger ved, at de gode belønnes og de onde får deres straf, således som magister Vagn Riisager i et foredrag i Danmarks Biblioteksforening sidste efterår om den kristelige roman har formuleret det. Romanen foregår på en nordjysk herregård (Kongensgård i Nr. Nissum) på pietismens tid. En tyrannisk ridefoged får

ganske vist sin fortjente straf, men bogens onde stedfader hoverer mod slutningen, og bogens positive hovedperson, den unge arving til godset, må drage fattig fra gårde ifølge et reskript af Christian VI, fordi han har sluttet sig til de mähriske brødre i Herrnhut.

Det religiøse i bogen bygger på en herrnhutisk vækkelse på og omkring herregårde, væsentlig foranlediget af en »emissær« fra Brødremenigheden. Man følger vækkelsens forløb og resultater både i sognets bondesamfund og i den unge arvings udvikling, og et vældigt persongalleri levendegør såvel herregårds- som fæstebondemiljøet og måske ikke mindst miljøet og ånden i Herrnhut.

Et betydeligt historisk studium ligger bag, og man rives umiddelbart med af forfatterens fortælle talent og fortælle glæde. Måske mærkes debutanten i den noget springende komposition, men den kan på den anden side forsvares ved, at det ikke er en egentlig udviklingsroman, men mere en skildring på bred basis (de forskellige miljøer) af den nævnte vækkelse.

Efter mit skøn betegner romanen et alvorligt forsøg på at hæve genren, således som det vel var konkurrencens formål.«

I seminariets hjemlige kreds – og i det meste af den nævnte periode har man med rette kunnet bruge ordet hjemlig om miljøet her – var »Marinus« eller »das Marinus«, som lektor Christensens kælenavn blandt eleverne var, selv om M-et i hans navn egentlig stod for Madsen, noget af et symbol, et symbol netop på dette gammeldags patriarkalske og hjemlige. Det er mit håb, at i hvert fald en del deraf kan bevares også i seminariets nutid og fremtid med de meget forandrede forhold på mange måder. Mindet om lektor Christensen vil bidrage dertil. Bl. a. også derfor vil vi holde hans minde i ære.

Johannes Hejbøl

44 år ved seminariet

Af Kr. Madsen (26)

Ved skoleårets begyndelse i 1925 var seminariets III klasse ikke så lidt spændt på, at vi skulle have en ny dansklærer, den fjerde i rækken, siden vi startede i F i 1922. – I mundtlig dansk, som det dengang hed – nu hedder det vist noget langt finere – var det frk. Rasmine Nielsen, der terpede grammatik og analyse med os i F, og gjorde det grundigt, medens P. Moeslund tog sig af det skriftlige, assisteret af kandidat Strøm. I I klasse var det Moeslund, der stod for det hele, og han forstod ligefrem at gøre analysen spændende. Så rejste han, og i II klasse vikarierede J. Chr. Larsen, der var dimitteret i 1923, og han gjorde det godt, også da han førte os op til I del. – Inden vi rejste på sommerferie, vidste vi, at der var ansat en ny lærer i dansk, Johannes Nielsen fra Tarm.

Vi var på forhånd skeptiske – selvfølgelig var vi det! Dels er unge jo altid det; dels var vi lede og kede af den megen skiften lærer, så jeg tænker ikke, det var med nogen særdeles hjertelighed, vi modtog vor nye lærer, da han præsenterede sig for os i den første dansktimer efter sommerferien.

Jeg husker, at vi straks fæstede os ved det korrekte talesprog med det umiskendelige vestjyske tonefald, som lektor Hejbøl har bevaret ind til denne dag. Jeg husker også hans beskedne præsentation af sig selv som vor nye dansklærer og hans ønske om, at vi i det kommende år måtte få et godt og frugtbart samarbejde, og så gik vi i øvrigt over til dagsordenen.

Der skulle ikke gå mange dage, inden vi var klare over, at den noget benede og ranglede, lidt generte mand, der gerne stod foran katederet, vidste hvad han ville og kunne det, han ville. Lærer Hejbøl vidste besked med tingene, hans kundskabsfylde var eminent. Det blev vi hurtigt klare over. Det kendetegnede lærer – nu

hedder det lektor – Hejbøl, at han bl. a. i kraft af omfattende læsning og selvstudium – var i besiddelse af en enorm viden, ikke alene når det gjaldt faget dansk – dér først og fremmest – men også på alle de områder, vi under litteraturundervisningen strejfede ind på. Jo, det skabte respekt! Da vi så efterhånden opdagede, at lærer Hejbøl også havde mange andre kvaliteter, han kunne f. eks. også synge, og han mestrede flere musikinstrumenter, ja så steg respekten og blandedes med beundring. – Jeg er ikke sikker på, at lærer Hejbøl var klar over dette. Jeg kunne godt tænke mig, at han syntes, vi var lidt af en bande at komme ind til, i hvert fald i begyndelsen, men vi så ham aldrig tabe fatningen!

Så skal det også siges, at med lærer Hejbøl kom der noget nyt ind i den lille seminarieverden, som Nr. Nissum dengang var. Jeg vil ikke sige, at vi levede under et autoritært, despotisk regime – det ville ikke være sandt – men autoritet var der! Uden at blive misforstået kan jeg vist godt sige, at der var en ret stor afstand mellem lærere og elever, sådan var tiden. – Ingen af os drømte om at være dus med forstanderen, lærer Kirkegaard, lærer H. J. Hansen eller de øvrige lærere – selvfølgelig da slet ikke i bogstavelig forstand, og det er jo da heller ikke det afgørende – men heller ikke i overført betydning. Vi konfronteredes med hinanden i klassen, ved eksamensbordet og ved elevfesten, men derudover havde vi ikke meget med hinanden at gøre.

Vi var fem–seks »pædagoger«, som man dengang kaldte III-klasse-erne, der ret jævnligt samledes i et værelse på Akropolis til litterære sysler, oplæsning, små foredrag om vore yndlingsforfattere og ikke mindst diskussioner, alt sammen såre ungdommeligt og umodent. – Skråt over for, hvor vi samledes, boede lærer Nielsen, som dengang var ugift. Stor var vor forbløffelse, da det en aften, vi var samlede, bankede på døren, og lærer Nielsen viste sig. Havde vi, hvad godt kunne ske, været for højrøstede? Men lærer Nielsen spurgte bare, om han måtte være med lidt, hvad han selvfølgelig måtte. – Hvad vi drøftede sammen med ham den aften og et par gange senere, husker jeg ikke, men jeg husker vor forbløffelse, der snart blev til glæde, over, at en af guderne steg ned fra Olympen. Mon det nogen sinde før var sket i dette Hellas? Jeg tror det næppe!

Eller jeg husker Sct. Hansaften 1926. Vi havde været på Byskov, og heksen var brændt. Så vendte vi tilbage til gården mellem de tre gamle og Else Niensens boghandel. Om lidt skulle sanglegene begynde. Da sprang lærer Hejbøl – opfordret eller uopfordret, jeg ved det ikke – op på arbejdsfjedervognen, som vi havde transporteret

heksen på, og holdt en midsommertale. Hvad den gik ud på, husker jeg ikke, men jeg ved, at den var god. – Småting, vil nogen sige. Ja, måske. Men det var nu alligevel en ny tone, der blev slået an, en udvikling mod en tillidsfuldere og kammeratligere tone mellem lærere og elever, der her tog sin begyndelse, og det var lærer Hejbøl, der begyndte!

Lektor Hejbøl har gjort udviklingen med fra det gamle lilleseminarium til det nye storseminarium. Under tre seminarielove har han formået at være med og gøre fyldest. Intet under, at han nu siger stop og ikke vil være med under en fjerde nyordning, skønt lysten såmænd nok skal være der.

I over 40 år har lektor Hejbøl tjent Nr. Nissum seminarium med sine rige evner, sine omfattende kundskaber med en troskab og pligtopfyldelse, der har været forbilledlig. Han har gjort det på en sådan måde, at ingen, der mødte ham, enten som lærer, kollega eller medmenneske, var i tvivl om, at her var en mand, der ville tjene, og at han ville det ud fra en dybt rodfæstet kristen overbevisning.

Derfor er vi mange gamle nissumitter, der skylder ham tak, og Nr. Nissum Seminarium skylder ham tak for god og trofast tjeneste gennem de mange år.

Lærerinde, frk. Ellen Larsen bevilget afsked fra Nr. Nissum skole

Ved skoleårets udløb forlod lærerinde, frk. Ellen Larsen Nr. Nissum skole og hermed afsluttedes en 38-årig dygtig og samvittighedsfuld livsgerning ved Nr. Nissum skolevæsen. – Ved en afskedsfest på skolen den 20. juni 1969 tolkede formanden for Nr. Nissum skolekommission, seminarielektor A. Tangsig Christensen, forældrenes og skolemyndighedernes tak til frk. Larsen i en tale, hvor han blandt andet sagde:

»Hele Deres arbejdsdag i skolens tjeneste har De haft her i Nr. Nissum, først som årsvikar ved Vestre skole fra 1. september 1931 og senere som lærerinde i Østre skole, hvor De fik langt den største og vel også lykkeligste del af Deres arbejde. Den lange arbejdsdag slutter så her i Nr. Nissum skole i dag, hvor vi gerne vil have lov at hylde Dem og takke Dem for 38 års dygtigt, samvittighedsfuldt og kærligt arbejde blandt børnene her i Nr. Nissum. De har i væsentlig grad haft Deres arbejde blandt de mindste børn, som de på en kærlig, forstående og meget dygtig måde har bibragt deres første skolekundskaber. De har som lærerinde været meget dygtig, og De har skabt respekt om Deres undervisning, en undervisning, der har været præget af særdeles grundig og omhyggelig forberedelse, utrolig energi og stærkt personligt engagement samt af Deres gode pædagogiske evner og meget store ansvarsfølelse. Med Deres rige menneskelige egenskaber og Deres forankring i den kristne tro har De i Deres undervisning og Deres færden på skolen præget børnene på en måde, som vi forældre er taknemmelige for. Bag Deres undervisning og Deres krav til børnene om påpasselighed med arbejdet, grundig forberedelse og god opførsel, har der ligget stor kærlighed til gerningen og til børnene og stor forståelse for hvert enkelt barns særlige psyke og problemer. I Deres skolestue har der været godt at være.

En lærerindes gerning er en vanskelig og ansvarsfuld gerning, fordi

hun arbejder med mennesker i den mest modtagelige alder, den alder, hvor de præges for livet. Derfor må vi forældre stille store krav til de mennesker, som vi betror vore børn. Hvordan skal da de mennesker være, som skal have ansvaret for vore børns opdragelse og undervisning? Ja, lad Erasmus af Rotterdam svare herpå. Han siger: »Kun intelligente, dannede og rettænkende mennesker, for hvem lærergerningen er et kald, kan lede ungdommen på den rette vej.« – Et sådant menneske har De været, frk. Larsen, og vi er ikke i tvivl om, at lærergerningen for Dem har været et kald, givet Dem af Gud.

Da De for 38 år siden blev dimitteret fra Nr. Nissum Seminarium, fik De følgende ord med ud i Deres livsgerning: »Således skal man se på os. Som Kristi tjenere og husholdere over Guds hemmeligheder. Af husholdere kræves nu i øvrigt, at de skal findes tro.«

Vi vil i dag, hvor De står ved afslutningen på Deres livsgerning, gerne have lov at give Dem disse ord igen, og så stiltfærdigt i stor taknemmelighed mod Dem have lov at tilføje: Vi har som husholder fundet Dem tro!«

Førstelærer Jens Mikkelsen fracflytter Nr. Nissum skole

Den 1. august 1969 blev førstelærer Jens Mikkelsen, Nr. Nissum, ansat som forstander for Rudkøbing kommunale ungdomsskole og som lærer ved kommunens skolevæsen.

Jens Mikkelsen har siden 1962 været førstelærer ved Nr. Nissum kommuneskole, og han har i de forløbne år undervist i såvel hovedskolen som overbygningen samt ledet skolen på en god og tilfredsstillende måde. Endvidere har han fra 1962 til 1968 været en dygtig leder af Nr. Nissum, Gudum og Fabjerg fælleskommunale ungdomsskole og ungdomsklub.

En energisk og idealistisk skoleleder og lærer har forladt Nr. Nissum skole, og såvel forældrereds som skolekommission skylder ham stor tak for hans 7-årige virke her i Nr. Nissum.

Som ny skoleleder er konstitueret lærer Elbech Hansen, Nr. Nissum.

A. Tangsig Christensen

Minutportrætter

Ellen Margrethe Bjerre Kristiansen, student fra Randers Statsskole 1945. Dimitteret fra Ribe Seminarium 1950. Årskursus i biologi og dansk på DLH 1955-56. Gift med A. Bjerre Kristiansen, stadsskoleinsp. i Struer. Årskursus 1965-66 i psyk. og pæd. på DLH. Ansat ved Randers skolevæsen 1950-55 og ved Ålborg skolevæsen 1956-69, de sidste 3^{1/2} år som skolepsykolog.

Børge Leo Mikkelsen, født 25. oktober 1935. Gift med Bodil Mikkelsen, f. Ramm. Lærereksamen fra Silkeborg Seminarium 1959. Lærer ved Sundby-Hvorup kommunale skolevæsen 1959-64, viceskoleinspektør ved Bedsted Centralskole 1964-69. Diverse kurser fra Danmarks Lærerhøjskole bl. a. årskursus i sang og musik 1961-64, 2. del dansk 1964-65, metodik og didaktik 1969-70. Sangundervisning på Nordjysk Musikkonservatorium ved Jolanda Rodio 1962-64. Timelærer ved seminariet 1965-69, fast tilknyttet 1. august 1969. - Underviser i sang, musik, metodik og undervisningslære.

Trivsel på lærerværelset

Af Kaj Henningsen (66)

»... kommer du efter sommerferien, har vi unge lærere flertal i lærerrådet og så sker der noget...« En sådan udtalelse er symptomatisk, selv om det er sjældent, nogen ytrer sig så direkte. Der sker på lærerværelser en konfrontation af uensartede undervisningsmetoder, som bunder i forskellige holdninger til børn og til begrebet autoritet.

Skarpt sagt, de ældre lærere har et problem med de yngre og på nogen punkter mere veluddannede lærere, og de unge har et problem med de ældre, veletablerede lærere, som ikke agter at afgive nogen form for ansvar, hverken med hensyn til fagområder eller elevgrupper. Mange ældre lærere har kæmpet og ventet længe for at få deres faste stilling, fag og klasseområde. De unge lærere forventes at gøre det samme.

Det er overdrevet, men det stigende antal aspirantsager og offentliggjorte konflikter fra lærerværelser viser, at der er et trivselsproblem. Desværre løser man intet problem ved at bortvise lærere eller få dem isoleret i små grupper. De, der ønsker ændringer, er fuldt ud klare over fremgangsmåden: Det kan betale sig at vente. Jo større skoler, jo færre skal man være i et lærerråd for at tilkæmpe sig flertal – så er en magtkamp startet.

Er det ikke muligt inden da at etablere en DIALOG? Jeg vil forsøge at strejfe problemerne, for siden at anvise en mulig åbning af en SAMTALE. Men enhver lille ændring i holdninger kræver vilje, en vilje fra begge sider til at indstille sig på andres synspunkter og respektere dem. Ofte møder man indstillingen: »Nu trænger vi til ro omkring skolen, så lad os se på det nye, inden vi går i gang med at forandre.« Undervisningsområdet er det sidste sted, man bør ønske ro.

Tit skal der skrappe oplevelser til, før man vil se realistisk på

de nære problemer, men efter at have deltaget i et pædagogisk-fagligt kursus, der sluttede med en alenlang debat om fagets lokale-tildeling og timetal, hvor det var vigtigt (og programmæssigt) at diskutere fagets målsætning, begyndte noget at dæmre. Har man oplevet en pædagogisk planlægningsdag, der endte i pindehuggeri og ordre-uddeling fra inspektør-side, for ikke at nævne debatpunktet: »Samarbejde«, som endte med at lærerrådsformanden erklærede: »Jamen, så arbejder I på jeres måde, og vi fortsætter på vores,« så begyndte det at blive tydeligt. Eksemplerne er legio, men det er deprimerende at opleve, hvordan to unge dansklærere kan splitte et helt lærerkollegium ved at erklære, at de ikke vil undervise i sprog-grammatik i realafdelingen. Sproglærerne var vant til, at denne disciplin lå i faget dansk, og reagerede hårdt. »Sprogstriden« blev til en generationsstrid, og som enhver lærer ved: En strid på et lærerværelse forbliver sjældent på et pædagogisk-fagligt plan. Hele »sagen« kunne være klaret med en samtale, hvor man blev enige om ansvarsområder.

Hvis der er en konflikt, eller rettere en mangel på samtale, i et lærerkollegium, varer det ikke længe, inden man kan spore den i forholdet til eleverne, som på deres side hurtigt aner situationen og forstår at udnytte den. Dette vil igen smitte af på forældrene. Hvis de enkelte lærere trives dårligt, starter det ofte en kædereaktion, som kan skabe dårlig trivsel i og omkring skolen.

En væsentlig årsag til dårlig trivsel finder man i forbindelse med modtagelse af nye lærere. I de fleste tilfælde går man ud fra, at de nye tilpasser sig det bestående, i stedet for at se de nye som mulig inspiration. Tillader en ny sig at fyre nogle ideer af for tidligt, vil han ofte blive mødt med: Det har vi forsøgt, men gruppearbejde / fagintegrering / emneundervisning / feature / udstilling / forældrebesøg / m. m. / går ikke her (overstregning efter behov) – eller det besvares med et lunkent: »De kan godt forsøge...« – og så efter en uge – »hvad sagde jeg, den gik ikke...« Ofte ledsaget af et: »Vi er for unge mennesker, og vi lader dem altid forsøge, men seminarlærere har jo ikke jordforbindelse, så det er klart, at de unge ikke kan klare det.«

Nu kan det være givende at bevæge sig uden for det skolefaglige og se på de bestræbelser, man gør for »Trivsel på arbejdspladsen«. Dr. phil. Eggert Petersen har foretaget en undersøgelse af trivlsen på flere store virksomheder og i rapporten antydes kraftigt, at modtagelsen af den nye medarbejder er bestemmende for vedkommendes holdning fremover. Virksomheder med hyppig udskiftning af per-

sonalet er ofte virksomheder med dårlig trivsel. Måske kan det samme siges om lærerværelser?

Måske skulle man i stedet for at forlange tilpasning af de nye søge at finde ind i et samarbejde med dem. Et samarbejde, der søgte at udnytte hans/hendes evner. Det er mange gange givende at formulere helt elementære spørgsmål, som f. eks. »Hvorfor underviser vi?« Går vi ud fra, at det enkelte menneske søger en MENING med sin tilværelse (psyk. Viktor E. Frankl), så må vi anerkende, at den enkelte har sin egen målsætning, bl. a. fordi vore erfaringer, placering og uddannelse er forskellige. Samtidig ved vi, at aktuelle mål er nødvendige, fordi den enkelte lærer behøver en motivation i sit daglige arbejde, måske også mulighed for at eksperimentere. Vore fælles mål må altså rumme det personlige og det aktuelle.

Et af vore åbenlyse mål er, at vi skal lære elever at acceptere hinanden og at samarbejde. Vor egen holdning over for disse begreber trænes bl. a. på lærerværelset. Et af vore fælles mål i et lærersamarbejde må være *at give hinanden god trivsel*. Efter at have deltaget i gruppepsykologiske kurser og sensitivitetstræning tror jeg, at der her er en mulighed for den enkelte lærer til at hente erfaringer til eget brug, men tror samtidigt, at en sådan træning kan rumme mange muligheder for øget spænding mellem kolleger, hvis den gennemføres på et etableret lærerværelse. Efter min mening må man begynde den gensidige indstillingsproces under mere afslappede træningsformer.

Ordet trivsel er måske ved at være forslidt, akkurat som emnet regnvejrs, mange taler om det, men uhyre få gør noget effektivt ved det. Nogen forveksler også trivsel med brogede gardiner og potteplanter på lærerværelset eller kaffeservering i frikvartererne. Indledningsvis kan det siges, at trivsel i alle tilfælde ikke er det samme som tilpasning eller fed dansk tilfredshed, som »nu er det gået godt i så mange år, så . . .« Trivsel er heller ikke et fænomen isoleret fra det daglige arbejde. Dr. phil. Eggert Petersen har opstillet nogle formler, der forenklet kan se sådan ud:

$$\text{TRIVSEL} = \frac{\text{forventning}}{\text{virkelighed}}$$

eller

$$\text{TRIVSEL} = \text{Samspillet mellem den enkelte og omgivelserne}$$

eller

$$\text{TRIVSEL} = \text{Arbejdstilfredshed og følelse af effektivitet}$$

– det er nok en illusion at sige med Eggert Petersen (i TV), at »den enkelte må blive sit livs direktør«, men ændre det til, vi er »hinandens meddirektører«. Oplever man sig selv og sine kolleger som effektive og dygtige undervisere, giver det arbejdsstrivsel. Man kan ikke begynde med trivsel og forsømme effektiv undervisning. Man kan ikke blive en effektiv underviser, hvis man ikke trives blandt sine kolleger.

I erhvervslivet arbejder man intenst på et begreb som motivation og direktør K. A. Rasmussen, B & W, skrev den 23. april d. å. en artikel i Jyllands-Posten: »Brug arbejdernes intelligens«. Heri slår han til lyd for sammenhængen mellem trivsel på arbejdspladsen og arbejds motivation: »medarbejderne må inddrages i tilrettelæggelsen af arbejdet og gives den størst mulige grad af frihed i udførelsen af deres egen del af arbejdet« (der tales om planlægning af større opgaver) samt »... i et sådant gruppearbejde ville langt flere få lejlighed til at bruge intelligens og evner ved tilrettelæggelse og rationalisering af de anvendte metoder etc.« (citater slut).

I et lærerkollegium burde man have muligheden for at afprøve et system, hvor den enkelte lærers specialviden og interesser blev udnyttet til samlede opgaver. Hvis man havde bevillinger og tillid fra skolekommission og inspektørside ville meget pædagogisk forsøgsarbejde være i gang, det ville betyde, at den enkelte voksede med opgaverne, samtidig med at det gav en større arbejds glæde.

En mulighed

Efter i 4 måneder at have været i drøftelse med o. 600 mennesker om disse problemer, mennesker fra vidt forskellige niveauer, med forskellig uddannelse og i forskellige aldre er det mit indtryk, at det er muligt at skabe en DIALOG mellem medarbejderne i en virksomhed, både mellem arbejdere, funktionærer og topledelse. EN DIALOG om det enkelte menneskes trivsel. Selv om skolen er en institution er det mit indtryk, at de grundlæggende problemer er ens.

Samtalerne på BROgården højskole har drejet sig om, hvad man forventer af hinanden, og hvilke vanskeligheder den enkelte kan have i forbindelse med sin funktion. Det har været spændende at se, at folk fra politiet, sygehuse, børneinstitutioner og fængselsvæsen havde problemer fælles med manden ved produktionsbåndet, værktørføreren og direktøren.

A. – om lederen på en skole kunne man formulere spørgsmålet til en gruppedrøftelse som:

1. Hvilke evner og egenskaber må en leder generelt set være i besiddelse af og søge at udvikle hos sig selv?
 2. Hvilke vanskeligheder møder en leder i det daglige arbejde?
- Grupperne kan prioritere de 10 vigtigste punkter.

Ved definitionen på en leder må det gøres klart, at lederen er en person, der er ansvarlig for mere arbejde, end han selv kan overkomme, og at han derfor må have nogen til at hjælpe sig. Enhver ledelsesfunktion (også en skoleinspektørs) går primært ud på at få mennesker til at gøre et stykke arbejde. Herved bliver lederens første opgave ledelse af personer og inspiration til udførelse af jobbet. Mange ledere vil undgå dette ved at henvise til administration og planlægning, men kontrol og regnskaber kan ikke blive andet end flugt fra virkeligheden. Set i relation til mange inspektørs hverdag er disse betragtninger en anelse urealistiske i dag, men de kan ikke være det fremover. Konklusionen er, at en skoleleder primært er leder af lærerkollegiet, ikke administrator.

– let omformulerede kunne spørgsmålene benyttes ved en forældre-aften, så man der fik deltagerne sporet ind på at betragte læreren som en leder af børnene. Noget primært i forbindelse med diskussionen: Hvilke mål har undervisningen egentlig? Har man med forældrene et fælles mål for, hvordan eleven skal være, når skolemaskineriet forlades? Hvad forlanger man af en lærer?

B. – i en sådan dialog må ikke savnes spørgsmålene:

1. Hvilke evner og egenskaber må en lærer være i besiddelse af og søge at udvikle hos sig selv?
 2. Hvilke vanskeligheder møder den enkelte lærer i det daglige arbejde?
- Opstil og prioriter de 10 vigtigste punkter.

Her vil man foretage den indstilling, som er bittert nødvendig, hvis man ønsker et samarbejde bragt i stand. Hvad forventer vi af hinanden?

– benyttede man lederspørgsmålet over for forældrene, kan man omformulere det sidste, så der kommer til at stå forældre i stedet for lærer. Det kan således blive en indsporing på det ansvar, som naturligt hviler her.

– har man den lykke at arbejde sammen med en skolekommission eller et skolenævn udover bevillingssager, må der være et oplagt emne for en fællesdrøftelse i de spørgsmål.

C. – sidste og afgørende spørgsmål: »Hvordan skaber vi trivsel på lærerværelset?« Man kan vælge at se spørgsmålet generelt eller konkret og delt i:

1. Hvad kan man gøre for at styrke interessen for de gode normer og begrænse udbredelsen af de dårlige?

– ind i spørgsmålet om normer går tydeligt, hvilke forventninger man stiller til samarbejde i det daglige, hvor skrevne regler ofte viser sig uholdbare og velmenende appeller bliver stående i luften.

2. Hvordan får vi den enkelte lærer placeret, så hun/han føler sig på den rette hylde?

– her ligger kimen til mange aggressioner gemt, til megen snakken i krogene og til usikkerhed. Kan den enkelte f. eks. skifte fag, klasse eller lokaler?

3. Hvordan bør vi modtage nye lærere?

– både så vedkommende føler sig velkommen, lærer gruppen at kende og hurtigt føler sig tryk. Hvordan introducerer vi ham, instruerer om skrevne og uskrevne regler og hvor lang tilpasningsperiode bør han have? (det sidste gælder både gruppen og den nye).

4. Information og kommunikation.

– hvem skal informeres? Hvad skal der informeres om? Hvordan skal der informeres?

– det har en del med trivslen at gøre, at man ikke skal have de nødvendige oplysninger fra mange kilder, men hurtigt kan få klar besked. Det er også et spørgsmål om følelsen af sikkerhed.

– med en omskrivning var nogle af disse spørgsmål også relevante i debatter på forældreftner. Blot bør man skrive elever i steder for lærere.

– nøgleordet er GENSIDIGHED, som må være afgørende i enhver relation mellem mennesker. Gensidighed sammen med ANSVAR og MENING, uden dog et eneste sted at have påstået, at besvarelsen af disse spørgsmål har skaffet trivsel til nogen. Påstanden vil være, at vi må åbne en DIALOG, vi må SAMARBEJDS-TRÆNE.

Skal denne samarbejdsstræning foregå under ideelle former, så vil det være bedst, at et lærerkollegium sender 2–3 lærere af sted og lader dem mødes med andre lærere eller folk fra lignende erhvervsgrupper. Denne konfrontation bør foregå på et for alle ukendt sted, så den enkelte bliver taget ud af omgivelser, der minder om bestemte attituder. Måske opleves konflikterne mindre. Når hele lærerkollegiet har været af sted, kan man samles og drøfte indvundne erfaringer og forsøge at løse lokale problemer.

Provokationen til at skrive om trivsel kommer naturligt, når man har deltaget i drøftelser med erhvervslivets folk og opdaget, hvor stor betydning det har at betragte andre som »meddirektører«. Hvert år mistes en god del gå-på-mod ved møde med »skolevirkelighed« i skikkelse af veletablerede lærerværelser, der sker også et spild af mennesker i konflikter, som ikke burde være opstået. Planlægningsdage, lærermøder, forældremøder kan føles som ørkenvandring på grund af indstillingsvanskeligheder, hvor misforståelser og talenforbi-hinanden er fremherskende.

Vanskelighederne ved begrebet »trivsel på lærerværelset« ligger i det faktum, at der er tale om en holdningsændring. Men hvis vi virkelig ønsker samarbejde, at være »meddirektører« og starte DIALOGEN, så begynder det ved samtalen om trivsel. Bliver samtaler ikke fulgt op i handling: fælles målsætning, reelt samarbejde og praktisk fordeling af arbejde, ja, så forværres trivslen.

Mange må omstille sig, og det er drønende svært, men undgå usikkerhed og utilfredshed kan vi ikke. For meget forandres i øjeblikket og for mange forandringer griber direkte ind i den enkeltes personlige forhold. Men det må være muligt at gøre mere for, at diskussionerne forløber på en rolig måde. Vi kan sørge for, at vore mål er realistisk gennemdrøftede, inden vi indfører nyt.

Kaj Henningsen, BROgården, Middelfart

To små børnesange

Da jeg gik en tur.

Slentrende.
Solo: *G e C D D7*

Da jeg gik en tur, mødte jeg en bjørn, da jeg
gik en tur, mødte jeg en bjørn. Er det rigtig sandt?
Mødte du virkelig en bjørn?

Ole: *!:* Da jeg gik en tur, mødte jeg en bjørn *!:*

Alle: Er det rigtig sandt? Mødte du virk'lig en bjørn?

Ole: *!:* Da den så, jeg kom, rysted' den af skræk *!:*

Alle: Er det rigtig sandt? Rysted' den virk'lig af skræk?

Ole: *!:* Og så hurtigt som et lyn rendte den sin vej *!:*

Alle: Er det rigtig sandt? Rendte den virk'lig sin vej?

Lene: Da jeg gik en tur, mødte jeg en ulv, etc.

Søren: Da jeg gik en tur, mødte jeg en ko, etc.

En, to, tre mariehøner.

Let. D H7 e

En, to, tre ma-ri-e-hø-ner fløj om-kap fra

A D h e

syd til nord; og en af-ten kom de net-op

A7 D

til det hus, hvor Ti-ne bor.

En, to, tre mariehøner fløj om kap fra syd til nord,
og en aften kom de netop til det hus, hvor Tine bor.

En, to, tre mariehøner fik lidt mad og drikke her.
Næste dag fik lille Tine dejlig sol og sommervej.

En, to, tre mariehøner kom tilbage næste år
for at se den store Tine med det lange, lyse hår.

Ovenstående sange med tekster og melodier af Jørgen Sørensen er hentet fra samlingen »Der var engang en ræv« og optaget med tilladelse fra Wilh. Hansen, Musik-Forlag, København, hvor de vil blive udgivet i 1970.

Nogle spredte glimt fra en Israel-tur

Hvad venter man at se på en tur til Israel? Vi vidste det vist ikke rigtigt, da vi på linjeholdene blev enige om at tage derned, men vi tog altså af sted i oktober 1968. Det blev nok ikke altid det, vi havde ventet, der gjorde stærkest indtryk på os, men turen blev i hvert fald en meget stor oplevelse.

Noget af det, man først lægger mærke til, når man kommer til Israel, er nok de utallige modsætningsforhold. Landskabet skifter mellem frugtbare sletter og gold ørken. Over halvdelen af landet er ørken, beduinerne fortæller, at alt det sand og sten, som blev tilovers, da Gud havde skabt jorden, blev kastet ned over Israel.

Befolkningen er lige så forskelligartet som landskabet. Siden 1948 er der kommet immigranter fra over 70 lande, så man forstår godt, at gadebilledet bliver broget. Den voldsomme indvandring har skabt store vanskeligheder, fordi indvandrerne kommer med så vidt forskellige forudsætninger for at kunne klare sig i det industrialiserede Israel, de afro-asiatiske jøder er som regel økonomisk og uddannelsesmæssigt meget dårligere stillet end de europæiske indvandrere. Vanskelighederne bliver ikke mindre af, at der bor så mange arabere i landet, i Jerusalem er der f. eks. meget stor forskel på den jødiske og den arabiske bydel, den jødiske minder om vore storbyer herhjemme, mens den arabiske mange steder præges af fattigdom, tydeligst i basargaderne.

Også religiøst kan befolkningen opdeles i mange grupper, jøder, muhamedanere, kristne, samaritanere og drusere. Man skulle tro, at der ville opstå store vanskeligheder ved, at tre store religioner repræsenteres i så lille et land, men mange steder forenes jøder, muhamedanere og kristne i tilbedelse, f. eks. ved patriarkernes grave, selv om der selvfølgelig ofte har været strid om de hellige steder, f. eks. om tempelpladsen, hvor Omarmoskeen nu knejser. Moskeen

er én af muhamedanernes vigtigste helligdomme, der fortælles, at Muhamed red til himmels herfra. Vi sætter skoene udenfor og går ind. Gulvet er dækket med flotte tæpper, og væggene er pyntet med arabiske skrifttegn. I midten af rummet ses klippen, hvor Abraham ville ofre Isak.

Turen ad Via Dolorosa til Gravkirken giver os et indtryk af de snævre gader, der har været i byen på Jesu tid, der siges, at der er taget mål efter et lastet æsel. Der er en voldsom trængsel, købmænd, tiggere, arbejdere, turister, ortodokse jøder og munke myldrer mellem hinanden. Fra de åbne boder lugter der af kød, bagværk, fisk m. m., tilsammen giver det en ubeskrivelig og ikke særlig behagelig dunst. Folk befinder sig dog tilsyneladende udmærket, de handler, snakker og drikker kaffe, mens børnene leger, og den mindste får en tår mælk ved mor. Alt foregår på gaden, så det er måske meget praktisk, at der ikke kan køre biler igennem.

Den nye bydel giver et helt andet indtryk, her er store forretninger, flotte huse med velholdte haver og brede gader, den ligner kort sagt en europæisk by.

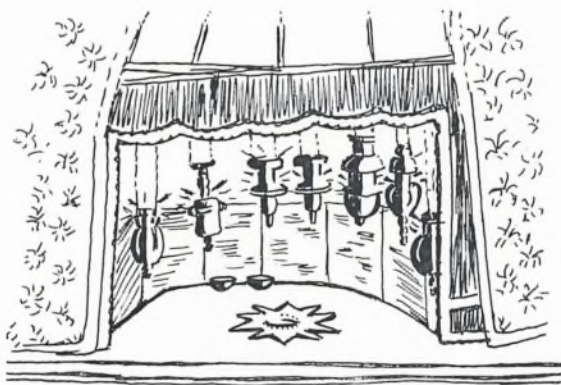
Vi ser også andre kendte steder i Jerusalem, f. eks. Getsemane, Hanegalskirken og Grædemuren. Nogle steder bliver man skuffet, fordi man føler, at stedets hellighed bliver ødelagt af, at det skal være en turistattraktion, det egentlige bliver væk bag ydre glans.

Men der er også steder, hvor minderne taler for sig selv, og man mærker, at guiden ønsker, man skal føle, at man er på »hellig jord«.

I Bethlehem ser vi »Fødselskirken«, den ældst anvendte kirke i kristenheden, den blev bygget på befaling af Konstantin den Store og hans moder, kejserinde Helena (hun er skyld i, at der er bygget kirker på så mange af de hellige steder). Udefra ligner kirken en fæstning, indgangen var oprindeligt 20 m høj, men nu er den øverste del muret til, så man må bukke sig for at komme ind til Jesu fødested, samtidig har man så sikret sig mod, at de vantro rider ind i kirken. I grotten under kirken ses en stor sølvstjerne på stedet, hvor krybben skal have stået. Overalt er der »pyntet« med lamper, broderede tæpper, billeder og marmorplader, man er tilbøjelig til at give Falk Rønne ret i, at stedet minder om et museum. Uden for byen ser vi hyrdernes mark, og tankerne glider uvilkårligt tilbage til den gamle beretning om englens budskab om »fredsfyrsten«, der var født i stalden, og hernede forstår vi måske lidt af den glæde, dette budskab måtte bringe.

En eftermiddag kører vi til Jeriko. Strækningen er meget øde og har ofte været tilholdssted for røvere. Vi standser ved »Den barmhjertige Samaritans Kro«, der blev ødelagt under junikrigen, siden har man ikke kunnet få drikkevand der. Turen går videre gennem ørkenen, til vi når Jeriko, Palmestaden, hvor vi pludselig ser den tropiske frodighed, der har givet byen navn. Vi ser ruinerne af det gamle Jeriko, som Josva indtog, og kører så videre for at få et bad i Det døde Hav. Det er en salt oplevelse, alle kan flyde, og ingen kan svømme, man kan ganske simpelt ikke holde sig så dybt i vandet. Efter en tur under bruseren i omklædningsrummet er det

værste salt skyllet af igen, og så kører vi tilbage til Jerusalem, mens stjernerne tændes på himlen, kl. 18,30 er det mørkt.

Efter nogle begivenhedsrige dage i Jerusalem går turen videre til Hebron og Beersheba, og vi er nu ved overgangen til Negev ørkenen. Hebron bærer præg af krigen, der er mange soldater, men vi mærker intet til direkte uroligheder. En tidlig morgen kører vi ud i ørkenen, vi skal til fæstningen Massada, hvor jøderne i år 73 kæmpede en fortvivlet kamp mod romerne, en kamp, der sluttede med jødernes selvmord, de ville ikke i romersk fangenskab. Undervejs kører vi forbi beduiner, som venter på bussen, der skal bringe dem til deres arbejde på fabrikkerne i Arad. For os ser det ud som et møde mellem svundne tider og nutiden, beduiner i lange kjortler, teltlejre, kamelkaravaner, moderne fabrikker og biler, vi ser det hele herude. Ørkenen i sig selv gør også et stærkt indtryk på os, de uendelige strækninger med bjerge og sand, hvor der tilsyneladende ikke kan gro noget, men hvor israelerne alligevel forsøger at skabe en »blomstrende have«.

Ved Genezareth Sø besøger vi Ein Gev kibbutzen, hvor vi spiser Sct. Peters fisk og friskplukkede dadler. Kibbutzen ligger nær grænsen til Jordan, før krigen lå den kun 0,5 km borte, men dengang gjorde det ikke noget, for da havde man et »godt« forhold til araberne, og man besøgte hinanden. Nu er det gode forhold ødelagt, og man er bange for nye uroligheder. Kibbutzen ligger som en stor

have lige ud til vandet, bagved rejser Susitaberget sig til en højde af 375 m over søens overflade.

Turen slutter med et par dage i Nathanya, hvor vi nyder at dase på stranden og bade i Middelhavet. Og så går turen igen til Danmark, hvor efteråret har sat sit farverige præg på landskabet.

Kr. 75.000!

Passagerer til United Arab Airlines bedes henvende sig ved informationen . . . Flyet forsinket to timer . . .

Det er vel typisk for folk fra det forjagede vesteuropæiske samfund at reagere voldsomt og udbrudsmæssigt mod forsinkelser i trafikken, og vi var ingen undtagelse herfra. Men dette skulle kun være en lille prøve for vor tålmodighed, idet vi efter 7 timers flyvning til Cairo, Ægyptens hovedstad, skulle vente tre timer for blot at få en bus, der kunne køre os til hotellet. Karakteristisk var det for Ægyptens befolkning, at man ikke betragtede det at vente en 4-5 timer for noget særligt – så havde man god tid til noget andet.

Men bare de tre timer, vi opholdt os i Cairos lufthavn, fik vi et indblik i den afslappede orientalske atmosfære, hvorunder vi levede i vort 14 dages juleferieophold i Ægypten.

Under transporten fra lufthavnen til hotellet blev vi alle overrasket over det liv, der udfoldede sig i byens gader. Selv om klokken var 3 nat, huserede gadehandlere, alfonser, skopudsere og colasælgere livligt omkring os. Her gjaldt det om at være først ved møllen og presse de rige turister for de første piastre. Det var en af de ting, vi måtte indordne os under som kapitalistiske turister i et underudviklet socialistisk land.

Befolkningen var meget fattig, og vore penge – omregnet efter ægyptiske forhold – var meget værd. Vi kunne derfor handle uhyre billigt. Sælgerne forlangte en pris – og efter et kvarters »prutten« betalte man højst det halve. Derfor var det meget fascinerende at handle i de ægyptiske strøgcentre – basargaderne.

Når vi færdedes i disse gader, oplevede vi ægypterne, som de var. Her var de møgbeskidte pyjamasklædte drenge og piger, der ustandselig tiggede penge og kuglepenne fra os. 10 piastre = 175 øre kunne give det daglige brød til en gennemsnitsfamilie på 12-13 per-

Tegning fra en af basargaderne udført af gruppens engelske deltager Elisabeth Taylor.

soner. En kuglepen kunne give en skoleelev – ja, selv en familie på landet, en anseelse, der kunne nydes godt af, så længe pennen duede.

Stribet flonelstøj var den fattiges klædning. 65–70 % af befolkningen var klædt i denne festlige og behagelige dragt i form af en europæisk pyjamas eller syet som den velkendte lange kjortel-gal-libea. Og på cafeerne mødte vi den voksne generation, der hyggede sig og spillede domino omkring en vandpibe. Tobak – to stykker trækul.

Men mest af alt var gadens liv præget af de handlende med deres brogede udbud af varer. De herligste sydfrugter, man kunne tænke sig, var pænt pudset blanke og sirligt og dekorativt stablet. – Mod-sætningen fandt vi i isenkræmmerboden. Bulede og støvede gryder flød mellem skårede syltetøjsglas. Ved slagteren hænger en hel ko uden for boden, og hvad er nemmere end selv at skære den luns

af, man skal bruge. Efter dagens salg hænger hovedet alene tilbage som en god ernæringskilde for fluerne.

Står man stille og undersøger en vare, er man helt sikker på at blive inviteret inden for i butikken, der oftest ikke er større end en dansk isbod. Her mødte vi en gæstfrihed, som er ubeskrivelig. Selvfølgelig skulle der nydes en kop pebermyntethe eller en kop tyrkisk kaffe, der var sort som natten, varm som helvede og sød som kærlighed. Derefter kunne man så handle, om man ville, og vi nød alle denne uhøjtidelige og afslappede form for handel.

Nu til hotellet i Cairo, hvor vi ligesom i Luxor, Assuan og Hurghada ved Rødehavet var genstand for en særdeles omsorgsfuld forplejning. Og hvilke måltider – lækre majsbrød til de spændende krydrede retter.

På vore ture i og omkring ovennævnte lokaliteter beså vi de berømte templer og pyramider, der virkede meget imponerende, og vi gyste alle af beundring for datidens bygmestre.

Nu var det imidlertid linjeholdene i geografi samt indbudte, der, under ledelse af hr. Walther, deltog, så derfor blev der særlig lagt vægt på en udforskning af naturen (diverse skærver) samt landbruget. Ved studiet af sidstnævnte fik vi via den specielle ægyptiske gæstfrihed en invitation til at tilbringe en dag på en efter ægyptiske forhold stor gård. Et tydeligt eksempel på gårdens kapacitet fik vi, da ejeren med stolthed viste os sit pumpeværk. Normalt bruges et vandhjul, der drives af okser, men denne bonde havde en dieselmotor. Med denne kunne han sørge for vandforsyning til overrisling af markerne.

Men hvordan boede befolkningen? Den mest udprægede beboelse var i landsbyerne små lerklinede huse, der ofte bestod af 2–3 rum, hvor hele familien levede. I et par tilfælde gæstede vi samlet nogle hjem, og det var ikke med misundelige miner, vi forlod boligerne. Eneste møbler – et klædeskab og en lille seng, der var flettet af palmebladsribber. Der var også enkelte og meget rige, som boede og levede på europæisk vis. Specielt var der i udkanten af hovedstaden store prægtige paladser omgivet af smukke og velordnede parker. I en sådan residens tilbragte vi nytårsaftenen, hvor vi til lige havde den udsøgte fornøjelse at spise stegt struds. Dertil var der selvfølgelig en behørig mængde whisky.

Sluttelig skal det nævnes, at vi også havde en enkelt dag, hvor vi slappede af. Det var ved Det røde Hav, hvor vi havde lejlighed til at dykke blandt farvestrålende koralrev, hvor lige så farveprægtige fisk svømmede rundt i det varme, solglitrende, azurblå hav.

Og med denne romantiske stemning blandt turens deltagere forlod vi med vemod modsætningernes land med de gamle bygningsværker af fantastiske dimensioner og verdens største dæmning (High Dam), der sikkert vil give Ægypten nye udviklingsmuligheder.

Dorte og Lund

Linjetur til Tyskland

Af II linje

Den første uge af efterårsferien var vi med hr. Brinch på linjetur til Tyskland. Vi boede på åndssvageanstalten »Wittekindshof«, der ligger ca. 85 km sydvest for Hannover. Søndag aften ankom vi dertil og blev modtaget af overlæge Wienke og frue.

Anstalten ligger i særdeles naturskønne omgivelser i Wiehengebirge, hvor der er gode muligheder for spadsereture og udfoldelse i det fri, hvilket også bliver udnyttet på bedst mulig måde. Institutionen udgør med sine forskellige afdelinger: skole, børnehave, værksteder, hospital, personalebygninger og flere en hel lille by. På anstalten bor ca. 1800 åndssvage, og der er ca. 600 ansatte.

Det mest imponerende er den helt nye børnehave, hvor der findes alle tænkelige, pædagogiske hjælpemidler. Hertil er knyttet svømme- og soppebassin, der er smykket med et kønt mosaikarbejde, som børnene selv har udført. Bassinerne bliver desuden benyttet af mange andre patienter, både til fornøjelse og behandling, især af spastikere.

For at beskæftige de patienter, der er over den skolepligtige alder, er der oprettet forskellige beskyttede værksteder, så som »fletteri«, hvor der fremstilles forbausende mange smukke arbejder, bl. a. lamper, stole, teborde og bakker. I forbindelse med »fletteriet« er der en lille butik, hvor enhver kan købe de fremstillede produkter. Af andre virksomheder kan nævnes væveri, bageri og værkstedet, hvor der fremstilles cykelsadler.

På turen fik vi lejlighed til at stifte bekendtskab med tre forskellige skoleformer. Vi besøgte først skolen på anstalten. Efter børnehavestadiet kommer børnene i skolens forklasser, hvor de går, til de skønnes »skolemodne«. Derefter deles de i A, B og C-klasser, alt efter intelligenskvoient. Efter 3. klasse foretages atter en deling, de bedste fortsætter i 4.-9. klasse, resten kommer i »sonder«-klasser, hvor hovedvægten er lagt på manuelt arbejde. Formningslokalet er sær-

deles godt udstyret, så mulighederne for udfoldelse af børnenes forskellige evner er store. Især børnene fra »sonder«-klasserne opnår meget overraskende resultater.

Derefter fulgte vi undervisningen i folkeskolen i landsbyen Volmerdingsen, hvor vi hentede os gode pædagogiske impulser, og hvor vi fik et klart indtryk af den fatale lærermangel, som man i øjeblikket lider under i Tyskland. Som bevis herfor skal nævnes, at der på den pågældende skole er ca. 50 elever i hver klasse. Skolen er gammel og mangelen på moderne hjælpemidler stor. Derimod er realskolen i Eidinghausen, som vi til slut besøgte, meget moderne indrettet, og kan i det store og hele sammenlignes med nyere danske skoler. Dog var vort indtryk af undervisningen blandet, fra et bedste i historie og tysk til et betydeligt dårligere i engelsk.

Som det tydeligt fremgår af ovenstående, var vort ophold i Wittekindshof både interessant og lærerigt, og de mange nye indtryk gav samtidig grund til megen eftertanke.

Livets flod og livets træ

Tale af rektor E. Høgel ved dimissionen 19. juni 1969

Da Grundtvig var på samme alder ca. som Nr. Nissum Seminarium har i dag, nemlig 77 år, digtede han den salme, vi skal synge bag efter. Som I ved, hentede han i overordentlig grad sine billeder fra bibelen, i dette tilfælde fra Joh. Åbenbaring, kap. 22, der igen har et forbillede hos profeten Hezeqiel, kap. 47, billedet af livets flod med livets træ, der gror på begge flodbredder. Flodens vand er klart som krystal. Fra Guds og lammets trone vælder det ud midt i stadens gade. Livets træ bærer frugt tolv gange om året, én gang hver måned. Selv bladene fra træet er til lægedom for folkene.

Jeg ser ingen grund til uenighed med professor Holtzmann, når han tyder det sådan, at i det kommende Guds rige skal den gamle pagts, ja, endog paradiset herlighed indoptages. Her og nu – i den løbende tid – bryder Guds riges kræfter ind med guddomsvælde. John Milton, der skrev om det genvundne paradis, måtte bogstavligt opleve at leve blind mellem sine fjender. Selv om vi kan opleve en svag fornemmelse af det samme, så *er* paradis genvundet, og på hin dag vil det bryde frem med vælde.

Her og nu – i den løbende tid – sker valget. Vil vi høre i tro og tillid, at vi er Guds skabninger og altså er sat af ham, at vi kaldes til »Guds medarbejdere« (1. kor. 3,9), eller er vi så videnskabeligt udviklede, så vi nærmer os til at være »herrer – med værdighed« over vor egen skæbne? (Uddannelse 69, nr. 3). Det første kaldes af modparten et subordinationshierarki, der skaber slavesjæle præget af underdanighed, pålidelighed, lydighed, præcision – alt sammen officielle dyder for en verden af i går. Hvorimod naturligvis det andet hedder frihed og demokrati og fører til alt godt af i dag.

Så vidt jeg forstår professor Martin Buber, nægter han, at tvang og frihed i pædagogikkens verden er modsatte begreber, men mener, at modsætningen til tvang ikke er uafhængighed, men frivilligt at

forbinde sig med noget. Friheden er det øjeblik, hvor tvangen afkastes og bundetheden vælges. Jeg finder dette meget virkelighedsdækkende, både når jeg tænker tilbage på mit eget ungdomsoprør for 30-40 år siden, og lige så virkelighedsdækkende for det, jeg har set foregå omkring mig her de sidste 15 år blandt så mange unge i alderen 17-23 år. Mon ikke jeg kan vove en sammenligning med visse dyreformer både på land og i hav, når de skifter ham eller skjold. Der opstår i en sådan periode en stor fare for et sådant dyr. Instinktivt bruger det næppe den større bevægelsesfrihed, så det øger risikoen for ombringelse. Friheden bringer faren med sig. Når det drejer sig om unge mennesker, ville det være helt tåbeligt at forsøge at lave kunster for at den gamle ham stadig skal passe. Det er ikke bare Paulus der, da han var barn, tænkte og talte som et barn, men ikke gør det mere. Også her skal alting ventes i naturens orden. Men mon det er helt betydningsløst heller for et ungt menneske, hvor, i hvilket miljø dette hamskifte sker, denne farlige frihed indfinder sig? Næppe. Mon det heller er helt ligegyldigt, hvem medspillere og modspillere er i den appellerende situation, der opstår for at finde ind i og for den sags skyld også ud af valget til bundetheden?

Lige så lidt der er liv og fremtid for denne aldersgruppe i tvang, lige så lidt er der at hente i den såkaldte »moderne opdragelse«, hvor mennesket menes at kunne udvikle sig selv ud fra iboende anlæg efter loven om kræfternes frie spil, der nok skulle sørge for, at det gode i mennesket skulle sejre og en ny og bedre verden indfinde sig. I stedet for tror jeg med Buber, at tiltale og svar er vejen frem pædagogisk. Læreren har en dobbelt opgave. Det er lige vigtigt, at han prøver at forstå sig selv og sin elev, at han prøver at give eleven en ærlig chance for en ægte opfattelse af sin lærer. Selv når eleven kun forstår lærerens ord, men ikke sagen, skal læreren også forstå eleven som ikke forstående. Af eleven kan man kun ønske den ene ting, at han opfatter appellen og prøver sig i gang eksistentielt med et svar i et gensidigt anerkendende livsforhold til hinanden til fuld pålydende værdi. Jeg mener at se en hel del af dette her, at både lærer og vel mest elev desorganiseres indvendigt ved mødet med modparten. Opgaven er så at omorganisere, indoptage, udskille, men finde og overtage sit ansvar gennem oplevelse. Sker det ikke, kommer kaos. En sjællandsk skoleleder klagede sig nylig inderligt og kærligt, men let fortvivlet over at have fået for mange hjælpere af denne kaosprægede type, hvor manglerne åbenbart væsentlig bestod i afbalanceret selvvrurdering, målsætning og ansvarlighed. Altså: Der er tale om en appellerende pædagogik med den ærlige chance

for eleven til at finde og vælge sin vej. Fra de mange samtaler med skoleledere, som jeg havde dengang, jeg også forsøgte mig som praktikleder, erindrer jeg et gennemgående træk. Idealet kunne jo dog ikke være, at den seminariestuderende i enhver situation med en ny øvelsesskolelærer skulle plagiere ham eller hende bedst muligt. Så ville den bedste imitator få den bedste placering. Det skulle nødt til i livet at være imitator i stedet for en selvstændigt skabende, der altid er i dialog, så man heller ikke gror fast i selvfuldkommenhed. Endnu engang vil jeg minde om D. G. Monrads ord: Uagtet det er væsentligt, hvorledes et menneske er, er det dog vigtigere, hvorhen han styrer.

Her vil jeg så vende tilbage til indledningen og slutte med at sige, at denne tale om livslang dialog og gåen ind i ansvar og engagement finder jeg personlig som tom og hængende frit i luften, om jeg ikke tør fæste lid til, at Gud er min skaber. »Tro til Gud og tillid til næsten er tvillinger« (Monrad). Jeg er sat her med ansvar over for ham, som kender alle ting, Ham og hans kærlighed i Kristus. Det gør fri, og det binder. Der er meget i denne tale om den farlige frihed, der minder mig stærkt om ting hos Søren Kierkegaard (Begrebet Angst). Det er derfor naturligt for mig også at bruge hans ord om at overtage sig selv i sin *evige* gyldighed. Jeg håber meget, at I dimittender i denne kortfattede og sporadiske skitsering af et pædagogisk holdningssæt ikke fandt noget ukendt, men kun en genkendelse af det, vi her gennem årene har forsøgt at leve med hinanden. Jeg håber ligeledes, at vi ikke har været så dårlige medarbejdere hos Gud, at I hellere tørner en anden vej. Der er nok, der tilbyder jer teorier, filosofier og mønstre, vand fra en anden flod end livets, der flyder ud fra Guds og lammets trone. Det er vor bøn og vort arbejde at fæste træets rødder dybest muligt og tættest muligt ved dette krystalklare væld, så selv bladene må kunne bruges af folkene. Derfor ønsker vi os selv i enhver situation – også i den nuværende – af hjertet Gud i vold – og jer: Intet mindre.

DIMITTENDKLASSE A

Forreste række fra venstre: Kirsten Margrethe Ottosen, Kirsten Jensen, Inga Krarup Iversen, Jonna Birgit Vinkel, Jonna Holst Jensen, fru rektor Høgel, rektor Høgel, Kirsten Toftegaard Nielsen, Birtha Nielsen, f. Leegaard, Kristine Antonsen Frandsen, f. Skadborg, Hedvig Danielsen, f. Pedersen.

Mellemste række: Betty Kirk Hauge, f. Bojsen, Kirsten Gammelgaard Nielsen, Bodil Madsen, Inge Johanne Sørensen, Laura Bro, Inger Kathrine Lauridsen Damberg, Inge Vibeke Vestergaard, f. Lillelund, Else Nielsen, f. Andreassen, Ellen Kathrine Storgaard Lauridsen, Bengta Amanda Ibsen, Ernst Nielsen.

Bageste række: Bjarne Baun Danielsen, Erling Lønberg Pedersen, Johannes Lysgaard Pedersen, Svend Aage Andersen, Erik Pfeil Sørensen, Jørn Nielsen, Svend Aage Bech Hoppe, Ole Grønkær Christensen, Hans Birger Nejsum, Marinus Nikolaj Brunsborg, Poul Overvad Roed.

- Andersen, Svend Aage*, f. 31.10.1946 i Kærsholm, Aalborg amt, søn af landmand Tage Andersen, Kærsholm, Gudumholm.
- Andreassen, Else*, gift Nielsen, f. 2.3.1946 i Næstved, Præstø amt, datter af gårdejer Jens Andreassen, Holbæk mark pr. Ørsted. Ansat i Nr. Lem.
- Bojsen, Betty Kirk*, gift Hauge, f. 23.4.1938 i Bandsby, Ringkøbing amt, datter af gårdejer Alfred Bojsen, Bandsby Holmsland. Ansat i Kibæk.
- Bro, Lauva*, f. 20.5.1942 i Harboøre, Ringkøbing amt, datter af husmoder, fru Petrea Bro Bech, Harboøre. Ansat i Skjern.
- Brunsborg, Marinus Nikolaj*, f. 3.4.1942 i Thisted, Thisted amt, søn af vognmand H. Chr. Brunsborg, Snedsted. Ansat i Snedsted.
- Christensen, Ole Grønkær*, f. 11.10.1946 i Esbjerg, Ribe amt, søn af viceinspektør Vilh. Christensen, Esbjerg. Soldat.
- Damberg, Inger Kathrine Lauridsen*, f. 11.6.1946 i Ødis, Vejle amt, datter af husmand Jens Damberg, Ødis. Ansat i Sahl, Bjerringbro.
- Danielsen, Bjarne Bawn*, f. 26.2.1943 i Alslev, Ribe amt, søn af gårdejer Viggo Danielsen, Alslev. Ansat i Ørnhøj.
- Hansen, Solvejg*, f. 23.8.1945 i Skive, Viborg amt, datter af lærer Axel H. K. Hansen, Vestrup pr. Østrup.
- Hoppe, Svend Aage Bech*, f. 24.9.1945 i Rødding, Viborg amt, søn af gårdejer Karl Hoppe, Kokholm pr. Viborg. Ansat i Ringkøbing.
- Ibsen, Bengta Amanda*, f. 26.1.1944 i Ølgod, Ribe amt, datter af pensionist Jeppe Håhr Ibsen, Ølgod. Ansat i St. Heddinge.
- Iversen, Inga Krarup*, f. 23.5.1945 i Nr. Nissum, Ringkøbing amt, datter af landmand Ole Brøndbjerg Iversen, Nr. Nissum. Ansat i Skjern.
- Jensen, Jonna Holst*, f. 9.4.1946 i Hirtshals, Hjørring amt, datter af skipper Theodor Jensen, Hirtshals. Ansat i Skagen.
- Jensen, Kirsten*, f. 12.9.1946 i Lille Brøndum, Aalborg amt, datter af lærer Johannes Jensen, Bælum. Ansat i Byrum, Læsø.
- Juul, Susanne*, gift Nielsen, f. 26.2.1947 i Middelfart, Assens amt, datter af ejendomshandler Jens K. Juul, Middelfart. Sejler.
- Lauritsen, Ellen Kathrine Storgaard*, f. 1.11.1942 i Hørup, Viborg amt, datter af gårdejer Jens Lauritsen, Vinderslev pr. Kjellerup. Ansat i Hoven.
- Leegaard, Birtha*, gift Nielsen, f. 4.11.1943 i Sønderhaa, Thisted atm, datter af gårdejer Rob. Leegaard, Sønderhaa pr. Hørdum. Ansat i Vinding.
- Lillelund, Inge Vibeke*, gift Vestergaard, f. 31.8.1944 i Virum, Københavns amt, datter af glarmester E. V. Lillelund, Holte. Ansat i Struer.
- Madsen Bodil*, f. 11.9.1945 i Hvidbjerg, Thisted amt, datter af murermester Rich. Madsen, Hvidbjerg. Ansat i Hurup, Thy.
- Nejsum, Hans Birger*, f. 28.7.1941 i Aarhus, Aarhus amt, søn af gårdejer Ingemann Nejsum, Østervraa. Ansat i Struer.
- Nielsen, Ernst*, f. 17.6.1946 i Aarhus, Aarhus amt, søn af købmand Leonhardt Nielsen, Risskov. Ansat i Vinding.
- Nielsen, Jørn*, f. 9.1.1942 i Thyborøn, Ringkøbing amt, søn af enkefru Kirstine Nielsen, Thyborøn. Ansat i Skive.
- Nielsen, Kirsten Gammelgaard*, f. 9.1.1945 i Resen, Viborg amt, datter af husmoder Kirstine Nielsen, Resen pr. Skive. Ansat i Jegindø.
- Nielsen, Kirsten Toftegaard*, f. 25.8.1944 i Herning, Ringkøbing amt, datter af konsulent Niels Jørgen Nielsen, Herning. Ansat i Rønne.
- Ottosen, Kirsten Margrethe*, f. 5.4.1946 i Frederiksberg, Københavns amt, datter af vinduespolerer Frede Ottosen, Frederiksberg. Ansat i København.
- Pedersen, Erling Lønberg*, f. 6.6.1942 i Ferring, Ringkøbing amt, søn af hotelejer Herluf Lønberg Pedersen, Lem. Ansat i Lemvig.
- Pedersen, Hedvig*, gift Pedersen, f. 28.7.1939 i Blåhøj, Vejle amt, datter af arbejdsmand Anton Pedersen, Øgelund pr. Filskov. Ansat i Ørnhøj.
- Pedersen, Johannes Lysgaard*, f. 21.2.1941 i Tvis, Ringkøbing amt, søn af landmand Peder Lysgaard Pedersen, Tvis.
- Roed, Poul Overvad*, f. 13.3.1946 i Graarup, Aalborg amt, søn af rentier Søren Roed, Hornum. Soldat.
- Skadborg, Kristine Antonsen*, gift Frandsen, f. 22.2.1946 i Fousing, Ringkøbing amt, datter af husmoder fru Marie Skadborg, Fousing. Ansat i Lemvig.
- Sørensen, Erik Pfeil*, f. 23.7.1944 i Kerteminde, Odense amt, søn af murermester Knud Pfeil Sørensen, Kerteminde. Ansat i Odense.
- Sørensen, Inge Johanne*, f. 15.3.1945 i Røjle Skov, Assens amt, datter af murerarbejdsmand Thorvald Sørensen, Røjle Skov pr. Strib. Ansat i Enghøjgård, Hjarup, Kolding.
- Vinkel, Jonna Birgit*, f. 26.10.1945 i Grove, Ringkøbing amt, datter af bolsmand Ejnar Vinkel, Hedeskov pr. Thorsager. Ansat i Nykøbing M.

DIMITTENDKLASSE B

Forreste række fra venstre: Britta Hoelgaard, Anni Lindegaard Hansen, Inge Magdalene Hansen, f. Christensen, Agnete Jakobsen, Birgit Chrestensen, fru rektor Høgel, rektor Høgel, Inger Thrige, f. Jensen-Gadegaard, Margit Bay Østergaard, Karen Vibe Smidt, Agnete Lyng, Birthe Randi Kristensen, f. Møller.

Mellemste række: Eigil Kristensen, Jørgen Hansen, Berith Østerby Kirkegaard, Elsebeth Kongsgaard, Karen Marie Sanggaard Christensen, Anni Hjort Rasmussen, Hanne Bislev Lyng, f. Sørensen, Karen Margrethe Thomsen, Lis Randi Sørensen, Birgit Cortnum Aaberg, Anne-Grethe Østergaard Hansen, Anette Agerboe, Niels Jørn Møller.

Bageste række: Jørgen Busk Sørensen, Ole Albertsen, Torsten Elper Hansen, Johannes Mølgaard Kristensen, Konrad Madsen Andreasen, Jørgen Albert Nabe-Nielsen, Henrik Elkjær, Niels-Iørn Kreiberg, Richard Andresen, Svend Sørensen.

- Agerboe, Anette*, f. 26.2.1947 i Aalestrup, Viborg amt, datter af forsikringsinspektør Einar Agerboe, Aalestrup. Ansat i Hammerum.
- Albertsen, Ole*, f. 1.1.1943 i Hasle, Aarhus amt, søn af lærerinde Ingeborg Albertsen, Stenløse. Ansat i Tofte, Stenløse.
- Andreasen, Konrad Madsen*, f. 31.10.1945 i Thisted, Thisted amt, søn af invaliderentyder Peter Andreasen, Thisted. Soldat.
- Andresen, Richard*, f. 13.10.1946 i Aabenraa, Aabenraa amt, søn af boghandler Peter N. Andresen, Aabenraa. Soldat.
- Chrestensen, Birgit*, f. 29.11.1945 i Måbjerg, Ringkøbing amt, datter af fhv. gårdejer Hans Chr. Chrestensen, Asp pr. Struer. Ansat i Holstebro.
- Christensen, Inge Magdalene*, gift Hansen, f. 13.11.1946 i Ringkøbing, Ringkøbing amt, datter af distriktsmontør Ernst Christensen, Ringkøbing. Ansat i Lemvig.
- Christensen, Karen Marie Sanggård*, f. 9.7.1946 i Borbjerg, Ringkøbing amt, datter af landmand William S. Christensen, Hesel, Skave pr. Holstebro. Ansat i Aulum.
- Elkjær, Henrik*, f. 27.7.1946 i Vesterbølle, Viborg amt, søn af tømrermester Johs. Elkjær, Vesterbølle pr. Gedsted. Soldat
- Hansen, Anne-Grete Østergaard*, gift Kvejborg, f. 8.9.1946 i Tarm, Ringkøbing amt, datter af forretningsfører Laurids Hansen, Skjern. Ansat i Tofthund.
- Hansen, Anni Lindegaard*, f. 18.10.1946 i Ringkøbing, Ringkøbing amt, datter af fabrikant Robert Lindegaard Hansen, Resen pr. Struer. Ansat i Vrå.
- Hansen, Jørgen*, f. 23.8.1945 i Skive, Viborg amt, søn af lærer Axel H. Hansen, Vestrup pr. Østrup. Ansat i Vestervig.
- Hansen, Torsten Elper*, f. 31.12.1944 i Holstebro, Ringkøbing amt, søn af bibliotekar Hagbar Hansen, Struer.
- Hoelgaard, Britta*, f. 30.10.1946 i Aarhus, Aarhus amt, datter af mælkehandler N. H. Hoelgaard, Ringkøbing. Ansat i Bedsted.
- Jakobsen, Agnete*, f. 15.3.1946 i Randers, Randers amt, datter af bager Jens S. Jakobsen, Ørsted. Ansat i Hurup.
- Jensen-Gadegaard, Inger*, gift Thrige, f. 27.6.1945 i Lemvig, Ringkøbing amt, datter af lærer Axel Jensen-Gadegaard, Sillerslev pr. Øster Assels, Mors. Ansat i Lemvig.
- Kirkegaard, Berith Østerby*, f. 13.4.1946 i Struer, Ringkøbing amt, datter af driftsassistent Niels Kirkegaard, Struer. Ansat i Struer.
- Kongsgård, Elsebeth*, f. 25.4.1946 i Hvidbjerg, Thisted amt, datter af gårdejer Peder Kongsgård, Hvidbjerg. Ansat i Koldby, Thy.
- Krejberg, Niels-Jørn*, f. 27.8.1946 i Dejbjerg, Ringkøbing amt, søn af landmand Jens Krejberg, Dejbjerg pr. Skjern. Ansat i Lemvig.
- Kristensen, Eigil*, f. 2.9.1943 i Hvidbjerg V-aa, Thisted amt, søn af lærer Martin Kristensen, Hvidbjerg V-aa pr. Bedsted. Ansat i Vinding.
- Kristensen, Johannes Mølgaard*, f. 7.2.1946 i Tørring, Skanderborg amt, søn af værkfører Arne Mølgaard, Tørring. Soldat.
- Lynge, Agnete*, f. 18.7.1945 i Aggersund, Hjørring amt, datter af husmand Johs. Lynge, Krastrup mark, pr. Løgstør. Ansat i Nr. Nissum.
- Møller, Birthe Randi*, gift Kristensen, f. 23.8.1945 i Øster Snede, Vejle amt, datter af Esther Møller, Gl. Sale pr. Hedensted. Ansat i Struer.
- Møller, Niels Jørn*, f. 20.4.1942 i København, Københavns amt, søn af chauffør Malthe S. J. Møller, København. Ansat i Struer.
- Nabe-Nielsen, Jørgen Albert*, f. 17.11.1946 i Skagen, Hjørring amt, søn af sognepræst Svend Nabe-Nielsen, Sønderhaa pr. Hørdum. Soldat.
- Rasmussen, Annie Hjort*, f. 10.4.1945 i Frederiksberg, Københavns amt, datter af sognepræst Børge Rasmussen, Hurup, Thy. Ansat i Allingåbro.
- Smidt, Karen Vibe*, f. 29.1.1946 i Øster Løgum, Aabenraa amt, datter af gårdejer Peter Smidt, Hjaruplund pr. Hovslund.
- Sørensen, Hanne Bislev*, gift Lynge, f. 23.10.1946 i Kirkedal, Hjørring amt, datter af smedemester Harald Sørensen, Bonderup. Ansat i Ballerup-Måløv.
- Sørensen, Jørgen Busk*, f. 28.1.1944 i Thorsø, Viborg amt, søn af arbejdsmand Jens Busk Sørensen, Thorsø. Ansat i Hvidbjerg.
- Sørensen, Lis Randi*, f. 4.6.1946 i Kolding, Vejle amt, datter af bogholder Arne Sørensen, Vejle. Ansat i Skagen.
- Sørensen, Svend*, f. 27.4.1946 i Gerning, Viborg amt, søn af gårdejer Hans Jørgen Sørensen, Vellev pr. Ulstrup. Ansat i Jebjerg ungdomsskole.
- Thomsen, Karen Margrethe*, f. 11.7.1944 i Aarhus, Aarhus amt, datter af gårdejer Jørgen Thomsen, Ry. Ansat i Agerskov ungdomsskole.
- Østergaard, Margit Bay*, f. 13.11.1946 i Aarhus, Aarhus amt, datter af gårdejer Johs. Østergaard, Gerlev J. Ansat i Kerteminde.
- Aaberg, Birgit Cortnum*, f. 10.8.1946 i Lemvig, Ringkøbing amt, datter af smed Peter Aaberg, Elsbo, Nordborg på Als. Ansat i Rønne.

DIMITTENDKLASSE C

Forreste række fra venstre: Edith Krogh Jensen, Birthe Jakobsen, f. Haugaard, Marie Louise Birch, Inger Margrete Andersen, Inger Korsgaard Nejrup, f. Jensen, fru rektor Høgel, rektor Høgel, Kirsten Drescher, Irene Christiansen, Ulla Lauritsen, f. Christensen, Else Emilie Madsen, Birgit Holm, f. Nielsen.

Mellemste række: Birgit Kristensen, f. Østergaard, Vita Lau Andersen, f. Jacobsen, Astrid Schjødt Pedersen, f. Larsen, Anna Overgaard, Alice Birn, Anne Kathrine Christiansen, f. Matzen, Herdis Lauritsen, f. Krüger Topolinski, Lisbeth Broen Wallstrøm, f. Thostrup, Rigmor Noes Henriksen, f. Mundbjerg, Ingerlise Lund, f. Mortensen, Kaj Jensen, Gunnar Thinggaard Nielsen.

Bageste række: Kaj Henry Christensen, Per Gundersen, Ib Holm, Kristian Jensen Kvejborg, Arne Thorgaard, Max Kiel Rasmussen, Bjarne Hyldgaard

- Andersen, Bjarne Hyldgård*, f. 22.2.1947 i Blenstrup, Aalborg amt, søn af overlærer L. P. Andersen, Ansager. Soldat.
- Andersen, Inger Margrete*, f. 1.10.1946 i Skårup, Odense amt, datter af husmand Hans E. Andersen, Skårup pr. Flemløse. Ansat i Vivild.
- Birch, Marie Louise*, f. 20.10.1945 i Grenå, Randers amt, datter af landmand Karl Birch, Harboøre. Ansat i Harboøre.
- Birn, Alice*, f. 3.11.1946 i Lemvig, Ringkøbing amt, datter af fabrikant Svend Birn, Lemvig. Ansat i Tvis.
- Christensen, Kaj Henry*, f. 1.7.1941 i Løsning, Vejle amt, søn af lærer Jens P. Christensen, Løsning. Ansat i Aabenraa.
- Christiansen, Irene*, f. 27.8.1946 i København, Københavns amt, datter af landmand Marinus Christiansen, Sdr. Bork. Ansat i Nyborg.
- Dalager, Jørgen*, f. 22.1.1944 i Fjølstervang, Ringkøbing amt, søn af gårdejer Chr. Dalager, Stenderup pr. Krogager. Ansat i Overlund.
- Drescher, Kirsten*, f. 9.4.1946 i København, Københavns amt, datter af landbetjent Vilhelm Drescher, Vils, Mors. Ansat i Overlund.
- Gundersen, Per*, f. 8.7.1942 i Grenå, Randers amt, søn af chauffør C. C. Gundersen, Aalborg. Ansat i Lemvig.
- Hansen, Henning Jørgen*, f. 11.9.1946 i Sønderborg, Sønderborg amt, søn af toldkontrollør Viggo Hansen, Struer. Ansat i Han Herreders Ungdomsskole pr. Fjerritslev.
- Haugaard, Birthe*, gift Jakobsen, f. 8.11.1945 i Hjortdal, Thisted amt, datter af gårdejer Niels Haugaard, Vester Svenstrup pr. Fjerritslev. Ansat i Hammel.
- Holm, Ib*, f. 8.3.1946 i Farsø, Aalborg amt, søn af værkerfører Svend Aage Holm Petersen, Lemvig. Ansat i Augustenborg.
- Jacobsen, Vita Lau*, gift Andersen, f. 25.4.1945 i Ans, Viborg amt, datter af gårdejer Johs. Jacobsen, Ans. Ansat i Brædstrup.
- Jakobsen, Poul Jørgen*, f. 23.2.1946 i Herrup, Ringkøbing amt, søn af gårdejer Moody Jakobsen, Herrup pr. Sevel. Ansat i Hammel.
- Jensen, Edith Krogh*, f. 23.2.1947 i Karup, Viborg amt, datter af uddeler Peder Jensen, Karup. Ansat i Borbjerg.
- Jensen, Inger Korsgaard*, gift Nejrup, f. 26.3.1946 i Struer, Ringkøbing amt, datter af el-installatør Peter Korsgaard Jensen, Struer. Ansat i Røde Kro.
- Jensen, Kaj*, f. 18.8.1946 i Augustenborg, Sønderborg amt, søn af plejer Arne K. Jensen, Augustenborg. Ansat i Sakskøbing.
- Kristensen, Ulla*, gift Lauritsen, f. 25.2.1947 i Struer, Ringkøbing amt, datter af tømmer Peder Kristensen, Struer. Ansat i Mellerup skolehjem.
- Kvejborg, Anders Jensen*, f. 1.7.1946 i Snedsted, Thisted amt, søn af landmand Peter Kvejborg, Årup pr. Snedsted. Ansat i Toftlund.
- Kvejborg, Kristian Jensen*, f. 1.7.1946 i Snedsted, Thisted amt, søn af landmand Peter Kvejborg, Årup pr. Snedsted. Soldat.
- Larsen, Astrid Schjodt*, gift Pedersen, f. 16.7.1946 i Baggesholm, Vejle amt, datter af gårdejer Jørgen Larsen, Baggesholm pr. Jelling.
- Madsen, Else Emilie*, f. 5.4.1945 i Nr. Lyndelse, Odense amt, datter af snedkermester Jørgen Madsen, Nr. Lyndelse. Ansat i Ærøskøbing.
- Matzen, Anne Kathrine*, gift Christiansen, f. 8.3.1945 i Nykøbing F., Maribo amt, datter af manufakturhandler Poul Matzen, Maribo. Ansat i Dannemare.
- Mortensen, Ingerlise*, gift Lund, f. 14.4.1946 i Skovsgård, Hjørring amt, datter af centralbestyrerinde Maria Mortensen, Hjortdal. Ansat i Struer.
- Mundbjerg, Rigmor Noes*, gift Henriksen, f. 7.7.1945 i Fly, Viborg amt, datter af kirkebetjent Marthinus Mundbjerg, Ryde pr. Vinderup. Ansat i Asp.
- Nielsen, Birgit*, gift Holm, f. 29.3.1946 i Vejle, Vejle amt, datter af bane-snedker Frode Nielsen, Lemvig. Ansat i Augustenborg.
- Nielsen, Gunnar Thinggaard*, f. 30.12.1946 i Skræm, Hjørring amt, søn af landmand Hermann Jensbye, Aalegaardsmark pr. Fjerritslev. Ansat i Allingaa bro.
- Overgaard, Anna*, f. 28.9.1946 i Skjoldborg, Thisted amt, datter af husmand Harald Overgaard, Stridsholt pr. Sæby. Ansat som KFUK sekretær, Sydslesvig.
- Rasmussen, Max Kiel*, f. 11.12.1945 i Lemvig, Ringkøbing amt, søn af husmoder Astrid Rasmussen, Lemvig. Gymnastikinstituttet.
- Thorgaard, Arne*, f. 9.7.1944 i Kokholm, Viborg amt, søn af bolsmand Niels Peder Thorgaard, Kokholm pr. Rødding. Ansat i Vinderup.
- Thostrup, Lisbeth Broen*, gift Wallstrøm, f. 23.8.1944 i Roskilde, Roskilde amt, datter af slagtermester Martin Thostrup, København. Ansat i Lemvig.
- Topolinski, Herdis Krüger*, f. 13.5.1946 i Bøvling, Ringkøbing amt, datter af blikkenslagermester H. Krüger, Lemvig. Ansat i Over Jerstal.
- Østergaard, Birgit*, gift Kristensen, f. 17.9.1946 i Skals, Viborg amt, datter af landpost Niels Østergaard, Gedsted. Ansat i Struer.

DIMITTENDKLASSE D

Forreste række fra venstre: Jonna Grønkjær Jensen, f. Nielsen, Lis Ahlers, f. Damgaard, Esther Hansen, f. Haugaard, Tove Poulsen, Majken Skærlund, Rigmor Quist, fru rektor Høgel, rektor Høgel, Karen Marie Tovsig, Hanne Ellinor Hansen, Solvejg Dalgård, f. Poulsen, Anna Vestergaard Jacobsen, Anna Margrethe Jensen, f. Pedersen.

Mellemste række: Ane-Marie Agergaard Thing, Gretha Smith, Tove Kirstine Østerby Andreasen, Margit Mejdahl, Birgit Kallesøe, Walther Bach, Gerda Marie Hansen, Else Marie Thorsen, Elise Margrethe Christensen, Peder Ibsen.

Bageste række: Viggo Georg Nielsen, Christen Hansen, Leslie Hougaard, Ejgil Søgaard Andersen, Willy Mortensen, Børge Klinkby, Kaj Nørgaard Sørensens, Ib Randrup Nielsen, Vagn Dalgaard, Ryan Christiansen, Niels Lyng.

- Andersen, Ejgil Søgaard*, f. 25.9.1946 i Hygum, Ringkøbing amt, søn af gårdejer Hans Søgaard Andersen, Hygum pr. Klinkby. Soldat.
- Andreasen, Tove Kirstine Østerby*, f. 21.9.1946 i Flynder, Ringkøbing amt, datter af statshusmand Andreas G. Andreasen, Flynder pr. Bækmarksbro.
- Bach, Walter*, f. 17.11.1943 i Bryrup, Skanderborg amt, søn af husmoder Elna Rasmussen, København. Ansat i Roskilde.
- Christensen, Elise Margrethe*, f. 11.8.1946 i Flynder, Ringkøbing amt, datter af gårdejer Søren Christensen, Bækmarksbro.
- Christiansen, Ryan*, f. 31.1.1945 i Ringkøbing, Ringkøbing amt, søn af invalidepensionist Aage J. Christiansen, Ringkøbing. Ansat på Grønland
- Dalgaard, Vagn*, f. 31.5.1942 i Skorlund, Ribe amt, søn af landmand Anders Dalgaard, Skorlund pr. Mølby. Ansat i Nr. Sundby.
- Damgaard, Lis*, gift Ahlers, f. 14.4.1945 i Ejsing, Ringkøbing amt, datter af gårdejer Victor J. Damgaard, Fousing pr. Struer. Ansat i Jegindø.
- Hansen, Christen*, f. 15.9.1944 i Midtkobbøl, Sønderborg amt, søn af landmand Jørgen Hansen, Kegnæs, Als. Ansat i Thisted.
- Hansen, Gerda Marie*, f. 22.2.1947 i Kobberup, Viborg amt, datter af landmand Peder Kristian Hansen, Søby pr. Højslev. Ansat i Nordby, Samsø.
- Hansen, Hanne Ellinor*, f. 13.1.1947 i Lyngby, Aalborg amt, datter af tømrer Hans Peter Hansen, Humlum. Ansat i København.
- Haugaard, Esther*, gift Hansen, f. 3.4.1937 i Thise, Viborg amt, datter af gårdejer Niels Haugaard, V. Svenstrup. Ansat i Han Herreders Ungdomsskole, Fjerritslev.
- Hougaard, Leslie*, f. 4.11.1946 i Ringkøbing, Ringkøbing amt, søn af frisørmester Georg Hougaard, Ringkøbing. Ansat i Klinkby.
- Ibsen, Peder*, f. 17.10.1941 i Ølgod, Ribe amt, søn af arbejdsmand Jeppe Ibsen, Ølgod. Ansat i Herning.
- Jacobsen, Anna Vestergaard*, f. 30.5.1946 i Fabjerg, Ringkøbing amt, datter af gårdejer Aage Vestergaard Jacobsen, Lemtorp pr. Lemvig. Ansat i Hjern.
- Kallesøe, Birgit*, f. 1.9.1946 i Fabjerg, Ringkøbing amt, datter af gårdejer Anders Kallesøe, Fabjerg. Ansat i Rødkjærsgårde.
- Klinkby, Børge*, f. 29.7.1941 i Hørdum, Thisted amt, søn af gartner Harry Klinkby, Odense. Soldat.
- Lyng, Niels*, f. 5.10.1946 i Harboøre, Ringkøbing amt, søn af fiskeskipper Søren Lyng, Harboøre. Ansat i Klinkby.
- Mejdahl, Margit*, f. 24.4.1946 i Næsby, Aalborg amt, datter af sognepræst Erik Mejdahl, Struer. Ansat i Hedensted.
- Mortensen, Willy*, f. 22.5.1941 i Tim, Ringkøbing amt, søn af landmand Niels Erik Mortensen, Nr. Lem pr. Lemvig. Ansat i Vejle.
- Nielsen, Ib Randrup*, f. 27.9.1941 i Stouby, Vejle amt, søn af landmand Karl Nielsen, Hostrup pr. Daugaard. Ansat i Mejrup.
- Nielsen, Jonna Grønkejer*, gift Jensen, f. 13.9.1946 i Egebjerg, Ringkøbing amt, datter af gdr. Jens Ejler Nielsen, Sevel pr. Vinderup. Ansat i Ballerup-Måløv.
- Nielsen, Viggo Georg*, f. 22.12.1946 i Aabenraa, Aabenraa amt, søn af overpakmester Wiggo G. Nielsen, Aabenraa. Ansat ved Vejrup Ungdomsskole pr. Svendborg.
- Olsen, Dorrit*, g. Hansen, f. 30.8.1946 i Heltborg, Thisted amt, datter af landmand Johannes Olsen, Astrup pr. Hurup. Ansat på Grønland.
- Pedersen, Anna Margrethe*, gift Jensen, f. 14.12.1945 i Haldhostrup, Aalborg amt, datter af gdr. Kristian Pedersen, Hobro.
- Poulsen, Solvejg*, gift Dalgaard, f. 15.8.1946 i Struer, Ringkøbing amt, datter af vognmand Henry Poulsen, Struer. Ansat i Nr. Sundby.
- Poulsen, Tove*, f. 6.1.1947 i Størup, Thisted amt, datter af bolsmand Anders Poulsen, Størup pr. Øster Assels. Ansat i Vils.
- Skjærlund, Majken*, f. 24.2.1947 i København, Københavns amt, datter af overpolitibetjent J. Skjærlund, Ikast. Ansat i Hong st.
- Smith, Gretha*, f. 17.10.1945 i Snejbjerg, Ringkøbing amt, datter af landmand Damgaard Smith, Snejbjerg pr. Herning. Ansat i Ringkøbing.
- Sørensen, Kaj Nørgaard*, f. 29.5.1943 i Herning, Ringkøbing amt, søn af arbejdsmand Jesper Nørgaard Sørensen, Herning. Ansat i Holstebro.
- Thing, Ane-Marie Agergaard*, f. 9.9.1946 i Odby, Thisted amt, datter af landmand Niels Thing, Odby pr. Uglev. Ansat i Bedsted.
- Thorsen, Else Marie*, f. 10.12.1946 i Fabjerg, Ringkøbing amt, datter af gdr. Niels Thorsen, Fabjerg. Ansat i Holstebro.
- Tovsig, Karen Marie*, f. 8.1.1946 i Skovsted, Thisted amt, datter af gdr. Anders Tovsig, Skovsted. Ansat i Snedsted.
- Quist, Rigmor*, f. 2.3.1945 i Nykøbing Mors, Thisted amt, datter af aut. el-installatør Erling Quist, Nykøbing M. Ansat i Holstebro.

DIMITTENDKLASSE S

Forreste række fra venstre: Inger Lindebjerg, f. Vestergaard, Gertrud Søndergaard, Mette Jensen, Nora Nielsen, f. Andersen, Lotte Wackerhagen, fru Høgel, rektor Høgel, Agnes Nielsen, Winni Jensen, Trine Pedersen, Jette Østergaard.

Mellemste række: Erik Lindebjerg, Terkild Søndergaard, Else Marie Hinge, f. Frandsen, Manja Nielsen, f. Svensson, Lone Rasmussen, Karin Christiansen, Elisabeth Øster, Gertrud Rønn-Nielsen, Anette Lisby, f. Blak, Bente Nielsen.

Bageste række: Carl Jørgensen, Keld Hansen, Villy Madsen, Mogens Kristensen, Jens Lynge, Jens Andersen.

Fraværende: Birthe Illeborg.

- Andersen, Jens*, f. 15.9.1946 i Agger, Thisted amt, søn af fisker Gustav Andersen, Agger pr. Vestervig.
- Andersen, Nora Elisabeth Hundahl*, gift Nielsen, f. 9.3.1947 i Nors, Thisted amt, datter af landmand K. B. Hundahl, Nors. Ansat i Ulfborg.
- Blak, Anette Caroline*, gift Lisby, f. 17.8.1946 i Møborg, Ringkøbing amt, datter af gdr. Knud Valter Blak, Vemb.
- Christiansen, Karin Ahrentoft*, f. 27.4.1945 i Århus, Århus amt, datter af skibstømrer Carl Johan Christiansen, Århus.
- Frandsen, Else Marie*, gift Hinge, f. 20.10.1946 i Aarhus, Aarhus amt, datter af ekstraarbejder Svend Otto Frandsen, Aarhus C.
- Hansen, Keld*, f. 19.4.1944 i Odense, Odense amt, søn af bogholder Aake Hansen, Odense. Ansat i Aarhus.
- Illeborg, Birthe*, f. 18.9.1946 i Esbjerg, Ribe amt, datter af fuldmægtig Elmo Illeborg, Esbjerg. Ansat i Ringkøbing.
- Jensen, Mette Marie Hinge*, f. 1.10.1945 i Faaborg, Svendborg amt, datter af gdr. Knud Jensen, Katterød pr. Faaborg.
- Jensen, Winni Dyrmosé*, f. 8.5.1946 i Aarhus, Aarhus amt, datter af overpolitbetjent Harry Jensen, Aarhus. Ansat i Bøvlingbjerg.
- Jørgensen, Karl Anton Duch*, f. 16.11.1944 i Vejgaard, Aalborg amt, søn af skoleinspektør A. V. Jørgensen, Herning. Ansat i Vraa.
- Kristensen, Mogens Riis*, f. 20.6.1946 i Hvidbjerg, Thisted amt, søn af gdr. Evald Riis Kristensen, Hvidbjerg. Ansat i Ringkøbing.
- Lindebjerg, Erik*, f. 9.11.1946 i Holstebro, Ringkøbing amt, søn af malermester Svend O. Lindebjerg, Holstebro. Ansat i Lemvig.
- Lyngé, Jens Østergaard*, f. 30.5.1944 i Vilsted, Aalborg amt, søn af skomagermester Elmer Chr. Larsen, Vilsted pr. Løgstør. Ansat i Nr. Nissum.
- Madsen, Villy Bartholin*, f. 6.6.1945 i Tebstrup, Skanderborg amt, søn af husassistent Elna Madsen, Tebstrup pr. Skanderborg. Ansat i Hovedgaard.
- Nielsen, Agnes*, f. 25.6.1945 i Nordskov, Odense amt, datter af gdr. Aksel Nielsen, Nordskov pr. Guldbjerg. Ansat i Vejstrup pr. Svendborg.
- Nielsen, Bente Quaaed*, f. 30.8.1946 i Aarhus, Aarhus amt, datter af overassistent fr Inge Laursen, Aarhus. Ansat i Frederikssund.
- Pedersen, Birte Trine*, f. 27.3.1946 i Skjern, Ringkøbing amt, datter af lokomotivfører N. O. V. Pedersen, Struer. Ansat i Bækmarksbro.
- Rasmussen, Lone Riis*, f. 21.4.1946 i Silkeborg, Skanderborg amt, datter af repræsentant Hans Riis Rasmussen, Aarhus.
- Rønn-Nielsen, Gertrud Margrethe*, f. 5.3.1946 i Rom, Ringkøbing amt, datter af gårdejerse Karen Rønn-Nielsen, Rom pr. Lemvig. Ansat i Bækmarksbro.
- Svensson, Manja Elisabeth Silberling*, gift Nielsen, f. 17.9.1946 i Herning, Ringkøbing amt, datter af aut. el-installatør Viggo S. Svensson, Herning. Ansat i Odby.
- Søndergaard, Niels Terkild*, f. 21.8.1943 i Bedsted, Thisted amt, søn af gdr. Per Søndergaard, Bedsted. Ansat i Hundborg Ungdomsskole.
- Vestergaard, Inger Kathrine*, gift Lindebjerg, f. 8.11.1946 i Assens, Odense amt, datter af radioforhandler Rasmus Vestergaard, Assens. Ansat i Gudum.
- Wackerhagen, Lotte*, f. 26.9.1945 i Aarhus, Aarhus amt, datter af ovnlakerer Gunner Wackerhagen, Viby J.
- Weisbjerg, Gertrud Lund*, gift Søndergaard, f. 3.12.1946 i Grurup, Thisted amt, datter af gdr. Adolf Lund Weisbjerg, Grurup pr. Bedsted. Ansat ved Hundborg Ungdomsskole.
- Øster, Elisabeth*, f. 4.5.1946 i Aarhus, Aarhus amt, datter af overlæge J. Øster, Randers. Ansat i København.
- Østergaard, Jette Krarup*, f. 14.11.1945 i Frederiksberg, Københavns amt, datter af prokurist G. Krarup Østergaard, Aabyhøj. Ansat i Sejerslev Mors.

Af årets dagbog

Ved J. Søndergaard Jacobsen (06) og G. Eriksen (43)

Ansættelser:

- 31 Hans Karl Marius Bakbo, skoledirektør i Nykøbing, Mors.
- 42 Kristen Gausdal, stadsskoleinspektør i Tommerup.
- 43 Kr. Toft Nielsen, skoleinspektør i Mejrup.
William Tougaard, viceskoleinspektør i Aalborg.
- 45 Vagn Oluf Bjerre, skoleinspektør i Nykøbing, Mors.
- 46 Knud Erik Morsing, skoleinsp. v. Chr. Paulsens skolen, Flensborg.
- 49 Gerud Hansen Høegmark, førstelærer i Humlum.
- 50 Jens Kr. Markussen, Herning, konsulent for specialunderv.
- 52 Henry Grove, førstelærer i Mammen.
Karen Elisabeth og Henning Stensgaard, ans. i Nykøbing, Mors.
- 54 Knud Andersen, Randers, fagkonsulent i erhvervsorientering.
Ruth Andersen, ans. i Randers.
Viggo Bach, skolebestyrer ved Marie Jørgensens skole, Odense.
- 55 Bent Davidsen, ans. v. Rårup kommuneskole.
Else Klinkby Ellebæk, ans. v. Nr. Nissum kommuneskole.
Dora Søgaard Pedersen, ans. i Esbjerg.
Olaf Roesgaard, ans. v. Faarevejle højskole.
- 57 Aase Visgaard Christensen, ans. v. Langhøjskolen, Asp.
- 58 Elvin Jakobsen, viceinspektør i Bedsted.
Emilie Jakobsen, ans. i Bedsted.
- 59 Lisbeth Damm Pedersen, ans. i Gørding.
- 60 Ella Høgild (f. Christensen), tilknyttet Sudanmissionens hjemmearbejde.
Orla Schødt Jørgensen, ans. i Gudum.
- 61 Karen Vinther, ans. v. Nr. Nissum kommuneskole.
Ejvind Gunnar Madsen, skoleinspektør i Thyborøn.
Jens Arne Jensen, ans. i Sønder sø.
Rebekka og Henry Kirk, ans. i Holstebro.
- 62 Chr. Astrup Christensen, ans. i Herløv.
Kristian Højberg Korsgaard, ans. i Ullits-Foulum.
- 63 Erik Bendtsen, U-landsfrivillig i Zambia.
Elisabeth Nørlund Jensen, ans. i Hjerting.
Sonja Irene Jensen, ans. i Nykøbing, Mors.
Peter Korsholm Mortensen, adjunkt v. Teknisk skole i Horsens.
Else Aarup, ans. i Højer.
Orla Hjertmann Frederiksen, ans. i Ørum-Vejrum-Viskum.

- Jørgen Østerby, ans. i Kapisigdlit ved Godthåb.
- 64 Arne Iversen, ans. i København.
 Esther Jensen, ans. i Herning.
 Maren og Agner Andersen, ans. i Thorsted.
 Gudrun Jensen, ans. i Hjordkær, Sønderjylland.
 Dagmar og Villy Jakobsen, ans. i Egeby pr. Otterup.
 Karen Elisabeth Markussen, ans. i Ikast.
 Vagn Kjellberg Pedersen, Numan via Yola, N. Nigeria, West Africa.
 Karen Margrethe Sørensen, ans. i Snedsted.
 Knud Erik Thomsen, ans. i Hundborg.
 Tove Rust Nielsen, ans. i Hedensted.
 Hans Jørn Jensen, ans. v. Nørbæk Efterskole, Faarup.
 Esther og Harald Thunbo, ans. i Nr. Vium.
 Tove Vindelev, ans. i Grenaa.
 Jens Otto Mose, ans. i København.
 Kirsten Christensen, ans. i Kregme v. Frederiksværk.
 Tage Øe, Petanke Secondary School, Petanke, Zambia.
 Laurits Kristian Wemmelund, udsendt som missionær for Pathan-Missionen.
- 65 Per Bach, ans. v. Vivild Ungdomsskole.
 Ruth Henningsen, ans. i Middelfart.
 Helga Britta Hansen (f. Møller), ans. i Eckernförde.
 Birthe Stage Hansen (f. Nielsen), ans. i Stenmagle.
 Henning Jensen, ans. i Godthåb, Grønland.
 Hans Birkkjær Pedersen, ans. v. Tranbjerg skole, Holme-Tranbjerg komm.
 Gerda Pækjær (f. Agergaard), ans. v. Ejsing skole.
- Gertrud og John Stie Laugesen, ans. i Julianehåb, Grønland.
 Inga Marie Skalkhøj Kristensen, ans. v. Engom skole v. Vejle.
 Ellen Mathilde Kallesøe Kjær, ans. v. Alminde skole, Alminde-Viuf komm.
 Kirsten Laugesen, ans. i Holstebro.
 Niels Ole Jonstrup Larsen, ans. i Klarup.
 Knud Brix Kjelgård Lings, ans. i Aalborg.
- 66 Niels Peter Fly Hansen, ans. i Daubjerg.
 Karen Damgaard Kristensen, ans. v. Langhøjskolen, Asp.
 Johan Thastum, studerer teologi i Aarhus.
 Birthe Thastum, ans. i Galten.
 Kaj Henningsen, ans. v. »Brogaarden«, Middelfart.
 Ole Thirup Mejer, ans. i Lemvig.
 Ingrid Christiansen (f. Nørsgaard), ans. nær Thule, Grønland.
 Nils Henrik Wyke, ans. i Randers.
 Inge Marie Graversen Sand, ans. i Aalborg.
 Birgit Pedersen (f. Jensen), ans. i Lemvig.
 Jens Rasmus Andersen, ans. i Sevel.
- 67 Hanne Gunhild Andersen, ans. i Sønderborg.
 Ellen Emilie Langlouis (f. Hansen), vikar v. Københavns skolevæsen.
 Erik Frank Jensen, ans. i Holstebro.
 Karen-Marie og Erik Olesen Schmidt, ans. i Ø. Hvidbjerg, Mors.
 Anders Melchiorsen, ans. i Hurup, Thy.
 Knud Balling, ans. v. Langhøjskolen, Asp.
 Ole Just Danekilde, ans. i Brovst.

Anni Birkkjær Pedersen, ans. v. Tranbjerg skole, Holme-Tranbjerg komm.

Jørgen Friis Petersen, ans. i Borbjerg.

Nina Margrethe Andersen, ans. på Læsø.

Helge Bent Christensen, ans. i Borris.

Kathrine Spanggaard Enggaard, ans. i Struer.

Jens Larsen, ans. i Struer.

Karen Zachariassen Lauritsen (f. Linderoth), ans. i Nr. Vium.

Ole Viktor Smith, ans. i Aars.

Anna Kathrine Thing, ans. i Struer.

Arne Hessel Andersen, ans. i Gørding.

68 Jens Jørgen Andersen, ans. i Klinkby.

Sv. Odgaard Jensen, ans. i Bording.

Stener Sloth Odgaard, ans. i Hurup.

Vinni Mejer, ans. i Gudum.

Hanne-Birthe Enggaard, ans. i Thisted.

Kirsten Klinkby Vaaben (f. Koch), ans. i Herløv.

Hans Peter Sørensen, forbundssekretær i FDF.

Sv. Aa. Lind Krarup, ans. i Hammerum.

Mogens Skov Nejrup, ans. i Rise.

Afsked med pension

23 J. P. Bach, skoleinsp., Bindslev, 31.7.68.

26 C. S. Hvas, skoleinsp., Thyborøn, 31.7.69.

31 Ellen Larsen, Nr. Nissum, 31.7.69.

31 Richard B. Sørensen, St. Binde-
rup, 69. S. er derefter rejsesekretær for Kirkeligt Forbund.

Dødsfald

02 Jacob P. Christensens hustru, Marie Hansine, f. Knudsen, Lemvig, fh. Dybe, død 28. febr. 69.

05 Marius A. Jensen, fh. Dørken, Thyregod, død april 69.

05 Søren Vad Jensen, fh. Hodsager, død på Gudum Alderdomshjem 3. maj 69.

05 Alfred Nielsen, Tversted, død aug. 69.

06 Johan Marius Therkildsen, Her-
ning, død 30. juli 69.

07 Karen Davidsen, f. Kristiansen, Gl. Kloster, Slagelse, død 19. okt. 69.

08 Jens Brændegaards hustru, Au-
gusta, f. Käsztner, død 9. nov. 69.

08 Andr. Munk-Andersen, Holbæk, død 20. jan. 69.

08 Holger Sørensens hustru, Anna, f. Boesen, Thisted, død i marts 69.

09 Basilius Jensens hustru, Larsine, f. Meldgaard Jensen, Silkeborg, død 9. nov. 69.

10 Nicolaj Laier, Ravnstrup, død i juli 69.

11 Kristen Møller Hermansen, Skodborg, død 5. aug. 69.

11 K. M. Hermansens hustru, An-
na, f. Jensen, død 20. febr. 69.

13 Jacob M. Tjørnilds hustru, Mol-
le Marie, f. Mollerup, død 10. aug. 69.

14 Gustav Svanstrøm, fh. Lystrup pr. Vivild, død 1. okt. 69.

14 Niels Sørensen, Højen v. Vejle, død 7. aug. 69.

15 Søren Bernhard Jensen Konrad, fh. Vindblæs v. Hadsund, død i juni 69.

16 Lars Jørgen Niensens hustru, Elisabeth, f. Henckel, Haderslev, død 15. okt. 69.

17 Chr. M. Christensen, seminarie-
lektor, Nr. Nissum, død 28. marts 69.

- 18 Niels Bjerre Engsnap, fh. provst i Lejrskov, død aug. 69.
- 19 Anders Kristian Frederiksen, sidst l. i Jaungyde, død i Ry 19. febr. 69.
- 19 N. P. Kjærs enke, Anna Cathrine, f. Brix, fh. Felsted, død aug. 69.
- 19 Chr. Pedersen Plet, fh. Sønderhaa, død 2. jan. 69.
- 21 Peder Chr. K. Lindholt, Odense, død i maj 69.
- 22 Hans Adolph Brorson Nielsen, Harboøre, død 6. febr. 69.
- 24 Magnus N. Skadborg, Janderup v. Varde, død 7. dec. 68.
- 25 Albert Georg Nielsen, bygningsingeniør i USA, død 10. jan. 69.
- 27 Laurits M. Madsen, fh. Hjerm sdr. skole, død 12. febr. 69.
- 27 Jens Mathias Søgaard, Simested, død 13. dec. 68.
- 28 Hans Toft, Esbjerg, død 15. dec. 68.
- 29 Kirsten Kattenhøj, Skjern, død 10. aug. 69.
- 29 Martin Kristensen, Svankjær, Thy, død 12. marts 69.
- 35 Frimodt Berthelsen, viceinsp., Frederikshavn, død 24. nov. 68.
- 35 Kristen Lebech, skoleinsp. Stoholm, død 29. juni 69.
- 36 Marie Sandegaard, Holstebro, død 6. juli 69.
- 39 Agnes Jessen, f. Andersen (Lillethorup), Viborg, død i april 69.
- 50 Helga Dugaard Stoholm, Humlum, død 7. marts 69.
- 52 Vilh. Ydes hustru, Selma, f. Davidsen, Herning, død 8. okt. 69.
- 66 Maren Lind Thomsen, Tarm, død 30. juli 69.

Et 25 års minde

Elevforeningens regnskab for 1969

Ved kassereren, lærer M. P. Sørensen (28)

<i>Indtægter</i>	
Kassebeholdning ved årets begyndelse	11.969,66
Indbetalt for årbog 1968 (udenbys)	12.020,00
Indbetalt for årbog 1968 (på seminariet)	4.112,00
Tilskrevne renter	281,62
Salg af ældre årbøger	18,00
Balance	28.401,28

<i>Udgifter</i>	
Årbog 1968:	
Trykning	9.200,00
Postudbringning	636,00
Klicheer	1.112,40
Tryksager	102,00
Moms	1.314,05
Redaktions- og bestyrelsesudgifter	513,45
Elevforeningens andel i seminariets »Redegørelse«	5.000,00
Cirkulære vedlagt seminariets »Redegørelse« (inkl. moms)	661,50
Postudbringning af seminariets »Redegørelse«	561,40
Tilskud til »De studerendes Råd«s arbejde	300,00
Korttegning til årbog 1967	20,00
Kassebeholdning ved årets slutning:	
Indest. på giro	3.046,11
Indest. i Lemvig Bank	5.922,04
Kontant beholdning	12,33
Balance	28.401,28

Nærværende regnskab er dags dato gennemgået af undertegnede. Bøger og bilag er sammenholdt. Intet fundet at bemærke.

Nr. Nissum, den 4. november 1969.

J. Søndergaard Jacobsen
(sign.)

Hermed regnskabet. Tak for året, der er gået! Til den halve snes, som har betalt forud og derfor har modtaget kvittering: Destruer indbetalingskortet, at ikke det »frister« Dem, når de senere »falder over det«! – Til de øvrige: Brug venligst kortet, inden det bliver glemt! Derved sparer De mig for ekstra arbejde og Dem selv for en dyr opkrævning.

Venlig hilsen M. P. Sørensen

Foreningsmeddelelser

Ved formanden, lektor A. Koch (28)

ÅRETS GANG

Mens seminariet af alle kræfter forberedte sig til på bedste måde at kunne effektuere uddannelsen efter loven af 1966 samtidig med at den gamle uddannelse (54-loven) skulle afvikles, og tillige den nye HF-institution administreres, mens Ad. L. Hansens kollegium skød i vejret med hus efter hus, slog lynet som bekendt pludselig ned den 11. juni med offentliggørelsen af planlægningsudvalgets indstilling om seminariets nedlæggelse. Det var just den skønne sommerdag, da lærerkollegiet med familie skulle drage til Strandgården i Vrist på den traditionelle havtur. Stemningen var selvsagt lidt trykket. Det var jo store ting, der stod på spil.

Vi kender jo nu resultatet. Nr. Nissum Seminarium nedlægges *ikke*. Tanken derom vil synes absurd for alle, der kender stedet her. Om dette spørgsmål kan der i øvrigt henvises til artikler foran. Tillige er medlemmerne jo orienteret om sagerne gennem den udsendte redegørelse. Af regnskabet vil fremgå, at foreningen har taget sin part af udgifterne til bogen. Bestyrelsen mener, pengene har været vel anvendt.

NYE PLANER

Ved en så levende institution som Nr. Nissum Seminarium må der stadig arbejdes med nye planer og udfoldes initiativ for at fastholde stedets standard og videreudvikle hele miljøet. Til dette formål var projekteringen af en børnehave og vuggestue næsten færdiggjort, ligesom der var arbejdet videre med tanken om at skabe et ungdommens hus i forbindelse med den gamle præstebolig. Begge disse projekter måtte foreløbig stilles i bero, indtil tingene var mere afklaret. Det samme kom til at gælde den nye festsal, skønt licita-

tion var afholdt. Med hensyn til denne er det jo ministeriet, der bestemmer, men vi må vel vente, at den straks rykker ind på sin gamle plads i ministeriets kvotering, når seminarieproblemet efter den bebudede folketingsdebat har fået sin endelige afklaring. Der er et stort behov for den.

Det vil være ønskeligt, om elevforeningen efter fattig evne her og der kunne bidrage til løsning af særlige opgaver, selv om det må blive i ret begrænset omfang.

NISSUMSTÆVNE

Stævnet for Lemvig-Struer-egnen bortfalddt i år på grund af for ringe tilslutning. Det er vel begrundet i det nære daglige samkvem med seminariet. Det er glædeligt at se, at man andre steder i landet kan samles til stævner. Indtil videre opgives forsøget på at gennemføre det lokale stævne.

BESTYRELSEN

Denne består af:

Formand: lektor A. Koch, Hellasvej 16, Nissum Sem.by, 7620 Lemvig; tlf. Nr. Nissum 155 (afgår 1970).

Kasserer: pens. lærer M. P. Sørensen, Sejbjerg, Nr. Nissum, 7620 Lemvig (afgår nu).

Redaktionsudvalg:

Lektor H. Møl Christensen, Østerled 13, Nissum Sem.by, 7620 Lemvig (afgår 1970).

Førstelærer Kr. Madsen, Søndbjerg pr. Uglev (afgår nu).

Overlærer Bernt Jensen, Struer (afgår 1970).

Højskolelærer Kaj Henningsen, »Brogården«, Middelfart (afgår nu).

Lærerstuderende Verner Olsen, IIIB (afgår nu og erstattes gennem valg i DSR med O. Kappel, IISB).

VALG

Som angivet i ovenstående er: M. P. Sørensen, Kr. Madsen og Kaj Henningsen på valg. Alle tre har erklæret sig villige til at modtage genvalg. Bestyrelsen foreslår genvalg. Det er godt at bevare nogenlunde kontinuitet i arbejdet.

Såfremt der ikke fra medlemmer bringes andre i forslag inden 1. februar 1970 bortfalder afstemning. I modsat fald udsendes der stemmesedler. Eventuelle forslag skal indsendes til formanden.

ÅRBOG 1970

Stof til årbog 1970 bedes indleveret til Møl Christensen senest 1. september.

BETALINGEN FOR ÅRBOGEN

Regnskabet er fremlagt foranstående. Foreningen tæller ca. 1100 udenbys medlemmer. I den sidste tid er der kommet en del nyindmeldelser fremkaldt af årets begivenheder. Agitér for tilslutning til foreningen. Der er omkring 500 stedlige medlemmer. Årbogen trykkes i 2000 eksemplarer.

Priserne stiger, og vi må i år sætte betalingen til kr. 15,-.

Vær venlige at indbetale beløbet straks efter modtagelsen af bogen, så lettes kassererens arbejde væsentligt. Såfremt betalingen ikke er indgået senest 1 måned efter modtagelsen af bogen, udsendes der postopkrævning med tillæg af porto.

Glædelig jul!

Nr. Nissum Seminarium, 7620 Lemvig, november 1969.

P. b. v.

A. Koch

1969